ଗୀତଗୋବିନ୍ଦ ।

Scanned under
Project Pothi

[illegible]

[illegible]

[illegible] ଅର୍ଥ ସହିତ ।

[illegible]

Printed by A. C. Chakraverty,
Orissa Printing Works,
PURI
192[illegible]

[illegible]

9º

ଶ୍ରୀବାସୁଦେବରତିକେଳିକଥା ସମେତ—
ମେତଂ କରୋତି ଜୟଦେବ କବିଃ ପ୍ରବନ୍ଧଂ । ୨ ।
ଯଦି ହରିସ୍ମରଣେ ସରସଂ ମନୋ ଯଦି ବିଲାସକଳାସୁ କୁତୂହଳଂ ।
ମଧୁର କୋମଳକାନ୍ତପଦାବଳୀଂ ଶୃଣୁ ତଦା ଜୟଦେବ ସରସ୍ୱତୀଂ । ୩ ।
ବାଚଃ ପଲ୍ଲବୟତ୍ୟୁମାପତିଧରଃ ସନ୍ଦର୍ଭଶୁଦ୍ଧିଂ ଗିରାଂ
ଜାନୀତେ ଜୟଦେବ ଏବ ଶରଣଃ ଶ୍ଲାଘ୍ୟୋ ଦୁରୂହଦ୍ରୁତେ ।
ଶୃଙ୍ଗାରୋତ୍ତର ସତ୍ପ୍ରମେୟରଚନୈରାଚାର୍ଯ୍ୟଗୋବର୍ଦ୍ଧନଃ
ସ୍ପର୍ଦ୍ଧୀ କୋଽପି ନ ବିଶ୍ରୁତଃ ଶ୍ରୁତିଧରୋ ଧୋୟୀ କବିକ୍ଷ୍ମାପତିଃ । ୪ ।

—o*o—

ମାଳବଗୌଡ଼ାରାଗେଣ ରୂପକତାଳେନ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟା ଲକ୍ଷଣଂ ।

ନିତମ୍ବିନୀଚୁମ୍ବିତବଲ୍ଲିପଦ୍ମଃ ଶୁକଦ୍ୟୁତିଃ କୁଣ୍ଡଳବାନ୍ ଭ୍ରମନ୍ତ୍ ପ୍ରମତ୍ତଃ ।
ସଙ୍ଗୀତଶାଲାଂ ପ୍ରବିଶନ୍ ପ୍ରଦୋଷେ ମାଲାଧରୋ ମାଲବରାଗରାଜଃ ॥

ବଚନ ଦେବତାଚରିତେ ଯାର । [illegible] ହୋଇଛି ଚିତ୍ତସଦ୍ମର ॥
ପଦ୍ମାବତୀର ଚରଣସ୍ମରଣ । ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ପଣେ ଅଛେ ନିପୁଣ । ୧୨ । ସେ
ଶ୍ରୀକେଶବ ରତି କେଳିକଥା । ଯୁକ୍ତ ପ୍ରବନ୍ଧ କରୁଅଛି ଗାଥା ।୧୩। ଶ୍ରୀଜୟ-
ଦେବଙ୍କ କବିତା ରସ । କର୍ଣ୍ଣେ ପାନ କଲେ ହେବ ହରଷ ।୧୪। ଯେବେ
ସୁଜନେ ହରିସ୍ମରଣରେ । ସରସ ମନ କରନ୍ତି କର୍ଣରେ । ୧୫ । ମ
କୋମଳ ପଦେ ରଚିତ । ଶ୍ରବଣ କର ଜୟଦେବ ଗୀତ ।୧୬। ଯେ
ସକଳ ବିଳାସ କଳାରେ । କୁତୂହଳେ ମନ ହୋଇ ସେ ପାରେ । ୧
ଉମାପତିଧର ଏକହିଁ ବ୍ୟକ୍ତି । ବଚନେ ପଲ୍ଲବେ ଅଛେ ତା ଶକ୍ତି । ୧
କଠିନ ଦୁର୍ବୋଧ ଶୀଘ୍ର ରଚନା । ଶରଣ କେବଳ ଜାଣନ୍ତି ସିନା ।୧
ଶୃଙ୍ଗାରରସ ରଚନାରେ କେହି ।ଗୋବର୍ଦ୍ଧନାଚାର୍ଯ୍ୟ ସମାନ ନାହିଁ । ୨
କବି ଭୂପତି ଧୋୟୀନାମେ ରାଜା । ଶ୍ରୁତିଧର ବୋଲି ଲୋକେ ତା

କଚ୍ଛପ ଅବତାର ।

ଷିତିରତିବିପୁଳତରେତବତିଷ୍ଠତି ପୃଷ୍ଠେ, ଧରଣୀଧାରଣକିଣ ଚକ୍ରଗରିଷ୍ଠେ
କେଶବ ! ଧୃତ କଚ୍ଛପରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୨ ।

କହନ୍ତେ କେତେବେଳେ କାଳେ ନ ଯିବ ଲେଖନ । ୧ । ମାନବ ମାତ୍ରଙ୍କେ ଅବା କହିବ ମୁଁ କେତେ । ସାଧୁ ପ୍ରାଣୀ ଭାବୁଥାନ୍ତି ଯାହା ଭକ୍ତି ଯେତେ । ୩ । ପ୍ରଳୟ ପୟୋଧିଜଳେ ମୀନରୂପ ଧରି । ଶଙ୍ଖ ନାମେ ଦନୁଜଙ୍କୁ ହେଳାରେ ସଂହାରି । ୪ । ବେଦ ଉଦ୍ଧାରଣ ଆଣି ବିଧାତାଙ୍କୁ ଦେଲ । ଜଗତ ହିତ କରିତ୍ତେ ଛଡାଇ ଘେନଲ । ୫ । କମଠମୂରତି ଯିତ ବସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଗରିଷ୍ଠ । ଧଇଲ ଚକ୍ର ଆକାରେ କଠିନ ସେ ପୃଷ୍ଠ । ୬ । ଶୂକରସ୍ୱରୂପେ ମହା ଦନ୍ତଶିଖେ ଧରି । ଚନ୍ଦ୍ରରେ କଳଙ୍କ

ବରାହ ଅବତାର ।

ବସତି ଦଶନଶିଖରେ ଧରଣୀ ତବଲଗ୍ନା, ଶଶିନି କଲଙ୍କକଲେବ ନିମଗ୍ନା
କେଶବ ! ଧୃତ-ଶୂକରରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୭ ।

କ ଦଶନେ ବସୁନ୍ଧରା । ୭ । ମହାକାୟ୍ୟ ବିସ୍ତାରିଲ ଅତି ବଡ ଭୁଙ୍ଗ ।
ଦନୁଜର କଲେବର ବଦନଟି ସିଂହ । ୮ । ହିରଣ୍ୟକଶିପୁ ନଖେ
ବିଦାରିଲ ଆଣି । କରକମଲରେ ତାର ତନୁଭୃଙ୍ଗ ଜାଣି । ୯ ।
ଛଳିଲ ବଳିକି ରୂପ ଧରିଲ ବାମନ । ବିକ୍ରମି ଚରଣ ଗଲା ଅଶେଷ
ଭୁବନ । ୧୦ । ଅନେକ କାଲର ଗଙ୍ଗା କମଣ୍ଡଲେ ସ୍ଥ । ତାହାଙ୍କ
ତବ ଚରଣେ ହରଷେ ବରଷ୍ଟ । ୧୧ । ଯାଦବକୁ ନ ଅର୍ପି ମହାଜନ
ବହିଯାଇ । ତୁଷାର କଣିକା ପ୍ରାୟ ନକ୍ଷତ୍ରକୋଣେ ରହି । ୧୨ । ତନ୍ତୁ
ସେ ଝରତ ସୁରନଦୀ ତନପୁରେ । ଅପବିତ୍ରଜନଙ୍କ କଲୁଷ ଅପହରେ ॥
ର୍ଶୁ ଧରରୂପ ନାଥ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିକ୍ରମ । ଅବନୀପତି କୁଳକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ

ନୃସିଂହ ଅବତାର ।

ତବକରକମଲବରେନଖମଦ୍ଭୁତଶୃଙ୍ଗଂ, ଦଳିତହିରଣ୍ୟକଶିପୁତନୁଭୃଙ୍ଗଂ
କେଶବ ! ଧୃତ-ନରହରିରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୮ ।

ତ ଯମ । ୧୪ । ନିଗୋଧନ କଲ ଯହିଁ ଏକବିଂଶବାର । ସ୍ନାନ ତର୍ପଣାଦି କଲ ରୁଧିର ଜଳର । ୧୫ । ଜଗତଜନମାନଙ୍କ ଯେତେ ଘୋରପାପ । ସେ ଜଳେ ଅବଗାହନେ ଖଣ୍ଡେ ଭବତାପ । ୧୬ । ଦଶରଥ ଘରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅବତାର । ବାନ୍ଧିଲ ସାଗରେ ସେତୁ ଘେନିଣ ବାନର । ୧୭ । ରଣେ ରାବଣର ଦଶ ଶିରକୁ ବିନାଶି । ବଳି ଦେଇ ଦିଗପାଳମାନଙ୍କୁ ସନ୍ତୋଷି । ୧୮ । ବଳଭଦ୍ରରୂପ ଅଙ୍ଗଲଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ । ଦୃଷ୍ଟି ନୀଳନଶୈଳ ଯମୁନାଜଳ ଭ୍ରାନ୍ତ । ୧୯ । ନୀପରସ ପାନେ ରଙ୍ଗ ଅଳସ ଲୋଚନ । ଡାକନ୍ତ ଯମୁନା ଜଳ ହୁଅ ସାବଧାନ । ୨୦ । ଏତେ ବୋଲି ହଳଧାରୀ ତରଙ୍ଗିଣୀ ଭେଦି । ଉପୃରେ ଦୂରତେ ଅଧି ମିଳଲା କାଳିନ୍ଦି । ୨୧ । ସଦୟ ହୃଦୟ ବୃଦ୍ଧ ଶରୀର ବହୁଳ । ପଶୁଘାତଅର୍ଥେଯଜ୍ଞ

ବାମନ ଅବତାର ।

ଛଳୟସି ବିକ୍ରମଣେ ବଳିମଦ୍ଭୁତ ବାମନ—
ପଦନଖନୀରଜନିତଜନପାବନ ॥
କେଶବ ! ଧୃତ—ବାମନରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୫ ।

ହିଂସକ ଦୃଷିଲ । ୧୨ । କଳ୍କି ରୂପେ କରେ ଧର ମହା ଅସିପତ୍ର । ଜ୍ୱଳନ ବଦନ ଅଛ ଭୟଙ୍କର ଗାତ୍ର । ୧୩ । ମ୍ଳେଚ୍ଛ ପାପୀ ଦୁରାଗ୍ରହ ସମୁଦ ସଂହାରି । ଉଦ୍ଧାରିଲ କ୍ଷିତିଭାର ଳୀଳାମାତ୍ର କରି । ୧୪ । ଏମନ୍ତରେ ଦଶବିଧ ଅବତାର ହୋଇ । ସଂସାର ପ୍ରତିପାଳନେ ଧର୍ମ ରକ୍ଷା ପାଇଁ । କମଳାକୁଚମଣ୍ଡଳ ଆଶ୍ରୟ ଯାହାର । ମନୋହର ବନମାଳ ଶୋଭିତ ହୃଦର । ୧୬ । ଦେବ ସୁରମୁନି କରୁଛନ୍ତି ଜୟକାର । ମଣିଗଣ ଶୋଭିତ କୁଣ୍ଡଳ ଶ୍ରୁତିର । ୧୭ । ଭବତିମିର ନାଶନେ ଆଦିତ୍ୟ ପ୍ରକାଶ । ମୁନିଜନ ମନ ମୀନ ସରୋବର ହଂସ । ୧୮ । କାଳୀୟ

ପର୍ଶୁରାମ ଅବତାର ।

କ୍ଷତ୍ରିୟରୁଧିରମୟେ ଜଗଦପଗତପାପଂ, ସ୍ନପୟସି ପୟସି ଶମିତଭବତାପଂ
କେଶବ ! ଧୃତ--ଭୃଗୁପତିରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୧୦

ଭୃଙ୍ଗ ଦଳ ଜନମନ ରଞ୍ଜେ । ଯଦୁକୁଳକମଳତପନତେଜ ଗଞ୍ଜେ । ୨୯ । ନରକଦନୁଜ ମଧୁ ମୁର ଦର୍ପ ଭଞ୍ଜେ । ଦେବଙ୍କୁ ହରଷ ଦେଇ ଗରୁଡ଼ରେ ବସେ । ୩୦ । ଅମଳକମଳ ନେତ୍ର ଭବଭୟ ନାଶି । ତ୍ରିଭୁବନ ସ୍ଥାନ ଯାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ରହ୍ମରାଶି । ୩୧ । ଜନକଦୁହିତା ହୃଦେ କଲସି ମଣ୍ଡନ । ଜିଣିଲ ସମରେ ଦଶକଣ୍ଠ ଯେ ଦୂଷଣ । ୩୨ । ନବଘନ ଶ୍ୟାମ ତନୁ ଗିରିବର ପାଣି । ରମାବଦନବିଧୁକୁ ଚକୋର ଯେ ଜାଣି । ୩୩ । ପଦ୍ମାପୟୋଧରତଟ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି । ହୃଦୟ କୁଙ୍କୁମାଙ୍କିତେ ପ୍ରମୋଦ ମୁରାରି । ୩୪ । ମନୁ ଅନୁରାଗ ତବ ହୋଇଛି ବାହାର ।

ରାମ ଅବତାର ।

ବିତରସି ଦିକ୍ଷୁ ରଣେ ଦିକ୍ପତିକମନୀୟଂ ଦଶମୁଖମୌଳିବଳିଂ ରମଣୀୟଂ
କେଶବ ! ଧୃତ-ରାମଶରୀର ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୧୧ ।

କାମଖେଦ କଳେବର ପୂରେ ସ୍ୱେଦଧାର । ୩୫ । କୋଟିମନମଥ
ଗଞ୍ଜେ ଲାବଣ୍ୟ ବଦନ । ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶଲୋକ ଆଲୋକଇ ଯାର ଧ୍ୟାନ । ୩୬
ଯେ କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ମନ ଦିଅ ସାଧୁଜନ । ହରିରସ ବିନୁ ଏହି ଦିବସ
ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ । ୩୭ । କୃଷ୍ଣକ୍ରୀଡ଼ାରସ ଏହୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସରସ । ହିଁତାପୁ ଘଟର
ବାଣୀ ହୋଇ ପରକାଶ । ୩୮ । କହଇ ଧରଣୀଧର ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଦାସ ।
କରସି କରୁଣା ନାଥ ଛେଦ ଭବପାଶ । ୩୯ ।

ବଳରାମ ଅବତାର ।

ବହସି ବପୁଷି ବିଶଦେ ବସନଂ ଜଳଦାଭଂ, ହଳହତିଭୀତିମିଳିତଯମୁନାଭଂ
କେଶବ ! ଧୃତ-ହଳଧରରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୮ ।

ତୃତୀୟ ଛାନ୍ଦ ।

ରାଗ ଗୁଜ୍ଜରୀ ।

ଶୁଣ ହେ ସଜନେ ଏଥୁଁ ରସବର୍ଣ୍ଣନ । ମିଳିଲେ ଭ୍ରମରଜନ ବସନ୍ତ ଦିନ । ୧ । କାନ୍ତ ବିଚ୍ଛେଦେ ଯୁବତୀ ଜ୍ୱର ସମାନ । ଧଇର୍ଯ୍ୟବନକୁ କି ଏ ଦାବଦହନ । ୨ । ଏମନ୍ତ ସମୟେ ତହିଁ ରାଧା ସୁନ୍ଦରୀ । କୃଷ୍ଣର ବିରହେ ତନୁ ମଦନେ ଦହି । ୩ । ଭେଟିଣ ସଦନ କୁଞ୍ଜେ ଯୋଗ ବିପିନେ । ମାଧବକୁ ଅନୁସରି ଲୋଡନ୍ତି ବନେ । ୪ । ଅତି ସୁକୁମାର ତରତରଣୀତଳ । ମାଧବୀ କୁସୁମଦଳ ତନୁ କୋମଳ । ୫ । ମନସିଜ

ବୌଦ୍ଧ ଅବତାର ।

ନିନ୍ଦସି ଯଜ୍ଞବିଧେରହହ ଶ୍ରୁତିଜାତଂ, ସଦୟହୃଦୟଦର୍ଶିତ ପଶୁଘାତଂ ।
କେଶବ ! ଧୃତ-ବୁଦ୍ଧଶରୀର ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୧୦ ।

ସ୍ୱର ଚନ୍ଦ୍ରାଥିକୁଳଭରେ । ନ ଜାଣଇ ଶ୍ରମ ପୀଡ଼ା ଚଉବିକାରେ ।୬ ରାଧାର ଏସନ ଦୁଃଖ ଦେଖିଣ ଦୂତୀ । କହଇ ଅଗ୍ରତେ ମିଳ ବଚନ ପ୍ରୀତି । ୭ । ଦେଖ ସଖି ଲାବଣ୍ୟ ଏ ଲବଙ୍ଗଲତା । ନବୀନପଲ୍ଲବଦଳ କୋମଳରତା । ୮ । ଶୀତଳେ ବହଇ ମନ୍ଦ ମଳୟାନିଳ । ମଧୁକର-ମୁଖରବ ଶୁଭେ ତହିଁଲ । ୯ । କୋକିଳ ମୃଦୁ ମଧୁର ଲଳିତବାଣୀ । ପୂରିତ କୁଞ୍ଜସଦନେ ମୋହନ ଜାଣି । ୧୦ । ବିରହିଜନଙ୍କ କି କରିବ ଏ ଅନ୍ତ । କାନ୍ତର ବିରହେ ଦିନୁ ଦିନ ଦୁଃଖିତ । ୧୧ । ଏମନ୍ତ ସମୟେ ସାହା ସନ୍ନିଧେ ପଡ଼ି । ହରଷେ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଦିନ ଉତ୍ସୁକମତି । ୧୨ ।ଦେଖ

କଲ୍କି ଅବତାର ।

ମ୍ଳେଚ୍ଛନିବହନିଧନେ କଳୟସି କରବାଲଂ, ଧୂମକେତୁମିବ କିମପି କରାଳଂ
କେଶବ ! ଧୃତ-କଲ୍କିଶରୀର ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୧୪ ।

ସଖି ଅଳିଯୂଥ କୁସୁମକୂଳେ । ମଧୁ ଆଶେ ବସିଛନ୍ତି ଚୂତ ବକୁଳେ । ମଦନେ ଉନ୍ମତ୍ତ ଅଛି ପଥିକ ପ୍ରିୟା । ବିଳାପ କରନ୍ତି ଯନ୍ତ୍ରେ ନଇଲେ ନାହା । ୧୪ । ଦେଖ ସଖି ନବଦଳ ତମାଳବନ । କସ୍ତୁରୀ ଲେପନ ପ୍ରାୟ ଅଛି ଶୋଭନ ।୧୫ । ଯୁବାଜନହୃଦୟ ବିଦାରିବା ପାଇଁ । ଫୁଟିଛି କିଂଶୁକ କାମ ନଖ କି ଏହି । ୧୬ । ନାଗେଶ୍ୱର କୁସୁମର ବିକଚ ଶୋଭା । ମଦନଚାପ କନକଦଣ୍ଡରପ୍ରଭା । ୧୭ । ପାଟଳକୁସୁମେ ବସେ ମଧୁପଶ୍ରେଣୀ । ମକରଧ୍ୱଜର ଶର ଭରତୀ ଜାଣି । ୧୮ । ଦେ. ଯଥି ବିକଶିତ କରୁଣାପୁଷ୍ପ । ଜଗତଜନଙ୍କୁ ହସିବାର ସ୍ୱରୂପ । ୧୯ ।

ଶ୍ରୀଜୟଦେବକବେରଦମୁଦ୍ଦିତମୁଦାରଂ

ଶୃଣୁ ଶୁଭଦଂ ସୁଖଦଂ ଭବସାରଂ ।

କେଶବ ! ଧୃତ-ଦଶବିଧରୂପ ଜୟ ଜଗଦୀଶ ହରେ । ୧୫

ବେଦାନୁଦ୍ଧରତେ ଜଗନ୍ତି ବହତେ ଭୂଗୋଳମୁଦ୍ବିଭ୍ରତେ
ଦୈତ୍ୟାନ୍ ଦାରୟତେ ବଳିଂ ଛଳୟତେ କ୍ଷତ୍ରକ୍ଷୟଂ କୁର୍ବତେ
ପୌଲସ୍ତ୍ୟଂ ଜୟତେ ହଳଂ କଳୟତେ କାରୁଣ୍ୟମାତନ୍ୱତେ
ମ୍ଲେଚ୍ଛାନ୍ ମୂର୍ଚ୍ଛୟତେ ଦଶାକୃତିକୃତେ କୃଷ୍ଣାୟ ତୁଭ୍ୟଂ ନମଃ ୧୬

ମଙ୍ଗଳଗୁର୍ଜ୍ଜରୀ ରାଗ ନିଃସାର ତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ

ଶ୍ୟାମା ସୁକେଶୀ ମଲୟଦ୍ରୁମାଣାଂ ମୃଦୁଲ୍ଲସତ୍ପଲ୍ଲବତଳ୍ପଗାତା ।
ଶ୍ରୁତେଃ ସ୍ୱରାଣାଂଦଧତୀ ବିଭାଗଂ ତନ୍ୱୀମୁଖୀ ମଙ୍ଗଳଗୁର୍ଜ୍ଜରୀୟଂ ॥

ଶ୍ରିତକମଳାକୁଚମଣ୍ଡଳ ! ଧୃତକୁଣ୍ଡଳ ।
କଳିତଲଳିତବନମାଳ ! ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ । ଧ୍ରୁବଂ । ୧୭ ।
ଦିନମଣିମଣ୍ଡଳମଣ୍ଡନ ! ଭବଖଣ୍ଡନ ।
ମୁନିଜନମାନସହଂସ ! ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ । ୧୮ ।
କାଳୀୟ ବିଷଧର ଗଞ୍ଜନ ! ଜନରଞ୍ଜନ ।
ଯଦୁକୁଳନଳିନ ଦିନେଶ ! ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ । ୧୯ ।

ଏ ମଧୁସମୟେ ଯୁବା ଜନ ଯୁବତୀ । ଯହୁଁ ସେ ଛାଡ଼ିଲେ ଲଜ୍ଜା ଚଞ୍ଚଳ-
ମତି । ୨୦ । ବିରହୀଜନହୃଦୟେ ବାଧଇ ତ ସେ । କାମକୁନ୍ତଘାତଙ୍କ
କେତକୀ ବିକାଶେ । ୨୧ । ପରିମଳ ଲଳିତ ମାଧବୀ ପ୍ରକାଶ । ନବୀନ
ମାଳତୀ ଜାତୀ ସୁଗନ୍ଧ ବାସ ।୨୨ । ମୁନିଜନ ମନ ତ ଏ ମୋହ କରଇ ।
ପାଦପକୁଳଙ୍କୁ ଅତି ପୀରତି ଏହି । ୨୩ । ପ୍ରସରିତଲତା ଧନତରୁଙ୍କୁ
ବେଢି । ଆଲିଙ୍ଗନ କରେ ତ ଏ ନବତେ ଜଡ଼ି । ୨୪ । ନାଗ
ପରିରମ୍ଭଣେ ବଲ୍ଲଭ ଯେମନ୍ତ । ମୁକୁଳିତ ବକୁଳ କ ପଲ୍ଲବେ ଚୂତ ॥
ଅତିରମ୍ୟ ବୃନ୍ଦାବନ କାନନ ଏହି । ପବିତ୍ର ଯମୁନା ଜଳ ଯାଉଛି

ମଧୁମୁରନରକ ବିନାଶନ ! ଗରୁଡ଼ାସନ ।
ସୁରକୁଳକେଳିନିଦାନ ! ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ । ୨୦ ।
ଅମଳକମଳଦଳଲୋଚନ ! ଭବମୋଚନ ।
ତ୍ରିଭୁବନଭବନନିଧାନ ! ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ । ୨୧ ।
ଜନକସୁତାକୃତଭୂଷଣ ! ଜିତଦୂଷଣ ।
ସମରଶମିତଦଶକଣ୍ଠ ! ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ । ୨୨ ।
ଅଭିନବଜଳଧରସୁନ୍ଦର ! ଧୃତମନ୍ଦର ।
ଶ୍ରୀମୁଖଚନ୍ଦ୍ରଚକୋର ! ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ । ୨୩ ।
ତବ ଚରଣେ ପ୍ରଣତାବୟମିତି ଭାବୟ ।
କୁରୁ କୁଶଳଂ ପ୍ରଣତେଷୁ ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ । ୨୪ ।
ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବକବେରିଦଂ କୁରୁତେ ମୁଦଂ ।
ମଙ୍ଗଳମୁଜ୍ଜ୍ୱଳଗୀତ, ଜୟ ଜୟ ଦେବ ହରେ । ୨୫ ।
ପଦ୍ମାପୟୋଧର ତଟୀପରିରମ୍ଭଲଗ୍ନ--
କାଶ୍ମୀର ମୁଦ୍ରିତମୁରୋ ମଧୁସୂଦନସ୍ୟ ।
ବ୍ୟକ୍ତାନୁରାଗମିବ ଖେଲଦନଙ୍ଗଖେଦ—
ସ୍ୱେଦାମ୍ବୁପୂର ମନୁପୂରୟତୁ ପ୍ରିୟଂ ବଃ । ୨୬ ।

ବହି । ୨୬ । ଅତିସରସ ବସନ୍ତ ଋତୁଙ୍କ ସାର । ମଳୟ ସମୀର ଧୀର
କାମ ସଧୀର । ୨୭ । ମଦନେ ଉନ୍ମତ୍ତ ସର୍ବଜୀବ ତରଳ । ଏହି
ରସଶ୍ରୁତି ପାନେ ଜୀବ ନିର୍ମଳ । ୨୮ । ଦେଖ ସଖି ମଲ୍ଲିକା କୁସୁମ
ଫୁଟିଲା । ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲ ପରାଗେ ଲତାପୁଟେ ପଡ଼ିଲା । ୨୯ । ପ୍ରକଟିତ ସୁବାସ
ପୂରିତ କାନନ । ବିରହିଜନଙ୍କ ଚିତ୍ତ କରେ ଦହନ । ୩୦ ।
କେତକୀସୁଗନ୍ଧ ଯେନ ମୃଦୁପବନ । ପ୍ରସାରନ୍ତି କାମସର ଦହିତ ପ୍ରାଣ
। ୩୧ । ଦେଖ ସଖି ଚନ୍ଦନର କନ୍ଦରେ ଅହି । ବାସକର ତରୁ
କୋଟେ ଅଛଇ ରହି । ୩୨ । ପବନ ଆହାର ଯେହ୍ନେ କରେ ନିରତ
ବିଷଜ୍ୱାଳାପୀଡ଼ା ଅତି ପାଇ ମରୁତ । ୩୩ । ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରୁ

ବସନ୍ତେ ବାସନ୍ତୀକୁସୁମସୁକୁମାରୈରବୟବୈ-
ର୍ଭ୍ରମନ୍ତୀଂ କାନ୍ତାରେ ବହୁବିହିତକୃଷ୍ଣାନୁସରଣାଂ ।
ଅମନ୍ଦଂ କନ୍ଦର୍ପଜ୍ୱରଜନିତଚିନ୍ତାକୁଳତୟା
ବଳଦ୍ବାଧାଂ ରାଧାଂ ସରସମିଦମୂଚେ ସହଚରୀ । ୨୭ ।

ବସନ୍ତରାଗ ଯତିତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ଶିଖଣ୍ଡବର୍ହୋଚ୍ଚୟବଦ୍ଧଚୂଡଃ ପୁଷ୍ଣନ୍ ପିକଂ ଚୂତନବାଙ୍କୁରେଣ ।
ଭ୍ରମନ୍ ମୁଦା କାମମନଙ୍ଗମୂର୍ତ୍ତିର୍ମତ୍ତୋ ମତଙ୍ଗୋ ହି ବସନ୍ତରାଗଃ ।

ଲଳିତ ଲବଙ୍ଗଲତାପରିଶୀଳନ କୋମଳମଳୟ ସମୀରେ ।
ମଧୁକର ନିକର କରମ୍ବିତକୋକିଳ କୂଜିତ କୁଞ୍ଜକୁଟୀରେ ।
ବିହରତି ହରିରିହ ସରସ ବସନ୍ତେ—
ନୃତ୍ୟତି ଯୁବତୀଜନେନ ସମଂ ସଖି ! ବିରହିଜନସ୍ୟ ଦୁରନ୍ତେ
ଧ୍ରୁବଂ । ୨୮
ଉନ୍ମଦମଦନମନୋରଥପଥିକବଧୂଜନଜନିତବିଳାପେ ।
ଅଳିକୁଳସଂକୁଳକୁସୁମସମୂହନିରାକୁଳବକୁଳକଳାପେ । ୨୯ ।
ମୃଗମଦସୌରଭରଭସବଶମ୍ବଦନବଦଳମାଳତମାଲେ
ଯୁବଜନହୃଦୟବିଦାରଣମନସିଜନଖରୁଚିକିଂଶୁକଜାଲେ । ୩୦ ।

ବହେ ମଳୟାନିଳ । ମଣ୍ଡିବା ହିମରେ ଛଡାଇବ ଗରଳ । ୩୪ । ଏମନ୍ତେ ବହନ୍ତେ ଥିଲି ମଳୟାନିଳ । ଅଙ୍କୁରହୋଇଲେ ଅନ୍ତେ ଚୂତବକୁଳ । ୩୫ । ଦେଖିଣ ହରଷ ଅତି କୋକିଳକୁଳ । କୁହୁକୁହୁ ଶବଦରେ କରନ୍ତି ଗୋଳ ।୩୬। ଉନ୍ମତ୍ତଭରେଣ ଅତି ଅଳାପବାଣୀ । ଶୁଣି ଚିତ୍ତ ଧରିବ କି ବିରହୀପ୍ରାଣୀ । ୩୭ । ଏମନ୍ତ ସମୟେ ତୋତେ ଉପେକ୍ଷି ହରି । ବିହରଇ ସଙ୍ଗେଘେନି ବରଜ ନାରୀ । ୩୮ । ଉଜାଗର ମଧୁଗନ୍ଧ ଲୋଭେ ଭ୍ରମର । ମତ୍ତଭରେ ଧ୍ୱନକରେ ଚୂତ ଶିଖର । ୩୯ । କୀଡନ୍ତି କୋକିଳ କୋଳାହଳ ଶବଦ । ଶୁଣନ୍ତେ

ଉନ୍ମୀଲନ୍ମଧୁଗନ୍ଧଲୁବ୍ଧମଧୁପବ୍ୟାଧୂତଚୂତାଙ୍କୁର—
କ୍ରୀଡତ୍କୋକିଳକାକଳୀକଳକଳୈରୁଦ୍ଗୀର୍ଣ୍ଣକର୍ଣ୍ଣଜ୍ୱରାଃ ।
ନୀୟନ୍ତେ ପଥିକୈଃ କଥଂ କଥମପିଧ ନାବଧାନକ୍ଷଣ
ପ୍ରାପ୍ତପ୍ରାଣସମାଗମରସୋଲ୍ଲାସୈରମୀ ବାସରାଃ । ୩୮ ।
ଅନେକନାରୀପରିରମ୍ଭସମ୍ଭ୍ରମସ୍ଫୁରନ୍ମନୋହାରିବିଲାସଲାଲସଂ ।
ମୁରାରିମାରାଦୁପଦର୍ଶୟନ୍ତ୍ୟସୌ ସଖୀ ସମକ୍ଷଂ ପୁନରାହ ରାଧିକାଂ ।
ରାମକେରୀରାଗଯତିତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପ୍ରଭା ଭାସ୍ୱରଭୂଷଣୀ ଚ ନୀଲଂ ନଗେନ୍ଦ୍ରଂ ବପୁଷାବହନ୍ତୀ ।
କାନ୍ତେ ପ୍ରଦୋଷାନ୍ତମଧିଶ୍ରିତେଽପିମାନୋନ୍ନତା ରାମକରୀୟମିଷ୍ଟା ।

ଚନ୍ଦନଚର୍ଚ୍ଚିତନୀଲକଳେବର ପୀତବସନ ବନମାଳୀ
କେଳିଚଳନ୍ମଣିକୁଣ୍ଡଳମଣ୍ଡିତ ଗଣ୍ଡଯୁଗସ୍ମିତଶାଳୀ
ହରିରିହ ମୁଗ୍ଧବଧୂନିକରେ
ବିଳସତି ବିଳାସିନି କେଳିପରେ । ୪୦ । ଧ୍ରୁବ ।

ଉତ୍ସୁକ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଅତି ହରଷେ । ୪୬ । ଯେସନରେ କ୍ରୀଡା କରୁଛନ୍ତି ମାଧବ । ଦେଖିଲୁକ ସହଚରୀ ତେସନ ଭାବ । ୪୭ । ପୁଣ ପୁଣ କହେ ବାମା ସଖୀ ଅଗ୍ରତ । ଶୁଣ ତୁ ସୁଜନ ଏକ କରଣ ଚିତ୍ତ । ୪୮ । ନୀଳକଳେବରେ ଶୋହେ ହରିଚନ୍ଦନ । କଟୀତଟେ ପୀତପଟ୍ଟ ପରିଧାପନ । ୪୯ । ମଣ୍ଡିତ ଗଣ୍ଡଯୁଗଳେ ମଣି କୁଣ୍ଡଳ । ଲୀଳାଏ ଚାଳନ୍ତେ ଶୋହେ ମୁଖମଣ୍ଡଳ । ୫୦ । ବିଳାସିନୀବୃନ୍ଦ ମଧ୍ୟେ କରନ୍ତି କେଳି । ବାଦନ୍ତି ସୁସ୍ୱରେ ବେଣୁ ଶ୍ରୀ ବନମାଳୀ । ୫୧ । କେବଣ କାମିନୀ କୁଚଭରେଣ ଭାରୀ । ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବାକୁ ସରାଗ କରି । ୫୨ । କେବଣ ଗୋପୀନୀ ଗାଏ ପଞ୍ଚମସ୍ୱରେ । କର ଦେଇ କହନ୍ତେ ଶ୍ରୁତିମୂଳରେ । ୫୩ । କେବଣ ବିଳାସିନୀ ବିଲୋଲ-ଲୋଚନ । ଚାହିଁଣ ଗୃହାନ୍ତେ ଜାଏ ଉଦେ ମଦନ । ୫୪ । କୃଷ୍ଣ

ପୀନପୟୋଧର ଭାରଭରେଣ ହରିଂ ପରିରଭ୍ୟ ସରାଗଂ ।
ଗୋପବଧୂରନୁଗାୟତି କାଚଦୁଦଞ୍ଚିତ ପଞ୍ଚମରାଗଂ । ୪୧ ।
କାପି ବିଲାସବିଲୋଲବିଲୋଚନଖେଲନଜନିତମନୋଜଂ ।
ଧ୍ୟାୟତି ମୁଗ୍ଧବଧୂରଧିକଂ ମଧୁସୂଦନବଦନସରୋଜଂ । ୪୨ ।
କାପି କପୋଳତଳେ ମିଳିତା ଲପିତୁଂ କମପି ଶ୍ରୁତିମୂଳେ ।
ଚାରୁ ଚୁଚୁମ୍ବ ନିତମ୍ବବତୀ ଦୟିତଂ ପୁଲକୈରନୁକୂଳେ । ୪୩ ।
କେଳିକଳାକୁତୁକେନ ଚ କାଚିଦମୁଂ ଯମୁନାଜଳକୂଳେ ।
ମଞ୍ଜୁଳବଞ୍ଜୁଳକୁଞ୍ଜଗତଂ ବିଚକର୍ଷ କରେଣ ଦୁକୂଳେ । ୪୪ ।
କରତଳତାଳତରଳବଳୟାବଳିକଳିତକଳସ୍ୱନବଂଶେ ।
ରାସରସେ ସହ ନୃତ୍ୟପରା ହରିଣା ଯୁବତୀ ପ୍ରଶଶଂସେ । ୪୫ ।
ଶ୍ଳିଷ୍ୟତି କାମପି ଚୁମ୍ବତି କାମପି କାମୟତି ରମୟତି ରାମାଂ ।
ପଶ୍ୟତି ସସ୍ମିତଚାରୁପରାମପରାମନୁଗଚ୍ଛତି ବାମାଂ । ୪୬ ।

ମୁଖସରୋଜ ଧ୍ୟାୟିଛି ତରୁଣୀ । ହରଷ ଲାବଣ୍ୟ କୋଟିମଦନ ଜିଣି । କେବଣ କାମିନୀ କୃଷ୍ଣକପୋଳ ତଳେ । କରଦେଇ କହି ଲୋଡ଼େ ଶ୍ରବଣମୂଳେ । ୫୬ । ଦେଖି ଚାରୁ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ ପୁଲକ ହୋଇ । ଚୁମ୍ବନ ଦେଲାକ କଣ୍ଠ ନ ପାରେ କହି । ୫୭ । ରମଣୀ ଚୁମ୍ବନ୍ତେ କୃଷ୍ଣ ଚଞ୍ଚଳ ମନୁ । ପୁଲକ ହୋଇଲା ଲୋମ ସକଳ ତନୁ । ୫୮ । କେଳିରସ ଯମୁନାକୂଳରେ ବିପିନ । କେଉଁ ବାମା ଓଟାରେ କୃଷ୍ଣର ବସନ । ୫୯ । ନିକୁଞ୍ଜ ଗହନ ବନଭିତରେ ଯିବା । ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ନାନା କ୍ରୀଡା କରିବା । ୬୦ । ସକଳ ମଣ୍ଡଳୀ ବାମା ମଧ୍ୟେ ମୁରାରି । ରାସକ୍ରୀଡାରସେ ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି ହରି । ୬୧ । କରତଳ ଶବଦରେ କଙ୍କଣୀ ଧ୍ୱନି । ନୃତ୍ୟ ବେଣୁସ୍ୱରେ ତାନ ଏକଇ ଜାଣି । ୬୨ । ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ଯୁବତୀ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଅନାଇ । ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ନାନା ବଚନ କହି । ୬୩ । କେବଣ ନାରୀକି କୃଷ୍ଣ ଅପାଙ୍ଗେ ଚାହିଁ । କାହାକୁ ନିବିଡେ ଆଲିଙ୍ଗନ

ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବଭଣିତମିଦମଦ୍ଭୁତକେଶବ କେଳିରହସ୍ୟଂ
ବୃନ୍ଦାବନବିପିନେ ଲଳିତଂ ବିତନୋତୁ ଶୁଭାନି ଯଶସ୍ୟଂ । ୪୬ ।
ବିଶ୍ୱେଷା ମନୁରଞ୍ଜନେନ ଜନୟନ୍ନାନନ୍ଦ ମିନ୍ଦୀବର
ଶ୍ରେଣୀଶ୍ୟାମଳକୋମଳୈ ରୁପନୟନ୍ନଙ୍ଗୈରନଙ୍ଗୋତ୍ସବଂ ।
ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦଂବ୍ରଜସୁନ୍ଦରୀଭିରଭିତଃ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ମାଲିଙ୍ଗିତଃ ।
ଶୃଙ୍ଗାରଃସଖି ମୂର୍ତ୍ତିମାନିବ ମଧୌ ମୁଗ୍ଧୋ ହରିଃ କ୍ରୀଡ଼ତି ।
ରାସୋଲ୍ଲାସଭରେଣ ବିଭ୍ରମଭୃତା ମାଭୀରବାମଭ୍ରୁବା
ମଭ୍ୟର୍ଣ୍ଣେ ପରିରଭ୍ୟ ନିର୍ଭରମୁରଃ ପ୍ରେମାନ୍ଧୟା ରାଧୟା
ସାଧୁ ତ୍ୱଦ୍‌ବଦନଂ ସୁଧାମୟମିତି ବ୍ୟାହୃତ୍ୟ ଗୀତସ୍ତୁତି
ବ୍ୟାଜାଦୁଦ୍‌ଭଟଚୁମ୍ବିତଃସ୍ମିତମନୋହାରୀ ହରିଃ ପାତୁ ବଃ । ୪୯ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦମହାକାବ୍ୟେ ସାମୋଦଦାମୋଦରୋ
ନାମ ପ୍ରଥମଃ ସର୍ଗଃ । ୧ ।

କରଇ । ୭୪ । କାହାର ସରୋଜମୁଖେ ଦେଇ ଚୁମ୍ବନ । କେଉଁ ଯୁବତିଙ୍କ କହେ ହାସ୍ୟ ବଚନ । ୭୫ । କେବଣ ନାରୀଙ୍କ କୃଷ୍ଣ ରମଣ କର । ସକଳ ରମଣୀ ରସଲୀଳା ଏପରି । ୭୬ । ବାମା ମନୋରଞ୍ଜନେ ଆଦିତ୍ୟ ପ୍ରକାଶ । ଶ୍ୟାମଳ କୋମଳ ତନୁ ମଦନ ବେଶ ॥ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦେ ନିର୍ଭରେ ଯେନ ଯୁବତିଯୂଥ । ପୁନଃ ପୁନଃ ଆଲିଙ୍ଗନ ମଦନ ମତ୍ତ ॥ ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ହୋଇଅଛି ଶୃଙ୍ଗାର କଳା । ମଧୁମାସେ କାମୋତ୍ସବ କୃଷ୍ଣର ଲୀଳା । ୭୯ । ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ମନ କରି ଆନନ୍ଦ । କୃଷ୍ଣ କ୍ରୀଡ଼ାରସ ଏହୁ ତୃତୀୟ ଛନ୍ଦ । ୭୦ । ବସନ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣିନା ଏହୁ ରହସ୍ୟ ଲୀଳା । ରାଧିକା ଅଗ୍ରତେ ସହଚରୀ କହିଲା ॥ ଶ୍ରୀହରି ଚରଣପଦ୍ମପରାଗ ଆଶେ । ଧରଣୀଧରର ମନ ମଧୁପ ବଶେ ।

ଦ୍ୱିତୀୟସର୍ଗଃ ।

ବିହରତି ବନେ ରାଧା ସାଧାରଣପ୍ରଣୟେ ହରୌ
ବିଗଳିତନିଜୋତ୍କର୍ଷାଦୀର୍ଷ୍ୟାବଶେନ ଗତାନ୍ୟତଃ ।
କ୍ୱଚିଦପି ଲତାକୁଞ୍ଜେ ଗୁଞ୍ଜନ୍ମଧୁବ୍ରତମଣ୍ଡଳୀ-
ମୁଖରଶିଖରେ ଲୀନା ଦୀନାପ୍ୟୁବାଚ ରହଃ ସଖୀଂ । ୧ ।

ଗୁଜ୍ଜରୀରାଗ ଯତିତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ସଞ୍ଚରଦଧରସୁଧାମଧୁର ଧ୍ୱନିମୁଖରିତ ମୋହନବଂଶଂ
ଚଳିତଦୃଗଞ୍ଚଳମୌଳିକପୋଳବିଲୋଳବତଂସଂ
ରାସେ । ହରିମିହ ବିହିତବିଳାସଂ
ସ୍ମରତି ମନୋ ମମ କୃତପରିହାସଂ । ୨ । ଧ୍ରୁବଂ
ଚନ୍ଦ୍ରକଚାରୁମୟୂରଶିଖଣ୍ଡକମଣ୍ଡଳବଳୟିତକେଶଂ ।
ପ୍ରଚୁରପୁରନ୍ଦରଧନୁରନୁରଞ୍ଜିତମେଦୁରମୁଦିରସୁବେଶଂ

ଚତୁର୍ଥଛନ୍ଦ ।

ଆଷାଢ଼ଶୁକ୍ଳବାଣୀ ।

ଶୁଣ ସୁଜନେ ହୋଇ ସାବଧାନ । କହୁଛି ସଜନୀ ଯେତେ ବଚନ । ଶୁଣି ରାଧିକା ଅତି ତାପ ମନେ । ବିହରଇ ହରି ଘୋର ବିପିନେ । ଅତି ଅନୁରାଗ । ଯରଅଛି ତାପ ହୃଦୟଭାଗ । ୧ । ଭ୍ରମନ୍ତେ ଜନୁ ଜନ ତେଜ ନାଶ । କେବଣହିଁ କୁଞ୍ଜଲତା ପ୍ରବେଶ । ଭ୍ରମର ମଣ୍ଡଳୀ ତହିଁ ଉପରେ । ମୁଖରାବଧ୍ୱନ କାମରେ ସ୍ଫୁରେ । ତା ଦେଖି ସୁମୁଖୀ । ଅତି ଦୁଃଖେ କହେ ଶୁଣ ଗୋ ସଖି । ୨ । ଦେଖ ସଖି ହରି ଏତେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ । କ୍ରୀଡ଼ଇ ଘେନି ଗୋପଜାୟାଚୟ । ମୋର ବିହୀନେ ଉସକେଳିରସ । କରଇ ନାନା ପ୍ରକାରେ ବିଳାସ । ନାହିଁ ମୋରେ ଆଶ । ମୋ ମନ ସୁମରଇ କ୍ରୀଡ଼ାରସ । ୩ । ଅମୀୟ ଅଧରେ ବେଣୁ ମଧୁର । ଚଳିତ ଲୋଚନ ଚଞ୍ଚଳ ଶିର । କପାଳୁଁ ଅବତଂଶ ଘୃଷ୍ଟମାନ । ଅଲୋଳ ହୁଅନ୍ତେ ଅତି ଶୋଭନ । ତା ପ୍ରସନ୍ନମୁଖ

ଗୋପକଦମ୍ବନିତମ୍ବବତୀମୁଖଚୁମ୍ବିତଲମ୍ଭିତ ଲୋଭଂ ।
ବନ୍ଧୁଜୀବମଧୁରାଧରପଲ୍ଲବମୁଲ୍ଲସିତସ୍ମିତଶୋଭଂ ।
ବିପୁଳପୁଲକଭୁଜପଲ୍ଲବବଳୟିତ-ବଲ୍ଲବଯୁବତୀ ସହସ୍ରଂ ।
କରଚରଣୋରସିମଣିଗଣଭୂଷଣକିରଣବିଭିନ୍ନତମିସ୍ରଂ । ୫ ।
ଜଳଦପଟଳଚଳଦିନ୍ଦୁବିନିନ୍ଦକଚନ୍ଦନତିଲକଲଲାଟଂ ।
ପୀନପୟୋଧରପରିସରମର୍ଦ୍ଦନନିର୍ଦ୍ଦୟହୃଦୟ କପାଟଂ । ୬ ।
ମଣିମୟମକରମନୋହରକୁଣ୍ଡଳମଣ୍ଡିତଗଣ୍ଡମୁଦାରଂ ।
ପୀତବସନମନୁଗତମୁନିମନୁଜସୁରାସୁରବରପରିବାରଂ । ୭ ।
ବିଶଦକଦମ୍ବତଳେ ମିଳିତଂ କଳିକଲୁଷଭୟଂ ଶମୟନ୍ତଂ ।
ମାମପି କମପି ତରଙ୍ଗଦନଙ୍ଗଦୃଶା ମନସା ରମୟନ୍ତଂ । ୮ ।
ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତମତିସୁନ୍ଦରମୋହନମଧୁରିପୁରୂପଂ ।
ହରିଚରଣସ୍ମରଣଂ ପ୍ରତିସମ୍ପ୍ରତି ପୁଣ୍ୟବତାମନୁରୂପଂ । ୯ ।

ଦେଖି କାମିନୀ ହରୁଛନ୍ତି ଦୁଃଖ । ୪ । ମୟୂରପୁଚ୍ଛର ଚନ୍ଦ୍ରିକାମାଳ । କୁଟିଳକେଶେ ବଢାଇ ମଣ୍ଡଳୀ । ଯେସନେ ନୀଳ ଜଳଦରମଧ୍ୟେ । ଇନ୍ଦ୍ରଚାପ କ ସେ ହୋଇଛି ଉଦେ । ତା ମୋହନ ଚୂଳ । ଗୁହିଁଲେ ଚଉରଶି ଚିତ୍ର ଆକୁଳ । ୫ । ଗୋପନାୟିକା ନିତମ୍ବିନୀବୃନ୍ଦ । ବଦନ ବିକଶିତ ଅରବିନ୍ଦ । ଚୁମ୍ବନ ଦେବାକୁ ଲୋଭେ ସୁନ୍ଦରୀ । ବନ୍ଧୁଛ ମଧୁରାଧର ମୁରାରି । ବିଧୂକର ଆଭା । ଉଲ୍ଲସିତ ଦରହାସରେ ଶୋଭା ॥ ସହସ୍ରେ ବ୍ରଜନାରୀ କରେ କୋଳ । ପୁଲକିତ ଅଛି ଭୁଜ ଯୁଗଳ । କରେ କଙ୍କଣ ହୃଦରେ ଭୂଷଣ । ପାଦେ ନୂପୁର ନାନା ମଣିଗଣ । ଏ ଜ୍ୟୋତି ପ୍ରକାଶ । କୁଞ୍ଜସଦନେ ଅନ୍ଧକାର ନାଶ । ୬ । ଚଳନ୍ତେ ଅଛନ୍ତି ଘନପଟଳ । ଯେସନେ ପ୍ରକାଶ ଶଶିମଣ୍ଡଳ । ଚନ୍ଦନବିନ୍ଦୁ ତିଳକ ତେସନ । ହରଭାଲପଟେ ଅତିଶୋଭନ । ଘନକୁଚଭାର ମର୍ଦ୍ଦନେ ହୃଦୟ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଯାର । ୮ । ମନୋହର ମଣିମୟ କୁଣ୍ଡଳ । ମଣ୍ଡିତ ଗୋବିନ୍ଦ ଗଣ୍ଡଯୁଗଳ । କଟିତଟେ ଶୋହେ ପୀତ ଅମ୍ବର ସୁର ଅସୁର ଯାର ପରିବାର । ମୁନିଜନ ଆଦ । ଉତ୍ତର

ଗଣୟତି ଗୁଣଗ୍ରାମଂ ଭ୍ରାମଂ ଭ୍ରମାଦପି ନେହତେ
ବହତି ଚ ପରିତୋଷଂ ବିମୁଞ୍ଚତି ଦୂରତଃ ।
ଯୁବତିଷୁ ବଲତୃଷ୍ଣେ କୃଷ୍ଣେ ବିହାରିଣି ମାଂ ବିନା
ପୁନରପି ମନୋ ବାମଂ କାମଂ କରୋତି କରୋମି କିଂ ।୧୦।

ଗୁଣ୍ଡକିରୀରାଗେଣ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ଉତୋହ ସୁକାକାନ୍ତପଥପ୍ରତୀକ୍ଷାମାଲାପୟନ୍ତୀ ମୃଦୁପୁଷ୍ପତଲ୍ପେ ।
ଇତସ୍ତତଃ ପ୍ରେରିତ ଦୃଷ୍ଟିବର୍ତ୍ତୀ ଶ୍ୟାମାତନୁର୍ଗୁଣ୍ଡକିରୀ ପ୍ରଦିଷ୍ଟା ॥
ନିଭୃତନିକୁଞ୍ଜଗୃହଂ ଗତୟା ନିଶି ରହସି ନିଲୀୟବସନ୍ତଂ ।
ଚକିତବିଲୋକିତ ସକଳଦିଶା ରତିରଭସରସେନ ହସନ୍ତଂ ।
ସଖି ହେ, କେଶିମଥନମୁଦାରଂ
ରମୟ ମୟା ସହ ମଦନମନୋରଥ ଭାବିତୟା ସବିକାରଂ । ଧ୍ରୁବଂ ।୧।

ମନୁଷ୍ୟ କିଏ ପ୍ରସିଦ୍ଧି । ୯ । ଶ୍ୱେତ କଦମ୍ବ ତଳେ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ । କଳି-
କଳୁଷ କରେ ବିନାଶନ । ମୋହର ମନ ତାହା ତହିଁ ରମେ ।
ମଦନେ ତରଳଲୋଚନ ଗମେ । ଦେଖିବାକୁ ଆଶ । ଯେତେ ଦୁଃଖ
ଦେଲେ ନୋହେ ନିରାଶ । ୧୦ । ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଜୟଦେବ କବି ଭଣେ ।
କୃଷ୍ଣ ମୋହନମୂରତି ନିର୍ଗୁଣେ । ନାଗେନ୍ଦ୍ର ମୁନୀନ୍ଦ୍ର ପୂଜ୍ୟ ସୁଖ । ଯେଉଁ
ଚରଣ ଚିନ୍ତ ତେଜେ ଦୁଃଖ । ସେ ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ସାର । ଭକ୍ତ ହୃଦତ-
ଛେଦନ କୁଠାର । ୧୧ । କୃଷ୍ଣର ଗୁଣ ଗୁଣି ମୋର ଦେହ । ଭ୍ରମ-
ହୋଇ ଚିତ୍ତ କରୁଛି ମୋହ । ଯେତେ ଦୋଷ କଲେ ମୁଁ ନ ଘେନଇ ।
ପୁନରପି ଚିତ୍ତ ତାହାର ତହିଁ । ସେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ହରି । ମୋ ବିନେ
କ୍ରୀଡା କରେ ବ୍ରଜନାରୀ । ୧୨ । ଶୁଣ ସଜନି ବଚନ ମୋହର ।
କେଶିରିପୁ ତୁଲେ ସଂଯୋଗ କର । କାମକାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ମୋର ।
ବିବିଧପ୍ରକାରେ ଯେତେ ଶୃଙ୍ଗାର । ଶୁଣ ପ୍ରାଣସହି । ଯେମନ୍ତ ଭାବେ
କେଳି କରିବଇଁ । ନିର୍ଜ୍ଜନ ନିକୁଞ୍ଜସଦନେ ମୁହିଁ । ନିଶି ଅନ୍ଧକାରେ

ପ୍ରଥମସମାଗମଲଜ୍ଜିତୟା ପଟୁ ଚାଟୁ ଶତୈରନୁକୂଳଂ ।
ମୃଦୁମଧୁରସ୍ମିତଭାଷିତୟା ଶିଥିଳୀକୃତଜଘନଦୁକୂଳଂ । ୧୨ ।
କିଶଳୟଶୟନନିବେଶିତୟା ଚିରମୁରସି ମମୈବ ଶୟାନଂ ।
କୃତପରିରମ୍ଭଣ ଚୁମ୍ବନୟା ପରିରଭ୍ୟ କୃତାଧରପାନଂ । ୧୩ ।
ଅଳସନିମୀଳିତ ଲୋଚନୟା ପୁଲକାବଳିଲଳିତକପୋଲଂ ।
ଶ୍ରମଜଲସିକ୍ତକଳେବରୟା ବରମଦନମଦାଦତିଲୋଲଂ । ୧୪ ।
କୋକିଳକଳରବକୂଜିତୟା ଜିତମନସିଜତନ୍ତ୍ରବିଚାରଂ ।
ଶ୍ଳଥକୁସୁମାକୁଳକୁନ୍ତଳୟା ନଖଲିଖିତଘନସ୍ତନଭାରଂ । ୧୫
ଚରଣରଣିତମଣିନୂପୁରୟା ପରିପୂରିତସୁରତବିତାନଂ ।
ମୁଖରବିଶୃଙ୍ଖଳ ମେଖଳୟା ସକଳଗ୍ରହଚୁମ୍ବନଦାନଂ । ୧୬ ।
ରତିସୁଖସମୟରସାଲସୟା ଦରମୁକୁଳିତନୟନସରୋଜଂ ।
ନିଃସହନିପତିତତନୁଲତୟା ମଧୁସୂଦନମୁଦିତମନୋଜଂ । ୧୭ ।

ଥିବଟି ତହିଁ । ନ ଦେଖି ଚକିତ ହୋଇବେ ହରି । ଚାହିଁବେ ଦିଗେ ଦିଗେ ଅନୁସରି । ପଶିବେ ସେ ବନ । ହସିବେ ମୋର ପାଇଣ ଦର୍ଶନ । ୧୪ । ପ୍ରଥମେ ତାର ମୋହର ସଙ୍ଗତ । ଲଜ୍ଜାଭରେ ମୋ ତନୁ ସଙ୍କୁଚିତ । ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ଚାଟୁ ଯେତେକ । କହିବେ ମୃଦୁ ମଧୁର ଅନେକ । ମୋ ହାସ୍ୟ ବଚନ । ଫେଡ଼ିବେ ଘନ ଜଘନୁ ବସନ । ୧୫ । ନବୀନ ପଲ୍ଲବ ଶଯ୍ୟା ଉପରେ । କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଆଣି ଶୁଆଇବି ଉରେ । କରିବି ଗାଢ଼ଭରେ ଆଲିଙ୍ଗନ । ନଳିନବଦନେ ଦେବି ଚୁମ୍ବନ । ଉତ୍ସୁକରେ ମନ । ଅମୀୟ ଅଧରୁ କରିବି ପାନ ॥ ମଦନମତ୍ତଭରେ ଅଛି ଭୋଳ । ହୋଇଥିବି ମୁହିଁ ଅତି ଚଞ୍ଚଳ । ସକଳ କଳେବର ଶ୍ରମଜଳେ । ପୁଲକିତ ଘନ କପୋଳ ତଳେ । ଅଳସିତ ଘେନ । ବୁଜି ହୋଇଥିବ ନୟନ ବେନି ।୧୬ । କାମ ଶାସ୍ତ୍ରେ ମୋର ସୁରସବାଣୀ । କୋକିଳ ମୃଦୁଭାବ ଭାବ ଜାଣି । ଫିଟିବ କୁନ୍ତଳ କବରୀଭାର । ଖସି କୁସୁମ ପଡ଼ିବ ଶଯ୍ୟାର । ଘନ କୁଚ ବେନି । ଲେଖିବେ ହରି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ନଖ ଘେନି । ୧୮ । କଣ୍ଠରେ

ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତମିଦମତିଶୟମଧୁରିପୁନିଧୁବନଶୀଳଂ ।
ସୁଖମୁତ୍କଣ୍ଠିତଗୋପବଧୂକଥିତଂ ବିତନୋତୁ ସଲୀଳଂ ।୧୮ ।

ହସ୍ତସ୍ରସ୍ତବିଲାସବଂଶମନୃଜୁ ଭ୍ରୂବଲ୍ଲୀମଦ୍ବଲ୍ଲବୀ
ବୃନ୍ଦୋତ୍ସାରିଦୃଗନ୍ତବୀକ୍ଷିତମତିସ୍ୱେଦାର୍ଦ୍ରଗଣ୍ଡସ୍ଥଳଂ ।
ମାମୁଦ୍ୱୀକ୍ଷ୍ୟ ବିଲକ୍ଷିତସ୍ମିତସୁଧାମୁଗ୍ଧାନନଂ କାନନେ
ଗୋବିନ୍ଦଂ ବ୍ରଜସୁନ୍ଦରୀଗଣବୃତଂ ପଶ୍ୟାମି ହୃଷ୍ୟାମି ଚ ।୧୯ ।

ଦୁରାଲୋକସ୍ତୋକସ୍ତବକନବକାଶୋକଲତିକା-
ବିକାଶଃ କାସାରୋପବନପବନୋଽପି ବ୍ୟଥୟତି ।
ଅପି ଭ୍ରାମ୍ୟଦ୍ଭୃଙ୍ଗୀରଣିତରମଣୀୟାନମୁକୁଲ-
ପ୍ରସୂତିଶ୍ଚୂତାନାଂ ସଖି ଶିଖରଣୀୟଂ ସୁଖୟତି ।୨୦ ।

କଟିମେଖଳା ମନୋହର । ପୟରେ ରୁଣୁଝୁଣିତ ନୂପୁର । କ୍ରୀଡ଼ାକାଳେ ଏହି କରନ୍ତ ବାଦ । ପୂରବ କେଳିସଦନେ ସବଦ । ସେ ଜଗଜ୍ଜୀବନ । କେଶ ଧର ମୁଖେ ଦେବେ ଚୁମ୍ବନ ।୧୯ । ରତିସୁଖକାଳେ ଚୂତ-ମୁକୁଳ । ଚାହିଁ ନ ପାରି ଲୋଚନ କମଳ । ନିଷ୍ପ୍ରାଣ ହୋଇଣ ଶଯ୍ୟା ଉପରେ । ଶୋଇଥିବି ମୁଁ ଅଳସିତ ଭରେ । ସେ ମଧୁସୂଦନ । କୋଟିମଦନ ପ୍ରସନ୍ନବଦନ ।୨୦ । ଶୁଣ ସଖି ଯାହା କହିଲି ମୁହିଁ । ହରିଭୁଲେ ଭେଟ କର ଗୋ ସହି । କାମେ ଉତ୍କଣ୍ଠିତ ହୋଇ ତରୁଣୀ । ଭ୍ରମଇ ଲତାକୁଞ୍ଜଗୃହ ଜାଣି । କେତେହେଁକ ଦୂରେ । ଦେଖିଲି ହରିଙ୍କି ନାରୀବୃନ୍ଦରେ ।୨୧ । ଜୟଦେବ କବି ଏ ଗୀତ ଭଣି । ବାସୁଦେବ କେଳିରସ ବଖାଣି । ଉତ୍କଣ୍ଠେ ରାଧିକା ସଖୀକି କହି । ଭକ୍ତଲୋକକୁ ଏହି ସୁଧା ହୋଇ । ହେ ସକଳଜନ । ତୁମ୍ଭ-ମାନଙ୍କୁ ଶୁଭ ହେଉ ଶୁଣ ।୨୨ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଯହୁଁ ଦେଖିଲେ ରାଧାକୁ । ସଖୀଙ୍କେ ଅତି ସଙ୍କୋଚ ମନକୁ । ହସ୍ତରୁ ମୋହନ ବେଣୁ ପଡ଼ିଲା । ଗଣ୍ଡଯୁଗଳ ଝାଳରେ ବୁଡ଼ିଲା । ସ୍ମିତ ଭ୍ରୂଲତା । ଉତ୍ସାହେ ଲାଗିଲା ଗୋପବନିତା ।୨୩ । ହରଷ ହୋଇ ସେ ରାଧା ସୁନ୍ଦରୀ । କହଇ ଅପି ଶୁଣ ସହଚରୀ । ବେଢ଼ିଛନ୍ତି ବ୍ରଜଯୁବତୀଗଣେ । ଦେଖିଲି ହରି

ସାକୂତସ୍ମି ତମାକୁଳାକୁଳଗଳଦ୍ଧମ୍ମିଲ୍ଲମୁଲ୍ଲାସିତ-
ଭ୍ରୂବଲ୍ଲୀକମଲୀକଦର୍ଶିତଭୁଜାମୂଳାର୍ଦ୍ଧଦୃଷ୍ଟସ୍ତନଂ ।
ଗୋପୀନାଂ ନିଭୃତଂ ନିରୀକ୍ଷ୍ୟ ଗମିତାକାଂକ୍ଷଶ୍ଚିରଂ ଚିନ୍ତୟନ୍
ଅନ୍ତର୍ମୁଗ୍ଧମନୋହରଂ ହରତୁ ବଃ କ୍ଲେଶଂ ନବଃ କେଶବଃ ।।

ଇତି ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ଅକ୍ଲେଶକେଶବୋ
ନାମ ଦ୍ୱିତୀୟଃ ସର୍ଗଃ ।

—o—

କ୍ରୀଡ଼ା କରେ ବନେ । ତା ବଦନ କାନ୍ତି । ଦରହସିତ ଯେ ସୁଧାଂଶୁ-
ଜ୍ୟୋତି । ୧୪ । ଦେଖ ସଖୀ ନବକଢ଼ୀ ଅଶୋକ । ପ୍ରକାଶ ହୁଅନ୍ତେ
ବଢ଼ଇ ଶୋକ । ତୋଷା କାନନ ସରୋବରକୂଳ । ସଧୀରେ ବହଇ
ମଲୟାନିଳ । ଏ ଦହଇ ମନ । ହର ଜାନୁ ଏ ଅନଳ ସମାନ । ୧୫ ।
ନବୀନ ବକୁଳ ଚୂତମୁକୁଳ । ଶିଖରେ ମଧୁପରେ ଭଙ୍ଗକୁଳ ।
କରନ୍ତି ଭଣିତ ମଧୁରବାଣୀ । ଶୁଣି ଭ୍ରମ ତଥି ହୋଏ ମିଳଣୀ ।
ମୁଁ କରିବ କସ । ଜାଣିଲ କୃଷ୍ଣ ମୋହରେ ନଷ୍ଟଶ । ୧୬ । ଶୁଣ
ସାଧୁଜନ ହରଷ ଚିତ୍ତ । ଅମୀୟପୂରିତ ହର ଚରିତ । କୃଷ୍ଣ କ୍ରୀଡ଼
ଏନ୍ତୁ ଚତୁର୍ଥ ଛନ୍ଦ । ହରିବ ଦୁଃଖ ହୋଇବ ଆନନ୍ଦ । ସେ ଧରଣୀ-
ଧର । ଗାଏ ହରରସ ଅତି ଅଧୂର । ୧୭ ।

—o—

ପଞ୍ଚମ ଛନ୍ଦ । ରାଗ ଦେଶାକ୍ଷି ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରସିକଜନ ସୁଜାଣ ଯେତେବେଳେ କୃଷ୍ଣ-
କ୍ରୀଡ଼ା ଦେଖିଲା ରାଧା । ସୀମନ୍ତିନୀବୃନ୍ଦ ମଧ୍ୟେ ହର୍ଷରେ ପରମାନନ୍ଦେ
ଶୃହଁଣ ସରୋଜମୁଖୀ ପାଇଲା ବାଧା । ବାହୁଡ଼ିଣ ଯାନ୍ତେ ସୁନ୍ଦରୀ ।
ଦେଖି ପୀଡ଼ା ପାଇଲେ ନରକଅରିର । ୧ । ଯନ୍ତୁ ସେ ସ୍ୱଧା ଗମନ

ତୃତୀୟଃ ସର୍ଗଃ ।

କଂସାରିରପି ସଂସାରସାରବାସନାବଦ୍ଧଶୃଙ୍ଖଳା ।
ରାଧାମାଧାୟ ହୃଦୟେ ତତ୍ୟାଜ ବ୍ରଜସୁନ୍ଦରୀଃ । ୧ ।
ଇତସ୍ତତସ୍ତାମନୁସୃତ୍ୟ ରାଧିକାମନଙ୍ଗବାଣବ୍ରଣକ୍ଷୀଣମାନସଃ ।
କୃତାନୁତାପଃ ସକଳିନ୍ଦନନ୍ଦିନୀତଟାନ୍ତକୁଞ୍ଜେ ବିଷସାଦ ମାଧବଃ ।୨।
ଗୁର୍ଜ୍ଜରୀରାଗ ଯତିତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।
ମାମିୟଂ ଚଳିତା ବିଲୋକ୍ୟ ବୃତଂ ବଧୂନିଚୟେନ ।
ସାପରାଧତୟା ମୟାପି ନ ବାରିତାତିଭୟେନ ।
ହରି ହରି ହତାଦରତୟା ଗତା ସା କୁପିତେବ । ଧ୍ରୁବଂ । ୩ ।
କିଂ କରିଷ୍ୟତି କିଂ ବଦିଷ୍ୟତି ସା ଚିରଂ ବିରହେଣ ।
କିଂ ଧନେନ ଜନେନ କିଂ ମମ ଜୀବିତେନ ଗୃହେଣ । ୪ ।

କୃଷ୍ଣର ଅତି ବିମନ ଦେଖିଲେ ବିବିଧ କେଳି ବ୍ରଜକାମିନୀ । ଯେ ରାଧାରୂପ ପ୍ରକାଶ ସଂସାର ବନ୍ଧନ ପାଶ ଦେଖି ସେ ହୃଦୟେ ଥାପ ଅମ୍ବୁଜପାଣି । ପ୍ରିୟାଙ୍କୁ ସେ ଧରଣ ମନେ । ଗୃହାନ୍ତ ଚଞ୍ଚଳଚିତ୍ତେ ମଧୁସୂଦନେ । ୨ । ପୀଡ଼ିଲା ମଦନ ବାଣ ଗାଢ଼େ ଅତି କ୍ଷୀଣ ମନ । କାଳନ୍ଦୀ ପୁଳିନରେ ରମଣୀ ବିଶେଷି । ଗହନ ନିକୁଞ୍ଜବନ ଲତା କେଳିଗୃହ ସ୍ଥାନ ବିଷାଦ ମାଧବ ତଥି ଭିତରେ ବସି । ଅତି ତାପି ଜଗତସାଇଁ । ନୟନ ମନ ରାଧାର ସନ୍ନିଧେ ଦେଇ । ୩ । ବସିଣ ମଧୁସୂଦନ ବିଚାର କରନ୍ତି ମନ ନୟନେ ମୁଁ ଦେଖୁଅଛି ପ୍ରାଣରମଣୀ । ଗୋପବଧୂସମୂହରେ କେଳି କରଇ ନିର୍ଭରେ ବାରନ ମୁଁ ନ କହିଲି ନିଷ୍ଠୁର ପ୍ରାଣୀ । ଅପରାଧକଲି ତାହାରେ । ଅତି ତାପେ କୋପକରି ଗଲେ ସେ ମୋର । ୪ । କି କରୁଥିବ ସେ ବସି କି ଅଶେ ବଚନ ଭାଷି ଚିରକାଳୁ ବିରହୀ ସେ ହୋଇଛି ରମା । ତାର ବିନୁ ମୋର ମନେ ନାହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଧନେ ଜନେ ସଦନରେ ନାହିଁ ଆଉ ସୁଖର ସୀମା । ଏତେ କହି ଜଗନ୍ନିବାସୀ । ରାଧାର

ହୃଦ ବିଷଲତାହାରୋ ନାୟଂ ଭୁଜଙ୍ଗମନାୟକଃ ।
କୁବଲୟଦଲଶ୍ରେଣୀ କଣ୍ଠେ ନ ସା ଗରଳଦ୍ୟୁତିଃ ।
ମଲୟଜରଜୋ ନେଦଂ ଭସ୍ମ ପ୍ରିୟାରହିତେ ମୟି ।
ପ୍ରହର ନ ହରଭ୍ରାନ୍ତ୍ୟାନଙ୍ଗ ! କ୍ରୁଧା କିମୁ ଧାବସି ।୧୧।
ପାଣୌ ମା କୁରୁ ଚୂତଶାୟକମମୁଂ ମା ଚାପମାରୋପୟ ।
କ୍ରୀଡାନିର୍ଜିତବିଶ୍ୱମୂର୍ଚ୍ଛିତଜନାଘାତେନ କିଂ ପୌରୁଷଂ ।
ତସ୍ୟା ଏବ ମୃଗୀଦୃଶୋ ମନସିଜପ୍ରେଙ୍ଖତ୍କଟାକ୍ଷାଶୁଗ-
ଶ୍ରେଣୀଜର୍ଜରିତଂ ମନାଗପି ମନୋ ନାଦ୍ୟାପି ସନ୍ଧୁକ୍ଷ୍ୟତେ ॥
ଭ୍ରୂଚାପେ ନିହିତଃ କଟାକ୍ଷବିଶିଖୋ ନିର୍ମାତୁ ମର୍ମବ୍ୟଥାଂ ।
ଶ୍ୟାମାତ୍ମା କୁଟିଳଃ କରୋତୁ କବରୀଭାରୋଽପି ମାରୋଦ୍ୟମଂ ।
ମୋହଂ ତାବଦୟଞ୍ଚ ତନ୍ୱି ତନୁତାଂ ବିମ୍ବାଧରୋ ରାଗବାନ୍ ।
ସଦ୍‌ବୃତ୍ତସ୍ତନମଣ୍ଡଳସ୍ତବ କଥଂ ପ୍ରାଣୈର୍ମମ କ୍ରୀଡତି ।୧୩।

ହାଦର ତେଜନ ପ୍ରାଣ୍ୟୈକ କ କେ ଘୁଦାସ୍ୱା ନୁହେ । ଭୁଜେ ଭଉଁ ହୃଦୟଗତେ । ଗାତେ ଅଳଙ୍ଗନ କକେ ନ କଲୁ ମୋତେ ।୯। କ୍ଷମାକର ମୋରେ ସଖି ବିକଚକମଳମୁଖି କଦାଚତ୍ରେ ଦୋଷ ଆଉ କରିବ ନାହିଁ । ଦେଖାଦେଉ କିନା ମୋତେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଚତ୍ରେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ମଦନ ଦହୁଅଛଇ ଦେହୀ । ତାରେ ସଖି କରୁଣା କର ॥ ବଳିଷ୍ଠ କଠିନ ଏହୁ ଅନଙ୍ଗଶର ।୧୦। ହରର ରହସ୍ୟ ବାଣୀ ଜୟଦେବ ଯାହା ଭଣି କେନ୍ଦୁବିଲ୍ୱ ନାମ ଗ୍ରାମ ସମୁଦ୍ରବ୍ରତ । ତଥି ଜୁତପତ୍ରି ଚନ୍ଦ୍ର କବିରାଜ ପୂର୍ଣ୍ଣପଦ ସକଳ ସଂସାରହାର ସଙ୍ଗୀତରତ । ପଦ୍ମାବତୀ ପରାଣକାନ୍ତ । ରୋହିଣୀର ନାଥ ଏ ନିର୍ମଳ ଉଦିତ ।୧୧। ବୋଲନ୍ତ ଶୁଣସି ମାର ହୋହର ଋପୁ ସେ ହର କିବେ ଧାଇଁ ଅଛୁ ମୋତେ ସରୋଷ ହୋଇ । ଆଭରଣମାନ ଗୃହି ଭ୍ରାନ୍ତି ଅବା କରୁ ଭୁହି ଛହଇ ଅସ୍ତ୍ରେ ତୋର ରଖର ସାଇଁ । ଦଣ୍ଡେ ରହି ଶୁଣ ଉତ୍ତର । ଦୁଃଖିଜନ ଦେଖି ଦୟା କରନ୍ତି ଧୀର ।୧୨। ହୃଦରେ ଧରନ୍ତି ମୋର ନଳିନ ମୃଣାଳହାର ନୁହଇ ଭୁଜଙ୍ଗରାଜ ଅନନ୍ତ

ତାନି ସ୍ପର୍ଶସୁଖାନି ତେ ଚ ତରଳାଃ ସ୍ନିଗ୍ଧା ଦୃଶୋର୍ବିଭ୍ରମା
ସ୍ତଦ୍ବକ୍ତ୍ରାମ୍ବୁଜସୌରଭଂ ସ ଚ ସୁଧାସ୍ୟନ୍ଦୀଗିରାଂ ବକ୍ରିମା ।
ସା ବିମ୍ବାଧର ମାଧୁରୀତି ବିଷୟାସଙ୍ଗେଽପି ଚେନ୍ମାନସଂ
ତସ୍ୟାଂ ଲଗ୍ନସମାଧି ହନ୍ତ ବିରହବ୍ୟାଧିଃ କଥଂ ବର୍ଦ୍ଧତେ । ୧୪

ଭ୍ରୂପଲ୍ଲବଂ ଧନୁରପାଙ୍ଗତରଙ୍ଗିତାନି
ବାଣା ଗୁଣଃ ଶ୍ରବଣପାଳିରିତି ସ୍ମରେଣ ।
ତସ୍ୟାମନଙ୍ଗଜୟଜଙ୍ଗମଦେବତାୟା-
ମସ୍ତ୍ରାଣି ନିର୍ଜିତଜଗନ୍ତି କିମର୍ପିତାନି । ୧୫ ।

ଅହୋ । କୁବଳୟଦଳମାଳ କଣ୍ଠେ ନୁହଇ ଗରଳ ଦେଲେ ମଳୟଜ ମୋର ଭସ୍ମ ନୁହଇ । ଶୁଣ କାମ କହଇ ତୋତେ । ନୀଳକଣ୍ଠ ଚକୋଲେ କାନ୍ତା ଥାଇ କେମନ୍ତେ । ୧୩ । ପ୍ରିୟାର ବିଚ୍ଛେଦେ ମୋର ତାପ ଅତି ଗୁରୁତର ଅନଳେ ଦହନପ୍ରାୟ ହେଉଛି ଅଙ୍ଗ । ତେଣେ ସେ ଏମାନ ଜାଣି ହୃଦରେ ଅଛଇ ଯେନ ନିବାରଣ କୋପ ଭୁ ହୋ କର ଅନଙ୍ଗ । ତୋତେ କାମ ବିନୟ କଲି । ପ୍ରହାର ନକର ଶର ଶଙ୍କର ବୋଲି । ୧୪ । ଶୁଣ ସପୃ ମନମଥ ତନୁଅତି ଅଶକତ ତୃତଶରଚାପେ ଆଉ ନ ମାର ମୋତେ । ଲୀଳାଏ ଜିଣି ସଂସାର ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟ ଗାରିମା ଯାର ମୋହଗଲା ପ୍ରାଣୀ ମାତ୍ର କ ଯଶ ତୋତେ । ମୃଗାକ୍ଷୀର କଟାକ୍ଷ ବାଣ । ଶରୀରେ ପଡ଼ି ଜର୍ଜର ହେଉଛି ପ୍ରାଣ । ୧୫ । ଶୁଣ ଭୁ କହଇ ସଖି ଅକଳଙ୍କଶଶିମୁଖି ଭ୍ରୂଲତା ତୋ ଫୁଲଧନୁ ନୟନ ଶର । ସେ ମୋର ମରମସ୍ଥାନେ ପୀଡ଼ୁଅଛୁ ଅନୁକ୍ଷଣେ କୁଟିଳକବରୀ ଜୀବ ଯେନିବ ମୋର । କ୍ରୂରଜନ ଏସନା ସୀତ । ଭ୍ରୂଲତା ଅପାଙ୍ଗ ବକ୍ର ସ୍ୱଭାବ ଗତ । ୧୬ । ସୁରଙ୍ଗ ଅଧର ତୋର ପକ୍ୱବିମ୍ବଫଳାକାର ସ୍ୱଭାବେ ରଙ୍ଗ ତାହାର ବହଣ ଅଛୁ । ସଦବୃତ୍ତ କୁଚଭାର ଚାରୁ ଏ ସରସ ଧୀର ଏ କ କେ ମୋହର ମର୍ମ-ସ୍ଥାନ ଦହୁଛି । କୃପା ମୋରେ କର ସୁକେଶୀ । ମନ୍ଥି ମଦନନଦୀରେ ଯାଉଛି ଭାସି । ୧୭ । ପୁନରପି ବୋଲୁଛନ୍ତି ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶଶ୍ଲୋକପଦ

ତିର୍ଯ୍ୟକ୍‌କଣ୍ଠ ବିଲୋଲମୌଳିତରଳୋତ୍ତଂସସ୍ୟ ବଂଶୋଚ୍ଚର—
ଦ୍ଦୀପ୍ତସ୍ଥାନକୃତାବଧାନଲଲନାଲକ୍ଷୈର୍ନ ସଂଲକ୍ଷିତାଃ ।
ସଂମୁଗ୍ଧଂ ମଧୁସୂଦନସ୍ୟ ମଧୁରେ ରାଧାମୁଖେନ୍ଦୌ ମୃଦୁ
ସ୍ପନ୍ଦଂ କନ୍ଦଳତାଶ୍ଚିରଂ ଦଧତୁ ବଃ କ୍ଷେମଂ କଟାକ୍ଷୋର୍ମୟଃ । ୧୭ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ମୁଗ୍ଧମଧୁସୂଦନୋ ନାମ
ତୃତୀୟଃ ସର୍ଗଃ ।

ଯଥା ଭୂଲେ ପୂର୍ବେ କ୍ରୀଡ଼ାକରନ୍ତି ମୁହିଁ । ପରଶନେ କୁଚଭାର ଅଲଗନେ ତନୁବର ଯେତେ ସୁଖ ରତିପତି ଅଛନ୍ତି ଲହି । ଚଞ୍ଚଳ ତା ତରଳଆଖି । ଅପାଙ୍ଗେ ଚାହିଁଲେ କାମେ ହୁଅଇ ଦୁଃଖୀ । ୧୮ । ଦେଖୁଣ ତାପ ମୋହର ପ୍ରିୟାର ମନେ କାତର ଭୁଜେ ଉତ ଆଲିଙ୍ଗନ ଚୁମ୍ବନ ଦେଇ । ତେଣୁ ସେ ମଦନଜ୍ୱର ଶରୀରେ ନ ରହେ ମୋର ସୁଖ ଜଳଧି ମଧ୍ୟରେ ମଜ୍ଜଇ ମୁହିଁ । ମୁଖ ତାର ଶଦ୍ଦସୁବାସ ଭୃଙ୍ଗ ପ୍ରାୟେ ମନ ମୋର ନଛାଡ଼େ ପାଶ । ୧୯ । ମନ୍ଦହାସ ବକ୍ରବାଣୀ ପୀୟୂଷପୂରିତ ଜାଣି ଶ୍ରବଣେ ଶୁଣନ୍ତେ ଚିତ ପ୍ରମୋଦ ହୁଏ । ବିମ୍ବାଧର ମଧୁପାନେ ତୋଷ ଅଛି ମୋର ମନେ ବିଷୟବିଳାସ ଯେତେ ଅନଙ୍ଗମୟେ ତାହା ସଙ୍ଗେ କରନ୍ତି ଭୋଗ । କେମନ୍ତେ ବର୍ତ୍ତିବ ଏବେ ବିରହ ଭୋଗ । ୨୦ । ଭ୍ରୂଲତା କାର୍ମୁକ ତୋର ନୟନ ଅନଙ୍ଗଶର ସଜନୀ ଶ୍ରବଣ ଯାଏ ଅଞ୍ଜନ ରେଖା । ଜଗତ ଜଣି ମଦନ ବିବିଧ ଆୟୁଧମାନ ରାଧିକାର ତହିଁ ଥୋଇ କରିଛି ଶିକ୍ଷା । ଆଶ୍ରେ କରିଅଛି ତାହାଙ୍କୁ । ତ୍ରିଭୁବନେ ସମ ଆଉ ନାହିଁ ଯାହାଙ୍କୁ । ଶୁଣ ହେ ସୁଜନ ଜନ ପ୍ରସନ୍ନ କରିଣମନ ରାଧାର ବିଚ୍ଛେଦେ କୃଷ୍ଣ ବାଉଳ ହୋଇ । ହରିବ ବିଷୟ ତାପ ବଳିକ ଯେସନେ ଆପ ଲଭିବ ପରମ ସୁଖ ହରଷ ହୋଇ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପଦ୍ମଚରଣ । କଙ୍କଣ ଧରଣୀଧର ପଶେ ଶରଣ । ୨୧ ।

ଚତୁର୍ଥଃ ସର୍ଗଃ ।

ଯମୁନାତୀର ବାନୀରନିକୁଞ୍ଜେ ମନ୍ଦମାସ୍ଥିତଂ ।
ପ୍ରାହ ପ୍ରେମଭରୋଦ୍ଭ୍ରାନ୍ତଂ ମାଧବଂ ରାଧିକାସଖୀ । ୧ ।

କର୍ଣ୍ଣାଟରାଗଯତିତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

କୃପାଣପାଣି ର୍ଗଜଦନ୍ତପତ୍ରମେକଂ ବହନ୍ ଦକ୍ଷିଣକର୍ଣ୍ଣପୂରଂ ।
ସଂସ୍ତୂୟମାନଃ ସୁରଚାରଣାଦ୍ୟୈଃ କର୍ଣ୍ଣାଟରାଗଃ ଶିଖିକଣ୍ଠନୀଳଃ ।

ନିନ୍ଦତି ଚନ୍ଦନମିନ୍ଦୁକିରଣମନୁବିନ୍ଦତି ଖେଦମଧୀରଂ ।
ବ୍ୟାଳନିଳୟମିଳନେନ ଗରଳମିବ କଳୟତି ମଳୟସମୀରଂ
ସା ବିରହେ ତବ ଦୀନା । ଧ୍ରୁବଂ । ୨ ।
ମାଧବ ମନସିଜବିଶିଖଭୟାଦିବ ଭାବନୟା ତ୍ୱୟି ଲୀନା ।
ଅବିରତନିପତିତମଦନଶରାଦିବ ଭବଦବନାୟ ବିଶାଳଃ
ସ୍ୱହୃଦୟମର୍ମ୍ମଣି ବର୍ମ୍ମ କରୋତି ସଜଳନଳିନୀଦଳଜାଲଂ । ୩୦ ।

ଷଷ୍ଠ ଛନ୍ଦ । ରାଗ ଦେଶାକ୍ଷ ।

ଶୁଣ ହେ ସୁଜନ ଏଥୁଁ ରସବଚନ । ଯମୁନାପୁଳିନ ବନେ ମଧୁସୂଦନ । ୧ । ବିରହ ତାପରେ ଅତି ବିଷାଦ ହୋଇ । ବସିଛନ୍ତି ଯଦୁପତି ଶିର ନୁଆଇଁ । ୨ । ରାଧିକାର ସ୍ନେହଭର ମନରେ ଧରି । ସଭୟ ମନରେ ତନୁକ୍ଷିଣ ମୁରାରି । ୩ । ଏସନ ସମୟେ ଅସି ମିଳଲେ ସଜନୀ । ରାଧାର ବିରହ ଯେତେ କହଇ ଘେନ । ୪ । ଶୁଣ ଭୁ ମାଧବ ମୋର ରାଧିକା ସଖୀ । ତୋହର ବିରହେ ଅତି ହୋଇଛି ଦୁଃଖୀ । ୫ । ମନ୍ମଥ ଶର ଭୟରେ ଆରତ ହୋଇ । ଭାବଇ ଚୈତନ୍ୟ ମନ ତୋ ତହିଁ ଦେଇ । ୬ । ନିନ୍ଦଇ ଚନ୍ଦନ ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣ ଗୁହିଁ । ଅତି ତାପେ ମନେ ଧଇର୍ଯ୍ୟ ନ ଧରଇ । ୭ । ମଳୟ ପବନ ସଖୀ ଲାଗନ୍ତେ ଦେହ । ଗରଳ ଜ୍ୱାଳାର ପ୍ରାୟ କରଇ ଦାହ । ୮ । ଚିତାରଇ ସଖୀ ସେ ଚନ୍ଦନ କନ୍ଦର । କାଳସର୍ପ ସଦନ ତହିଁର ଉପର । ୯ । ତାର ବିଷଜ୍ୱାଳା ଘେନି ବହୁଛି ଏହି । ତେଣୁ ସେ

କୁସୁମବିଶିଖଶରତଳ୍ପମନଳ୍ପବିଳାସକଳାକମନୀୟଂ ।
ବ୍ରତମିବ ତବ ପରିରମ୍ଭସୁଖାୟ କରୋତି କୁସୁମଶୟନୀୟଂ । ୪ ।
ବହତି ଚ ବଳିତବିଲୋଚନଜଳଧରମାନନକମଳମୁଦାରଂ
ବିଧୁମିବ ବିକଟବିଧୁନ୍ତୁଦଦନ୍ତଦଳନଗଳିତାମୃତଧାରଂ । ୫ ।
ବିଲିଖତି ରହସି କୁରଙ୍ଗମଦେନ ଭବନ୍ତମସମଶରଭୂତଂ ।
ପ୍ରଣମତି ମକରମଧୋ ବିନିଧାୟ କରେ ଚ ଶରଂ ନବଚୂତଂ । ୬ ।
ପ୍ରତିପଦମିଦମପି ନିଗଦତି ମାଧବ ତବ ଚରଣେ ପତିତାହଂ ।
ତ୍ୱୟି ବିମୁଖେ ମୟି ସପଦି ସୁଧାନିଧିରପି ତନୁତେ ତନୁଦାହଂ । ୭ ।
ଧ୍ୟାନଲୟେନ ପୁରଃ ପରିକଳ୍ପ୍ୟ ଭବନ୍ତମତୀବ ଦୁରାପଂ ।
ବିଲପତି ହସତି ବିଷୀଦତି ରୋଦିତି ବଞ୍ଚତି ମୁଞ୍ଚତି ତାପଂ । ୮ ।
ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବଭଣିତମିଦମଧିକଂ ଯଦି ମନସା ନଟନୀୟଂ ।
ହରିବିରହାକୁଳବଲ୍ଲବଯୁବତିସଖୀ ବଚନଂ ପଠନୀୟଂ । ୯ ।

ଜୀବନ ମୋର ହେଉଛି ଦହ୍ନ । ୧୦ । ମନସିଜଶର ପଡ଼େ ଅନବରତ ସଖୀର ମରମସ୍ଥାନେ ହୃଦୟଗତ । ୧୧ । ତେଣୁ ସେ ଜଳରୁ ଆଣି ପଙ୍କଜଦଳ । ଦିଅଇ ସଖୀର ଉରେ କୁଚମଣ୍ଡଳ । ୧୨ । ତହୁଁ ସେ ହୃଦରେ ତୋତେ ଅଛଇ ଧରି । କାମଶର-ନିବାରଣେ କବଚ କରି । ୧୩ । ଛଡ଼ଣ ବିଳାପ କଲା ସଖୀ ମୋହର । ବ୍ରତ ଆଚରଣି ଦଲ୍ପ ଦୃଢ଼ ମନର । ୧୪ । ତବ ଆଲିଙ୍ଗନ ସୁଖ ବାଞ୍ଛିତ ମନ । ଶୋଇଛି କୁସୁମଶଯ୍ୟା କରି ବିଧାନ । ୧୫ । ବହଇ ଲୋଚନ ସଖୀ ମୁଖକମଳ । ଲୋଚନୁ ଜଳ ବରଷେ ଏ ଜଳଧାର । ୧୬ । ରାହୁଗ୍ରାସଦନ୍ତଘାତେ ଚନ୍ଦ୍ର ଯେସନ । କ୍ଷରଇ ଅମୃତଧାରା ଜାଣି ତେସନ । ୧୭ । ଏକାନ୍ତେ କସ୍ତୁରୀ ଘେନ ବସିଣ ସଖୀ । ଲିହଇ ମଦନରୂପ ଅତି ସୁରେଖି । ୧୮ । ମକର ଗୋଟିଏ ଯାନ କରଣ ଲିହି । କରେଣ ଚୂତବକୁଳ ଶରେକ ଦେଇ । ୧୯ । ଅନଙ୍ଗମୂରତି ତୋତେ ଅଭିନ୍ନ କରି । ଚରଣେ ପଡି ବୋଲଇ ଶରଣ ହରି । ୨୦ । ପୁଣ ପୁଣ ପଦେ ପଡ଼ି ବୋଲଇ ଶ୍ୟାମା । ତୋର ବିନୁ ମୋର ତନୁ ଦହେ ଚନ୍ଦ୍ରମା । ୨୧ । ଧ୍ୟାନରେ

ଆବାସୋ ବିପିନାୟତେ ପ୍ରିୟସଖୀମାଲାପି ଜାଲାୟତେ ।
ତାପୋଽପି ଶ୍ୱସିତେନ ଦାବଦହନଜ୍ୱାଲାକଲାପାୟତେ ।
ସାପି ତ୍ୱଦ୍ବିରହେଣ ହନ୍ତ ହରିଣୀରୂପାୟତେ ହା କଥଂ ।
କନ୍ଦର୍ପୋଽପି ଯମାୟତେ ବିରଚୟନ୍ ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ବିକ୍ରୀଡ଼ିତଂ । ୧୦ ।

ଦେଶାଖ୍ୟରାଗୈକତାଳୀତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ

ଆସ୍ଫୋଟନାଦିଷ୍ଟୁତଲ୍ଲୋମହର୍ଷୋ ନଦଦ୍ଭସନ୍ଧା ହବିଶାଳବାହୁଃ
ପ୍ରାଂଶୁପ୍ରଚଣ୍ଡଦ୍ୟୁତିରିନ୍ଦ୍ର, ଗୌରୋ ଦେଶାଖ୍ୟରାଗଃ ଖଳମଲ୍ଲ ରଙ୍ଗଃ

ସ୍ତନବିନିହିତମପିହାର ମୁଦାରଂ ।
ସା ମନୁତେ କୃଶତନୁରିବ ଭାରଂ ।
ରାଧିକା ତବ ବିରହେ କେଶବ । ୧୧ । ଧ୍ରୁବ ।

ଅନ୍ତରେ ତୋତେ ଚିନ୍ତା କରଇ । ବିଷାଦ ହୋଇଣ ପୁନରପି ହସଇ । ୨୨ । ଗୃହଁଲେ ନ ଦେଖି ଚୈତନ୍ୟ ହରଇ । ବିଳାପ ବଚନ କହେ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ । ୨୩ । କ୍ଷଣେ କ୍ଷଣେ ବେଦନ ଯେ ଭରଇ ସହି । କ୍ଷଣକେ ଶୁଦ୍ଧ ତାପ ଧଇର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ । ୨୪ । ରାଧାର ଶରଦଚନ୍ଦ୍ରା ଦୁତିକା ବାଣୀ । କୃଷ୍ଣରେ କହିଲା ଜୟଦେବ ଯା ଭଣି । ୨୫ । ମାନସ ଧିଆନେ ଜୟଦେବଙ୍କୁ ଗୁଣି । ଏହି ଅନୁଭବେ ତରେ ମହତପ୍ରାଣୀ । ୨୬ । ତୋହର ବିରହେ କ୍ଷୀଣ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ମତି । ଘାଉଅ ହରଣୀପ୍ରାୟେ ହୋଇ ଯୁବତି । ୨୭ । ଗୃହକୁ ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରାୟେ ମଣଇ ସଖୀ । ଜଳମାଳା କଏ ବେଢ଼ି ବସିଲେ ଅଗ୍ନି । ୨୮ । ଶୀତଳ ସମୀର ତାର ତାପଇ କାୟେ । ଜ୍ୱାଳ ଅଗ୍ନି ଦାବକ ସେ କରଇ ଭୟେ । ୨୯ । ମଦନ କିରାତ ବାଣ ଜାଳି ତାହାକୁ । ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ହରଷ ଯେହ୍ନେ ଦେଖି ଜନ୍ତୁକୁ । ୩୦ । ଶୁଣ ଭୁ କେଶବ ରାଧା ତୋହର ବିନୁ । ତାଲେ ଅଛି କ୍ଷୀଣ ତାର ହୋଇଲା ତନୁ । ୩୧ । ଅମଳକୁ ତାହାର କୁଚ ଉପରେ । ବହି ନ ପାରଇ ଗୁରୁ ହୋଇଲା ତାରେ । ୩୨ । ମଳୟ ଚନ୍ଦନପଙ୍କ ଦେଖି ତରୁଣୀ ।

ସରସମସୃଣମପି ମଳୟଜପଙ୍କଂ ।
ପଶ୍ୟତି ବିଷମିବ ବପୁଷି ସଶଙ୍କଂ । ୧୨ ।
ଶ୍ୱସିତପବନମନୁପମପରିଣାହଂ
ମଦନଦହନମିବ ବହତି ସଦାହଂ । ୧୩ ।
ଦିଶି ୨ କିରତି ସଜଳକଣଜାଳଂ ।
ନୟନନଳିନମିବ ବିଗଳିତନାଳଂ । ୧୪ ।
ନୟନବିଷୟମପି କିଶଳୟତଳ୍ପଂ ।
ଗଣୟତି ବିହିତହୁତାଶବିକଳ୍ପଂ । ୧୫ ।
ତ୍ୟଜତି ନ ପାଣିତଳେନ କପୋଳଂ ।
ବାଳଶଶିନମିବ ସାୟମଲୋଳଂ । ୧୬ ।
ହରିରିତି ହରିରିତି ଜପତି ସକାମଂ ।
ବିରହବିହିତମରଣେବ ନିକାମଂ

ତନୁକୁ ଶଙ୍କଇ କି ଏ ଗରଳ ଜାଣି । ୩୩ । ନିଶ୍ୱାସ ପବନ ଅନୁପମ ଶୀତଳ । ତୋର ବିନୁ ଯେସନେ ମଦନ ଅନଳ । ୩୪ । ନିରନ୍ତରେ ଅଶ୍ରୁଜଳ ଗଳଇ ତାର । ସକଳଦିଗେ ପକାଇ ନୟନୁ ନୀର । ୩୫ । ନୀରସ ହୋଇଲା ତାର ନୟନ ବେନି । ମୃଣାଳୁଁ ଖସିଲା ପଦ୍ମପାଖୁଡ଼ା ଜାଣି । ୩୬ । ନବୀନପଲ୍ଲବଶଯ୍ୟା ଦେଖି କାମିନୀ । ସହିଁ ନ ପାରଇ କିଏ ଜାଳଇ ବହ୍ନି । ୩୭ । ବସିଛି କପୋଳେ କର ଦେଇଣ ବାମା । ବଦନ ସନ୍ଧ୍ୟାର କି ନବୀନଚନ୍ଦ୍ରମା । ୩୮ । ହରି ହରି ବୋଲି ଜପେ ସକାମ କରି । ସୁଫଳ ହୋଇବ ଯେବେ ଆସିବେ ହରି । ୩୯ । ନୋହିଲେ ବିରହତାପେ ହୋଇବି ହତ । ନିଷ୍କାମ କରିଣ ଭକ୍ତି ଲଭିବି ମୁଁ ତ । ୪୦ । ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ଜୟଦେବ ଯା ଭଣି ବଇକୁଣ୍ଠନାଥ କୃଷ୍ଣ ସୁନ୍ଦ ଏ ବାଣୀ । ୪୧ । ଏ ତୋର ହୃଦୟ ହରି କଠୋର ଅଛି । ବଜ୍ରହୁଁ କଠିନ ତୋର ଦାରୁଣ ମତି । ୪୨ । କାମାତୁର ବ୍ୟାଧିପୀଡ଼ା ପାଉଛି ରାଧା । ତୋର ଅଙ୍ଗସଙ୍ଗ ପାଇ ହରିବ ବାଧା । ୪୩ । ଅସାଧ୍ୟବ୍ୟାଧି ଅଶ୍ୱିନୀକୁମାର ପରି । ତୁମ୍ଭ

ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତ ଗୀତଂ ।
ସୁଖୟତୁ କେଶବପଦମୁପନୀତଂ । ୧୮ ।

ସା ରୋମାଞ୍ଚତି ଶୀତ୍କରୋତି ବିଲପତ୍ୟୁତ୍କମ୍ପତେ ତାମ୍ୟତି
ଧ୍ୟାୟତ୍ୟୁଦ୍ଭ୍ରମତି ପ୍ରମୀଲତି ପତତ୍ୟୁଦ୍ୟାତି ମୂର୍ଚ୍ଛତ୍ୟପି ।
ଏତାବତ୍ୟତନୁଜ୍ୱରେ ବରତନୁର୍ଜୀବେନ୍ନ କିଂ ତେ ରସାତ୍
ସ୍ୱର୍ବୈଦ୍ୟପ୍ରତିମା ପ୍ରସୀଦସି ଯଦି ତ୍ୟକ୍ତୋଽନ୍ୟଥା ହସ୍ତକଃ । ୧୯ ।
ସ୍ମରାତୁରାଂ ଦୈବତବୈଦ୍ୟହୃଦ୍ୟତ୍ୱଦଙ୍ଗସଙ୍ଗାମୃତମାତ୍ରସାଧ୍ୟଂ ।
ବିମୁକ୍ତବାଧାଂ କୁରୁଷେ ନ ରାଧାମୁପେନ୍ଦ୍ର ବଜ୍ରାଦପି ଦାରୁଣୋଽସି ।
କନ୍ଦର୍ପଜ୍ୱରସଂଜ୍ୱରାତୁରତନୋରାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟମସ୍ୟାଶ୍ଚିରଂ
ଚେତଶ୍ଚନ୍ଦନଚନ୍ଦ୍ରମାଃ କମଳିନୀ ଚିନ୍ତାସୁ ସନ୍ତାମ୍ୟତି ।
କିନ୍ତୁ କ୍ଳାନ୍ତିବଶେନ ଶୀତଳତନୁଂ ତ୍ୱାମେକମେବ ପ୍ରିୟଂ
ଧ୍ୟାୟନ୍ତୀ ରହସି ସ୍ଥିତା କଥମପି କ୍ଷୀଣା କ୍ଷଣଂ ପ୍ରାଣିତି । ୨୧ ।

ଅଙ୍ଗାମୃତ ଦେଇ ରଖ ମୁରାରି । ୪୪ । କନ୍ଦର୍ପଜ୍ୱରେ ଆକୁଳ ଅତି ଶରୀର । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି ଚିତ୍ତ ନ ରହେ ତାର । ୪୫ । ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦନ କମଳ ଚିନ୍ତିଲେ ମନ । ସନ୍ତ୍ରମ ହୁଅଇ ସଖୀ ହରଇ ଜ୍ଞାନ । ତବ କ୍ରୀଡ଼ାରସେ ଧ୍ୟାନ କରଇ ବସି । ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଲା ଅତି କୁଟିଳକେଶୀ । ୪୬ । ଅନଙ୍ଗଅନଳ ବାରେ ଉଦ୍ଧାର ଧର । ତୁହି ସେ ତାହାର ପ୍ରିୟ ଶୀତଳକର । ୪୮ । ପୂର୍ବେ କ୍ଷଣେକ ତୋହର ବିରହ ସଖୀ । ସହି ନ ପାରଇ ଅତି ହୁଅଇ ଦୁଃଖୀ । ୪୯ । ନୟନ ପିଷ୍ଟଡ଼-କାର ବିଚ୍ଛେଦ ପାଇ । ମନସିଜତାପେ କ୍ଷୀଣ ହୁଅଇ ଦେହୀ । ୫୦ । ଏବେ ବହୁଛି ମନ୍ଦ ମଳୟ ପବନ । ଚୂତଡାଳ ମୁକୁଳିତ ଅତି ଗହନ । ଏହାକୁ ଦେଖିଲେ କି ସେ ଧରିବ ଦେହୀ । ତରକାଙ୍କ ତୋହରେ ହୋଇଣ ବିରହୀ । ୫୨ । ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ମୃଦୁ ମଧୁରବାଣୀ । ହରି ହରହେ ଆକୁଳ ରମଣୀମଣି । ୫୩ । କହଇ ସଜନୀ ମଧୁରପୁ-ଅସ୍ତ୍ରତ । କୃଷ୍ଣକ୍ରୀଡ଼ାରସ ଷଷ୍ଠ ଛନ୍ଦ ଉକତ । ୫୪ । ହୀଦବନ୍ଧୁ ଦମ୍ଭ ସ୍ନିଗ୍ଧ ପଙ୍କଜପଦ । ଧରଣୀଧରର ଶିରେ ଖଣ୍ଡେ ବିଷାଦ । ୫୫ ।

କ୍ଷଣମପି ବିରହଃ ପୁରା ନ ସେହେ
ନୟନନିମୀଲନଖିନ୍ନୟା ମୟା ତେ ।
ଶ୍ୱସିତି କଥମସୌ ରସାଲଶାଖାଂ
ଚିରବିରହେଣ ବିଲୋକ୍ୟ ପୁଷ୍ପିତାଗ୍ରାଂ । ୨୨ ।

ବୃଷ୍ଟିବ୍ୟାକୁଲଗୋକୁଳାବନବଶାଦୁଦ୍ଧୃତ୍ୟ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନଂ
ବିଭ୍ରଦ୍‌ବଲ୍ଲଭବଲ୍ଲଭାଭିରଧିକାନନ୍ଦାଚ୍ଚିରଂ ଚୁମ୍ବିତଃ ।
ଦର୍ପେଣୈବ ତଦର୍ପିତାଧରତଟୀ ସିନ୍ଦୂର ମୁଦ୍ରାଙ୍କିତୋ-
ବାହୁ ର୍ଗୋପତନୋସ୍ତନୋତୁ ଭବତାଂ ଶ୍ରେୟାଂସି କଂସଦ୍ୱିଷଃ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ସ୍ନିଗ୍ଧମଧୁସୂଦନୋ ନାମ ଚତୁର୍ଥ ସର୍ଗଃ ।

—— ○ ——

ପଞ୍ଚମଃ ସର୍ଗଃ ।

ଅହମିହ ନିବସାମି ଯାହି ରାଧା-
ମନୁନୟ ମଦ୍‌ବଚନେନ ଚାନୟେଥାଃ ।
ଇତି ମଧୁରିପୁଣା ସଖୀ ନିୟୁକ୍ତା
ସ୍ୱୟମିଦମେତ୍ୟ ପୁନର୍ଜଗାଦ ରାଧାଂ । ୧

ସପ୍ତମ ଛାନ୍ଦ ।

ରାଗ ମଙ୍ଗଳଗୁର୍ଜ୍ଜରୀ ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରସିକ ସୁଜାଣ । ରାଧିକାର ବିରହତରଙ୍ଗ ଯେତେମାନ ହେ । ୧ । କହନ୍ତେ ସଜନୀ ସେ ଶୁଣିଲେ କମ୍ବୁପାଣି । ବୋଲନ୍ତି କୋମଳ ଯେ ଅମୀୟରସ ବାଣୀ ଯେ । ୨ । ଶୁଣ ତୁ ସଜନି ମୁଁ ଏ ବନେ ବସିଛଇଁ । ମୋହର ବଚନେ ରାଧିକାକୁ ଆଣ ଯାଇ ଗୋ । ୩ । ମଧୁରିପୁ ଆଜ୍ଞାରେ ଚଳିଲା ସହଚରୀ । ପୁନରପି ଭେଟିଲା ସେ ରାଧିକା ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ । ୪ । କହଇ ସଖୀର ଅଗେ ହରିକଥା ମାନ । ଶୁଣ ତୁ ସୁନ୍ଦରୀ ଯେ ହୋଇଣ ସାବଧାନ ଗୋ । ୫ । ତୋହର

ଭଣତି କବି ଜୟଦେବ ହରିବିରହବିଲସିତେନ ।
ମନସି ରଭସବିଭବେ ହରିରୁଦୟତୁ ସୁକୃତେନ । ୭ ।
ପୂର୍ବଂ ଯତ୍ର ସମଂ ତ୍ୱୟା ରତିପତେରାସାଦିତାଃ ସିଦ୍ଧୟ-
ସ୍ତସ୍ମିନ୍ନେବ ନିକୁଞ୍ଜ ମନ୍ମଥମହାତୀର୍ଥେ ପୁନର୍ମାଧବଃ ।
ଧ୍ୟାୟଂସ୍ତ୍ୱାମନିଶଂ ଜପନ୍ନପି ତବୈବାଲାପମନ୍ତ୍ରାକ୍ଷରଂ ।
ଭୂୟସ୍ତ୍ୱତ୍କ ଚ କୁମ୍ଭନିର୍ଭରପରିରମ୍ଭାମୃତଂ ବାଞ୍ଛତି । ୭ ।

ଗୁର୍ଜ୍ଜରୀରାଗୈକତାଳୀତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ରତିସୁଖସାରେ ଗତମଭିସାରେ ମଦନମନୋହରବେଶଂ ।
ନ କୁରୁ ନିତମ୍ବିନି ଗମନବିଲମ୍ବନମନୁସର ତଂ ହୃଦୟେଶଂ ।
ଧୀରସମୀରେ ଯମୁନାତୀରେ ବସତି ବନେ ବନମାଲୀ ।
ପୀନପୟୋଧର ପରିସରମର୍ଦ୍ଦନଚଞ୍ଚଳକରଯୁଗଶାଳୀ । ଧ୍ରୁବ ।୮।

ହୃଦେ ଭିଡ଼ି ପରିରମ୍ଭ ସୁଧାରସ ପାଇଁ ଗୋ । ୧୫ । ଧୀରେ ପବନ ବହେ ଯମୁନାର ତଟେ । ବସିଛନ୍ତି ବନମାଳୀ ଗୃହଁ ତୋତେ ବାଟେ ଗୋ । ୧୬ । ଚଳ ନିତମ୍ବିନି ସଖି ବିଳମ୍ବ ନ କର । କାମ-ମନୋହର ବେଶେ ହୋଇ ଅଭିସାର ଗୋ । ୧୭ । ରତିସୁଖ କ୍ରୀଡ଼ାରସ ସଂସାରରେ ସାର । ପ୍ରାଣନାଥ ସନ୍ନିଧିକୁ ବେଗ ଅନୁସର ଗୋ । ୧୮ । ତୋର ନାମ ଧରିଣ ସେ ଦେବ ଗୋପିନାଥ । ବଜାଇ ମଧୁର ବେଣୁ କରଇ ସଙ୍କେତ ଗୋ । ୧୯ । ପବନେ ଉଡିଣ ରେଣୁ ପଡ଼ିଲେ ଦେହର । ବହୁତ ପ୍ରକାରେ ମନେ ଧ୍ୟେନେ ଦାମୋଦର ଗୋ । ୨୦ । ବୋଲଇ ରାଧାର ଅଙ୍ଗ ମଳୟଜ ରେଣୁ । ପବନ ସଙ୍ଗତେ ଉଡ଼ି ପଡେ ମୋର ତନୁ ଗୋ । ୨୧ । ବୃକ୍ଷରେ ପକ୍ଷୀ ବସନ୍ତେ ପତ୍ରେ ପତ୍ର ବାଜେ । ଶଙ୍କିତ ହୁଅଇ ସେ ଆସନ ପରତେକ ଗୋ ।୨୨। ତୋହର ଅଇଲା ପ୍ରାୟ ମଣଇ ମୁରାରି । ରଚନା କରଇ ଶଯ୍ୟା ପଲ୍ଲବ ବିସ୍ତାରି ଗୋ । ୨୩ । ଚକିତ ନୟନ ହୋଇ ପୁଣ ପୁଣ ହରି । ଚାହିଁଇ ତବ ଆଗମ ପଥ ଅନୁସରି ଗୋ । ୨୪ । ଶୁଣ ତୁ ପ୍ରାଣର ସଖି ବଚନ ମୋହର । ରୁଣିତଶବଦ ଏ ନୂପୁର ଦୂର କର ଗୋ ।୨୫

ନାମସମେତଂ କୃତ ସଙ୍କେତଂ ବାଦୟତେ ମୃଦୁବେଣୁଂ ।
ବହୁ ମନୁତେ ନନୁତେ ତନୂସଙ୍ଗତପବନଚଳିତମପିରେଣୂଂ ॥
ପତତି ପତତ୍ରେ ବିଚଳତି ପତ୍ରେ ଶଙ୍କିତଭବଦୁପଯାନଂ ।
ରଚୟତି ଶୟନଂ ସଚକିତନୟନଂ ପଶ୍ୟତି ତବ ପନ୍ଥାନଂ ॥
ମୁଖରମଧୀରଂ ତ୍ୟଜ ମଞ୍ଜୀରଂ ରିପୁମିବ କେଳିସୁଲୋଲଂ ।
ଚଲ ସଖି କୁଞ୍ଜଂ ସତିମିରପୁଞ୍ଜଂ ଶୀଳୟ ନୀଳନିଚୋଲଂ । ୧୧ ।
ଉରସି ମୁରାରେରୁପହିତହାରେ ଘନ ଇବ ତରଳ ବଲାକେ ।
ତଡିଦିବ ପୀତେ ରତିବିପରୀତେ ରାଜସି ସୁକୃତବିପାକେ । ୧୨ ।
ବିଗଳିତବସନଂ ପରିହୃତରସନଂ ଘଟୟ ଜଘନମପିଧାନଂ ।
କିଶଳୟଶୟନେ ପଙ୍କଜ ନୟନେ ନିଧିମିବ ହର୍ଷନିଧାନଂ । ୧୩ ।
ହରିରଭିମାନୀ ରଜନିରିଦାନୀମିୟମପି ଯାତି ବିରାମଂ ।
କୁରୁ ମମ ବଚନଂ ସତ୍ୱରରଚନଂ ପୂରୟ ମଧୁରିପୁକାମଂ । ୧୪ ।

ତ୍ରୀଡ଼ାର କାଳକୁ ଏହି ରିପୁ ପ୍ରାୟ ମଣି । ଗହନତିମିର ପଥେ ଚଳସି ମିଛଣି ଗୋ । ୨୬ । ଅସିତବସନେ ତନୁ ପରିହିତ କର । ସ୍ୱଭାବେ ସୁବେଶ ହୋଇ ପଥ ଅନୁସର ଗୋ । ୨୭ । ବିପରୀତରତିକାଳେ ମୁକ୍ତାର ହାର । ଅତି ସୁରଚିତ ମୁରରିପୁହୃଦୟର ଗୋ । ୨୮ । ଯେସନେ ଶ୍ୟାମଳମେଘେ ବକପନ୍ତି ଶୋହେ । ତେବ ତନୁ ତଥିକ ତଡିତଲତା ପ୍ରାୟେ ଗୋ । ୨୯ । ଅନେକ କାଳର ପୁଣ୍ୟ ଲଭିବୁ ସୁନ୍ଦରି । ଚଳ ଏବେ ମୋହର ବଚନ ହେତୁ କରି ଗୋ । ୩୦ । ନବୀନପଲ୍ଲବେ ଶଯ୍ୟା ସୁବେଶ କରିଣ । ତୋର ଆଶେ ବସିଛନ୍ତି ରାଜୀବ ଲୋଚନ ଗୋ । ୩୧। ତହିଁ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇବୁ ଯେତେ-ବେଳେ । କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ତୁ ମନ୍ଦିରୁ କାମଭୋଳେ ଗୋ । ୩୨ । ଏ ତୋହର ମେଖଳା ବସନ ଦୂର କରି । ଘେନ ଘନଜଘନ ସମର୍ପିବୁ ହରି ଗୋ । ୩୩ । ତୋତେ ଦେଖି ହରଷ ହୋଇବ କୃଷ୍ଣ ମନ । ନିଧି କି ପ୍ରାପତ ଯେହ୍ନେ ଦରିଦ୍ର ସଦନ ଗୋ । ୩୪ । ହରିବ ତୋହର ମନ ଜଗତଜୀବନ । ରଜନୀ ପ୍ରବେଶ କ୍ଷୀଣ ହେଉଅଛି

ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବେ କୃତହରିସେବେ ଭଣତି ପରମରମଣୀୟଂ ।
ପ୍ରମୁଦିତହୃଦୟଂ ହରିମତି ସଦୟଂ ନମତ ସୁକୃତକମନୀୟଂ ।୧୫।
ବିକିରତି ମୁହୁଃ ଶ୍ୱାସାନାଶାଃ ପୁରୋ ମୁହୁରୀକ୍ଷତେ ।
ପ୍ରବିଶତି ମୁହୁଃ କୁଞ୍ଜଂ ଗୁଞ୍ଜନ୍ମୁହୁର୍ବହୁ ତାମ୍ୟତି ॥
ରଚୟତି ମୁହୁଃ ଶଯ୍ୟାଂ ପର୍ଯ୍ୟାକୁଳଂ ମୁହୁରୀକ୍ଷତେ ।
ମଦନକଦନକ୍ଲାନ୍ତଃ କାନ୍ତେ ପ୍ରିୟସ୍ତବ ବର୍ତ୍ତତେ ।୧୬।
ତ୍ୱଦ୍ବାମ୍ୟେନ ସମଂ ସମଗ୍ରମଧୁନା ତିଗ୍ମାଂଶୁରସ୍ତଂଗତୋ ।
ଗୋବିନ୍ଦସ୍ୟ ମନୋରଥେନ ଚ ସମଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ ତମଃସାନ୍ଦ୍ରତା ॥

ହନ ଗୋ ।୩୫। ମୋହର ବଚନ କର ବେଗେ ସଜ ହୁଅ । ମଧୁ
ରିପୁମନୋରଥ ବାଞ୍ଛା ତୁ ପୂରାଅ ଗୋ ।୩୬। କୃଷ୍ଣର ସେବକ
ଜୟଦେବ ଯାହା ଭଣି । ପ୍ରଣୟିଜନଙ୍କ ଦୟାକାରିଣୀ ଏ ବାଣୀ
ସେ ।୩୭। ସେ ତୋହର ପତି ଅତି ଦୁଃଖେ ବର୍ତ୍ତିଅଛୁ । ନାଶା
ଅଗ୍ରେ କେବଳ ନିଶ୍ୱାସ ବହୁଅଛୁ ଗୋ ।୩୮। କ୍ଷଣେ ମୂର୍ଚ୍ଛା ଯାଇ
କ୍ଷଣେ ହୁଅଇ ସଚେତ । କ୍ଷଣେ କୁଞ୍ଜଗୃହେ ପଶି ଗୃହଁଇ ତ୍ୱରିତ
ଗୋ ।୩୯। ମଧୁକରବାଣୀ ତାକୁ ହୁତାସନ ପ୍ରାୟେ । କ୍ଷଣକେ ପଲ୍ଲବ
ଶଯ୍ୟା କରଇ ଉପାୟେ ଗୋ ।୪୦। ଆକୁଳ ହୋଇଣ ପୁଣ ପୁଣ
ଯାଇ ମୋହ । ମଦନ ଦହନ କରୁଅଛୁ ତାର ଦେହ ଗୋ ।୪୧।
ତୋଷେନ ଲୋତକ ତାର ବନ୍ଦେ ନିରନ୍ତର । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କ ମଧୁ ଯେଣା
ସ୍ରବେ ଝର ଝର ଗୋ ।୪୨। ଦେଖିବି ହୃଦୟନାଥ ବେଗେ
ଅସ୍ତ ଗଲା । ଗୋବିନ୍ଦ ବେଦନା ଅର୍ଥେ ରଜନୀ ହୋଇଲା ଗୋ ॥
ଚକ୍ରବାକ ବିଚ୍ଛେଦକାରଣେ ଅତି ରାବ । ମୋହର ପ୍ରାର୍ଥନା ତୋତେ
ହେଲା ସେହି ଭାବ ଗୋ ।୪୪। ଶୁଣ ତୁ ସୁନ୍ଦରୀ ଏ ତୋ ବିଳମ୍ବ
ନିଫଳ । ରମ୍ୟସ୍ଥାନେ ଅଭିସାର କର ଏହୁ କାଳ ଗୋ ।୪୫।
ବୋଲଇ ସଜନୀ ଏଛ ଦିନେ ନିଶି ଘୋର । ଗୃହରୁ କୁଳଟାବାମା
କଲା ଅଭିସାର ଗୋ ।୪୬। ତାହାର ବଲ୍ଲଭ ପରେ ରମଣୀର
ଆବେଶ । ସଙ୍କେତ ସ୍ଥାନକୁ ସେହୁ ଗମଇ ହରଷେ ଗୋ ।୪୭।

ବିପୁଳପୁଲକପାଳିଃ ସ୍ଫୀତଶୀତ୍କାରମନ୍ତ—
ର୍ଜନିତଜଡ଼ିମକାକୁ ବ୍ୟାକୁଳଂ ବ୍ୟାହରନ୍ତୀ ।
ତବ କିତବ ବିଧାୟ ମନ୍ଦକନ୍ଦର୍ପଚିନ୍ତାଂ
ରସଜଳଧିନିମଗ୍ନା ଧ୍ୟାନଲଗ୍ନା ମୃଗାକ୍ଷି । ୧୦ ।

ଅଙ୍ଗେଷ୍ୱାଭରଣଂ କରୋତି ବହୁଶଃ ପତ୍ରେଽପି ସଞ୍ଚାରିଣି
ପ୍ରାପ୍ତଂ ତ୍ୱାଂ ପରିଶଙ୍କତେ ବିତନୁତେ ଶଯ୍ୟା ଚିରଂ ଧ୍ୟାୟତି ॥
ଇତ୍ୟାକଳ୍ପବିକଳ୍ପ ତଳ୍ପରଚନାସଙ୍କଳ୍ପ ଲୀଳାଶତଂ--
ବ୍ୟାସକ୍ତାପି ବିନା ତ୍ୱୟା ବରତନୁର୍ନୈଷା ନିଶାଂ ନେଷ୍ୟତି ॥
କିଂ ବିଶ୍ରାମ୍ୟସି କୃଷ୍ଣଭୋଗିଭବନେ ଭାଣ୍ଡୀରଭୂମିରୁହେ
ଭ୍ରାତର୍ଯାହି ନ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚରମିତଃ ସାନନ୍ଦନନ୍ଦାସ୍ପଦଂ ।
ରାଧାୟା ବଚନଂ ତଦଧ୍ୱଗମୁଖାନ୍ନନ୍ଦାନ୍ତିକେ ଗୋପତୋ-
ର୍ଗୋବିନ୍ଦସ୍ୟ ଜୟନ୍ତୁ ସାୟମତିଥିପ୍ରାଶସ୍ତ୍ୟଗର୍ଭା ଗିରଃ ।୧୨।

ଇତି ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ବାସକସଜ୍ଜାବର୍ଣ୍ଣନେ ଧୃଷ୍ଟବୈକୁଣ୍ଠୋ
ନାମ ଷଷ୍ଠ ସର୍ଗଃ ।

ନବମ ଛନ୍ଦ । ରାଗ—ଚନ୍ଦ୍ରାଭୈରବ ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ରସ । ସଖୀ ପେଷି ଗୋବିନ୍ଦର ପାଶ । ଏକାକୀ ହୋଇ ସେ ଘୋର ଅରଣ୍ୟରେ ବସି ଅନ୍ଧାରେ ନାହିଁ ନା ଆସ ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ୧ । ତୋର ବିରହେ ଆକୁଳ ତାର । ତନୁ ପୂରିଛି ମଦନଜ୍ୱର । କପୋଳତଳେ ପଦ୍ମକର ଦେଇ ସେ ବସିଛି ଅତି ଶୋକଭର ଯେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ୨ । ଏସନକ ସମୟରେ ତହିଁ । ଉଦେ ହୋଇଲା ରଜନୀସାଇଁ । ଅଭିସାରୀ ପଥ ନିରୋଧିଲା ଯିହି ତହିଁ ଦୋଷରେ କଳଙ୍କ ବହି ସେ । ଚନ୍ଦ୍ରମା । ୩ । ତାର ଦୀପ୍ତି କିରଣ ଆଭାସେ । ବୃନ୍ଦାବନେ ସୁରଙ୍ଗ ପ୍ରକାଶେ । ପୂର୍ବଦିଗ ନାରୀ ବଦନତିଳକ କି ଏ ଚନ୍ଦନବିନ୍ଦୁ ପ୍ରକାଶେ ସେ । ଚନ୍ଦ୍ରମା । ୪ । ଯନ୍ତ୍ରି ଶଶିବିମ୍ବ ପ୍ରକାଶିଲା । ରାଧା ତାପସିନ୍ଧୁ ଉଚ୍ଛୁଳିଲା । ବିଳମ୍ବ ଦେଖି ସେ

ସପ୍ତମ ସର୍ଗଃ ।

ଅତ୍ରାନ୍ତରେ ଚ କୁଲଟାକୁଲବର୍ତ୍ମପାତ-
ସଞ୍ଜାତପାତକ ଇବ ସ୍ଫୁଟଲାଞ୍ଛନଶ୍ରୀଃ ।
ବୃନ୍ଦାବନାନ୍ତରମଦୀପୟଦଂଶୁଜାଲୈ-
ର୍ଦିକ୍ସୁନ୍ଦରୀବଦନଚନ୍ଦନବିନ୍ଦୁରିନ୍ଦୁଃ । ୧ ।
ପ୍ରସରତି ଶଶଧରବିମ୍ବେ ବିହିତ ବିଳମ୍ବେ ମାଧବେ ବିଧୁରା ।
ବିରଚିତ ବିବିଧବିଲାପଂ ସା ପରିତାପଂ ଚକାରୋଚ୍ଚୈଃ ।
ମାଳବ ରାଗ ଯତିତାଳାଭ୍ୟାଂଗୀୟତେ ।
କଥିତସମୟେଽପି ହରିରହହ ନ ଯଯୌ ବନଂ ।
ମମ ବିଫଲମିଦମମଲମପି ରୂପଯୌବନଂ ।
ଯାମି ହେ କମିହ ଶରଣଂ ସଖୀଜନବଚନବଞ୍ଚିତା ।୩।ଧ୍ରୁବଂ

ମାଧବଗମନ ନାନାପ୍ରକାରେ ବିଳାପ କଲା ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ୫ । ବୋଲେ କଷ୍ଟ ମୋହର ହୋଇଲା । ଯହୁଁ ହରି କେବେହେଁ ନଇଲା । ଯୁବାବସ୍ଥାରେ ଏ ରୂପ ଯଉବନ ମୋର ସକଳ ବିଫଳ ହେଲା ହେ । ଦଇବ । ୬ । ମୁହିଁ କାହାର ଶରଣ ଯିବି । କାମଶର କେସନେ ସହିବି । ଭଣ୍ଡିଲା ମୋତେ ସେ ସଖୀ ସହଚରୀ ଅଉ କାହାକୁ ଦସ କହିବି ହେ । ଦଇବ । ୭ । ଯାହାପାଇଁ ଅଇଲି ଏ ବନେ । ନଶି ତିମିର ଅତି ଗହନେ । ସେ କୃଷ୍ଣ ବିନା ଏ ହୃଦୟ ମୋହର କାମଶର ବିନ୍ଧେ ଅନୁକ୍ଷଣେ ହେ । ଦଇବ । ୮ । ଏହି ବଅର୍ଥ ସଙ୍କେତ ସ୍ଥାନ । କରୁଅଛଇ ଚିତ୍ତ ଦହନ । ସହି ନ ପାରଇ ବିରହଅନଳ ସୁଖ ହୋଇବ ଗଲେ ଜୀବନ ହେ । ଦଇବ । ୯ । ମଧୁଯାମିନୀ ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣ । ମୋତେ ଦୁଃଖ ଦେଇ ନାଚାନ୍ତୃଣ । କେବଣ କାମିନୀ ପୁଣ ଗୁଣବନ୍ତୀ ହରି ତା ଭୁଲେ କଲେ ରମଣ ହେ । ଦଇବ । ୧୦ । ଅତି ଦୁଃଖ ଏ ଭୂଷଣମାନ । ବଳୟାଦି ରତ୍ନମଣିଗଣ । ହରି ବିରହେ ଏ ବହ୍ନିର ସମାନ ବହି ନ ପାରଇ ଅନୁକ୍ଷଣ ହେ । ଦଇବ । ୧୧ ।

ହରିଚରଣଶରଣ ଜୟଦେବକବିଭାରତୀ
ବସତୁ ହୃଦି ଯୁବତିରିବ କୋମଳକଳାବତୀ । ୧୧ ।
ତତ୍କିଂ କାମପି କାମିନୀମଭିସୃତଃ କିଂବା କଳାକେଳିଭି-
ର୍ବଦ୍ଧୋ ବନ୍ଧୁଭିରନ୍ଧକାରିଣି ବନାଭ୍ୟର୍ଣ୍ଣେ କିମୁଦ୍ଭ୍ରାମ୍ୟତି ।
କାନ୍ତଃ କ୍ଲାନ୍ତମନା ମନାଗପି ପଥି ପ୍ରସ୍ଥାତୁମେବାକ୍ଷମଃ ।
ସଙ୍କେତୀକୃତମଞ୍ଜୁବଞ୍ଜୁଲଲତାକୁଞ୍ଜେଽପି ଯନ୍ନାଗତଃ । ୧୧ ।
ଅଥାଗତାଂ ମାଧବମନ୍ତରେଣ ସଖୀ ମିୟଂ ବୀକ୍ଷ୍ୟ ବିଷାଦମୂକାଂ
ବିଶଙ୍କମାନା ରମିତଂ କୟାପି ଜନାର୍ଦ୍ଦନଂ ଦୃଷ୍ଟବଦେତଦାହ । ୧୨ ।

ବସନ୍ତରାଗ ଯତିତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ

ସ୍ମରସମରୋଚିତବିରଚିତବେଶା
ଗଳିତକୁସୁମଦରବିଲୁଳିତକେଶା ।
କାପି ମଧୁରିପୁଣା, ବିଳସତି ଯୁବତିରଧିକଗୁଣା । ୧୩ । ଧ୍ରୁବ ।

ବିରହ ଅତି ଦୁଃଖ ଦେଖି ମନେ ବିଷାଦ ଅଛଇ ପୂରି ସେ ଚତୁରୀ । ଆସି ମିଳିଲା ରାଧାର ପାଶ । ରାଧା ଦେଖିଲା ଦୂତୀ ବିରସ । ମନେ ବିଶ୍ବରିଲା ମାଧବ ନଇଲେ ଆନ ଯୁବତୀ କଲା ବିଳାସ ସେ । ଶ୍ରୀହରି । ୧୯ । କୃଷ୍ଣକ୍ରୀଡ଼ା ଦେଖିଲାର ପ୍ରାୟ । ସଖୀ ଅଗ୍ରତେ ବଚନ କହେ । ଯେବଣ ଯୁବତୀ ରମିଲା ଶ୍ରୀପତି ତାର ଗୁଣ ଅବଶେଷ ନୋହେ ଗୋ । ସଜନି । ୨୦ । ସେ ଯେ ମଦନ ସମରେ ବାମା । ତାର ବେଶ ତ ଆନ ଉପମା । ରତିରସରେ ସେ ମୁକୁଳକବରୀ ଖସି ପଡ଼ୁଛି କୁସୁମସୀମା ଗୋ । ସଜନି । ୨୧ । ହରି ଆଲିଙ୍ଗନେ ମତି ତାର । ହୋଇ ଅଛଇ ଚିତ୍ତବିକାର । କୁଚକଳଶର ଉପରେ ଶୋଭଇ ତଳେ ତରଳ ମୁକ୍ତାହାର ଗୋ । ସଜନି । ୨୨ । ତାର ଚଳନ୍ତେ ଅଳକାପନ୍ତି । ମୁଖ ଲାବଣ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରମାକାନ୍ତି । ଅଧରପାନ କରନ୍ତେ ଶ୍ରୀପତି ଅତି ସୁକୃତ ବଦନଜ୍ୟୋତି ଗୋ । ସଜନି । ୨୩ । ବିପରୀତରତିରଙ୍ଗକାଳେ । ଲୁଳେ କୁଣ୍ଡଳ ଗଣ୍ଡଯୁଗଳେ । କଟିମେଖଳା କିଙ୍କିଣୀ ଧ୍ଵନି କରେ ଯହୁଁ ଜଘନପତି

ହରିପରିରମ୍ଭବଳିତବିକାରା ।
କୁଚକଳଶୋପରି ତରଳିତହାରା । ୧୪ ।
ବିଚଳଦଳକକଳିତାନନଚନ୍ଦ୍ରା ।
ତଦଧରପାନରଭସକୃତତନ୍ଦ୍ରା । ୧୫ ।
ଚଞ୍ଚଳକୁଣ୍ଡଳଲଳିତକପୋଳା ।
ମୁଖରିତରସନଜଘନଗତିଲୋଳା । ୧୬ ।
ଦୟିତବିଲୋକିତଲଜ୍ଜିତହସିତା ।
ବହୁବିଧକୂଜିତରତିରସରସିତା । ୧୭ ।
ବିପୁଳପୁଲକପୃଥୁବେପଥୁଭଙ୍ଗା ।
ଶ୍ୱସିତନିମୀଳିତବିକସଦନଙ୍ଗା । ୧୮ ।
ଶ୍ରମଜଳକଣଭରସୁଭଗଶରୀରା ।
ପରିପତିତୋରସି ରତିରଣଧୀରା । ୧୯ ।

ଚଞ୍ଚଳେ ଗୋ । ସଜନି । ୨୪ । ରତିରସରେ ରସିଲା ବାଳା । ନାନାପ୍ରକାରେ ଶବ୍ଦ କହିଲା । ଚାହିଁଲା ଯହୁଁ ସେ କୃଷ୍ଣବଦନକୁ ମୃଦୁହସିତେ ସଲଜ୍ଜ ହୋଇଲା ସେ କାମିନୀ । ୨୫ । ଅତିଜଘନ ବିପୁଳ ଭାର । କମ୍ପମାନ ହୋଇଲା ଶରୀର । ନିଶ୍ୱାସ ମରୁତ ଛାଡ଼ଇ ତୁରିତ କ ଏପ୍ରକାର କରୁଛି ମାର ଗୋ । ସଜନି । ୨୬ । ଶ୍ରମଜଳ ଶୋଭାମାନ ଭାର । ଏଣେ ଶୋଭିତ ଯୌବନଭାର । ପଡ଼େ ସ୍ୱେଦନୀର କୃଷ୍ଣ-ହୃଦୟର ରତିରଣକୁ ଅତି ନିର୍ଭର ସେ । ତରୁଣୀ । ୨୭ । ରାଧାକୃଷ୍ଣ-ରତିରସସାର । ଜୟଦେବ କହିଲା ଗୀତର । କଳିଯୁଗତନ୍ତ୍ରା ଅଘ ମହାଘୋର ନାଶ କରେ ଶ୍ରୋତା ବକତାର ହେ । ସୁଜନେ । ୨୮ । ଦେଖ ସଖୀ ଏହୁ ଶଶଧର । ଦ୍ୟୁତି କୃଷ୍ଣବଦନ ଆକାର । ବିରହେ ଯେହ୍ନେ ପାଣ୍ଡୁରବର୍ଣ୍ଣ ଦଶେ ଚନ୍ଦ୍ର ଦଶଇ ସେହି ପ୍ରକାର ଗୋ । ସଜନି । ୨୯ । ମୋର ଚେତନା ହରୁଛି ସଖୀ । ମୁହିଁ ନପାରଇ ବିଧୁ ଦେଖି । ମଦନ ସଖା ଏ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଅଟଇ ହୃଦ ପିଡ଼ିତ ହେଉଛି ଦେଖି ଗୋ । ସଜନି । ୩୦ । ଶୁଣ ସୁଜନେ ହୋଇଣ ତୋଷ ।

ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତମତିରମିତଂ ।
କଳିକଳୁଷଂ ଜନୟତୁ ପରିଶମିତଂ । ୨୦ ।
ବିରହପାଣ୍ଡୁ ମୁରାରିମୁଖାମ୍ବୁଜ—
ଦ୍ୟୁତିରୟଂ ତିରୟନ୍ନପି ବେଦନାଂ ।
ବିଧୁରତୀବ ତନୋତି ମନୋଭୁବଃ ।
ସୁ ହୃଦୟେ ହୃଦୟେ ମଦନବ୍ୟଥାଂ । ୨୧ ।
ଗୁର୍ଜ୍ଜରୀରାଗୈକତାଳୀତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ
ସମୁଦିତମଦନେ ରମଣୀବଦନେ ଚୁମ୍ବନବଳିତାଧରେ ।
ମୃଗମଦତିଲକଂ ଲିଖତି ସପୁଲକଂ ମୃଗମିବ ରଜନୀକରେ ।
ରମତେ ଯମୁନାପୁଳିନବନେ ବିଜୟୀ, ମୁରାରିରଧୁନା । ୨୨ । ଧ୍ରୁବଂ

ହରିଚରିତ ଏ ସୁଧାରସ । ବିରହନ୍ତରେ ଶରଦଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ କହେ ସଖୀଙ୍କି ବସାଇ ପାଶ ହେ ସ୍ୱଜନେ । ୩୧ । କୃଷ୍ଣ କୁତୂହଳ ରସ-ଗୀତ । ଏହୁ ନବମ ଛନ୍ଦ ଉଚିତ । ରାଧାପଦପାଦ ନବପୁଷ୍ପରାଜ ଭାବେ ଧରଣୀଧର ସୁଚରିତ ହେ । ସୁଜନେ । ୩୨ ।

ଦଶମ ଛନ୍ଦ । ରାଗ—କାଳି ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ହେ ନରେ ଅମୀୟରସ ବାଣୀ । ରାଧା ବିରହେ ସଖୀ ଅଗ୍ରତେ କହଇ ପୁଣ ପୁଣି । ୧ । ଯମୁନା ତୀରେ କୁଞ୍ଜ-କୁଟୀରେ ବିଜୟ କର ହରି । ରମଣ କଲା ଯେବଣ ବାଳା ଅତି ହରଷ କରି । ୨ । ସୁରତଶେଷେ ମଦନରସେ ରମଣୀ ବଦନର । ଚୁମ୍ବନ ଦେବ ବୋଲି ମାଧବ ବଳଅଛି ଅଧର । ୩ । ଅଳକା ସଜ କରି ତିଳକ କସ୍ତୁରି କରିମାଣି । କଷ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଉପରେ କଳଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ତ ମଣି । ୪ । ଅସିତଘନପଟଳ ସ୍ପୃରୁ ଚିକୁର ଶୋଭା ଭାର । ଲଲିତ ଶୁଭ ସୁସଜ୍ଜ କରି ରାମା କବରୀଭାର । ୫ । କୁରୁଣ୍ଟ ସୁମନସରେ ଶୋଭା ମଣ୍ଡିଛି ପନ୍ତି ପନ୍ତି । ଯେସନେ ଶ୍ୟାମ ଜଳଧରରେ ତଡ଼ିତଲତା

B. H. School

ଘନଚୟରୁଚିରେ ରଚୟତି ଚିକୁରେ ତରଳିତତରୁଣାନନେ ।
କୁରୁବକକୁସୁମଂ ଚପଲାସୁଷମଂ ରତିପତିମୃଗକାନନେ ॥ ୨୩ ॥
ଘଟୟତି ସୁଘନେ କୁଚଯୁଗଗଗନେ ମୃଗମଦରୁଚିରୂଷିତେ ।
ମଣିସରମମଲଂ ତାରକପଟଲଂ ନଖପଦଶଶିଭୂଷିତେ ॥ ୨୪ ॥
ଜିତବିସଶକଲେ ମୃଦୁଭୁଜଯୁଗଲେ କରତଳନଳିନୀଦଳେ ।
ମରକତବଲୟଂ ମଧୁକରନିଚୟଂ ବିତରତି ହିମଶୀତଳେ ॥ ୨୫ ॥
ରତିଗୃହଜଘନେ ବିପୁଲାପଘନେ ମନସିଜକନକାସନେ ।
ମଣିମୟରସନାଂ ତୋରଣହସନାଂ ବିକିରତି କୃତବାସନେ ।
ଚରଣକିଶଲୟେ କମଲାନିଲୟେ ନଖମଣିଗଣପୂଜିତେ ।
ବହିରପବରଣଂ ଯାବକଭରଣଂ ଜନୟତି ହୃଦି ଯୋଜିତେ ॥ ୨୭ ॥

ଭ୍ରାନ୍ତ । ୬ । ଜାଣି ମଦନ କୁରଙ୍ଗବନ ପ୍ରାୟେକ ଶୋଭା କି ସେ । ନିର୍ମଳତର ବଦନ ତାର ଲାବଣ୍ୟ ରୁଚି ଦଶେ । ୭ । ଦେଖିଲେ ଅତି ତରଳମତି ହୋଇବେ ଯୁବାଜନ । କୃଷ୍ଣ ଯାହାକୁ ରମେ ତାହାକୁ ସମାନ ନାହିଁ ଆନ । ୮ । କଠିନ କୁଚ ସଘନ ଉଚ୍ଚ ଲେପିଲା ମୃଗମଦ । କି ଏ ଗଗନମଣ୍ଡଳେ ଉଦେ ହୋଏ ନୀଳ-ଜଳଦ । ୯ । ତଥି ଶୋଭନ ନଖର କ୍ଷତ ନବୀନ ଇନ୍ଦୁ ରାଜେ । ଅମଳମଣି ମୁକ୍ତାହାର ତାରାମଣ୍ଡଳ ସାଜେ । ୧୦ । ଜିଣି ମୃଣାଳ ମୃଦୁ କୋମଳ ବାହୁଯୁଗଳ କି ସେ । ନବୀନ ବିକଶିତ ସରୋଜ କରତଳେ ଆଭାସେ । ୧୧ । ମର୍କତମଣି ହେମକଙ୍କିଣି ଭୂଷଣମାଳା ରାଜେ । ହିମହୁଁ ଅତି ଶୀତଳତର ହରଷେ ହରି ଗଞ୍ଜେ । ୧୨ । ରତିସଦନ ଘନଜଘନ ବିପୁଳ ଅତି ପ୍ରଭା । ମଦନରାୟେ ଆସନ କି ଏ ଜମ୍ବୁନଦର ଆଭି । ୧୩ । ମର୍କତମଣି ହେମକିଙ୍କିଣି ମେଖଳା କଟି ଦେଶେ । ଖଞ୍ଜିଲେ ହରି ମନେ ବସ୍ତ୍ର ଆଚ୍ଛାଦ ଝିନବାସେ । ୧୪ । ଚରଣନବପଲ୍ଲବ ସମା ଲାବଣ୍ୟ ଶିରସ୍ଥାନ । ନଖ ନିର୍ମଳ ଅମଳମଣି ଗଣଜ୍ୟୋତି ସମାନ । ୧୫ । ସେ ପାଦ ବେନି ଯେବଣ ହରି ହୃଦୟ ତଟେ ନେଇଁ । କରେ ସୁବେଶ ମନେ ହରଷ ରଚିତ ରଙ୍ଗ ଦେଇ ॥

ରମୟତି ସୁଭୃଶଂ କାମପି ସୁଦୃଶଂଖଲହଲଧର ସୋଦରେ ।
କିମଫଳମବସଂ ଚରମିହ ବିରସଂ ବଦ ସଖି ବିଟପୋଦରେ । ୨୮ ।
ଇହ ରସଭଣନେ କୃତହରିଗୁଣନେ ମଧୁରିପୁ ପଦସେବକେ ।
କଲିଯୁଗଚରିତଂ ନ ବସତୁ ଦୁରିତଂ କବିନୃପଜୟଦେବକେ । ୨୯ ।
ନାୟାତଃ ସଖି ନିର୍ଦ୍ଦୟୋ ଯଦି ଶଠସ୍ତ୍ୱଂ ଦୂତି କିଂ ଦୂୟସେ ।
ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦଂ ବହୁବଲ୍ଲଭଃ ସ ରମେତ କିଂ ତତ୍ରତେ ଦୂଷଣଂ ।
ପଶ୍ୟାଦ୍ୟ ପ୍ରିୟସଙ୍ଗମାୟ ଦୟିତସ୍ୟାକୃଷ୍ୟମାଣଂ ଗୁଣୈ-
ରୁତ୍କଣ୍ଠାର୍ତ୍ତିଭରାଦିବ ସ୍ଫୁଟଦିଦଂ ଚେତଃ ସ୍ୱୟଂ ଯାସ୍ୟତି । ୩୦ ।

ଦେଶବରାଡ଼ୀରାଗ ରୂପକତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅନିଲତରଳକୁବଳୟନୟନେନ
ତପତି ନ ସା କିଶଲୟଶୟନେନ
ସଖି ! ଯା ରମିତା ବନମାଳିନା । ୩୧ । ଧ୍ରୁବଂ ।

ନିଶ୍ଚୟ ଧ୍ୟାନ କର ସମାନ ରମୁଛି ଯାକୁ ଘେନ । ଧନ୍ୟ କାମିନି ରମଣୀମଣି ମୋହନୀ ସୁଲୋଚନୀ । ୧୭ । କହ ସଜନି ବଚନ ଘେନ ସାନୁଜ ହଲଧର । ବିଫଳେ କେବେ ବସିଛି ଲତାଗହନ ତରୁତଳ ॥ ଶ୍ରୀମନ୍ତବର କବିଙ୍କ ସାର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣରସ କହି । କଳିଯୁଗର ପାତକ-ଘୋର ଯା ଆଶ୍ରେ କଲେ ଯାଇ । ୨୯ । ମଧୁରିପୁର ପାଦ ହୃଦର-ଭକତିଭାବେ ଯାର । ସ୍ୱଜନମତ ଘେନ ଏ ନାତ କବିଙ୍କ ନୃପବର । ନଇଲା ସଖି ଯେବେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଶଠ ସେ ମଧୁହାର । କେତେ ବିଅର୍ଥେ ଦୂଷଣ ତୋତେ କରିବ ସହଚରୀ । ୨୧ । ମୁଖରେ ଅଛି ପ୍ରିତିବଶରେ ରମଣୀକୋପି କାନ୍ତ । ତାହାର ଗୁଣ ସ୍ନେହଭରେଣ ଯାଉଛି ମୋର ଚିତ୍ତ । ୨୨ । ଯେବଣ ବାଳୀ ଶ୍ରୀବନମାଳୀ କରଇ କେଳିରସ । ମଧୁ ପବନ ବହନ୍ତେ ଘନ ନ ପାଇଲା ସେ ତ୍ରାସ । ୨୩ । ନବପଲ୍ଲବ ଶଯ୍ୟା ଉପରେ କୁବଳୟନୟନୀ । ନିଷ୍ପ୍ରାଣ ହୋଇ ନିଦ୍ରା ନ ଯାଇ ଥାଇ ନା ସୁବୋଧିନ । ୨୪ । ନବବିକଚ ନଳିନ ସଖି ଲାବଣ୍ୟ ଶୋଭି ମୁଖ ।

ବିକସିତସରସିଜଲଳିତମୁଖେନ
ସ୍ଫୁଟତି ନ ସା ମନସିଜବିଶିଖେନ । ୩୨ ।
ଅମୃତ ମଧୁରମୃଦୁତରବଚନେନ ।
ଜ୍ୱଳତି ନ ସା ମଲୟଜପବନେନ । ୩୩ ।
ସ୍ଥଳଜଲରୁହରୁଚିକର ଚରଣେନ ।
ଲୁଠତି ନ ସା ହିମକରକିରଣେନ । ୩୪ ।
ସଜଲଜଲଦସମୁଦୟରୁଚିରେଣ ।
ଦଳତି ନ ସା ହୃଦି ବିରହଭରେଣ । ୩୫ ।
କନକନିକଷରୁଚି ଶୁଚିବସନେନ ।
ଶ୍ୱସିତି ନ ସା ପରିଜନହସନେନ । ୩୬ ।
ସକଳଭୁବନଜନବରତରୁଣେନ ।
ବହତି ନ ସା ରୁଜମତିକରୁଣେନ । ୩୭ ।

ଯେବଣ ବାମା ଲଭିଲା ସେହ୍ନ କାହିଁ ତାହାର ଦୁଃଖ । ୨୫ । ମନସିଜର କଠିନ ଶର ନ ଭେଦଇ ତା ଅଙ୍ଗ । ରସଜଳଧି ଲଭିଲା ବାମା ହରିର ଅଙ୍ଗସଙ୍ଗ । ୨୬ । ଅମିୟ ମୃଦୁ ମଧୁରତର ବଚନ ପଦ୍ମପାଣି । ଭଣିଲା ଯେଉଁ ନାଗରୀ ନାହିଁ ତରୁଣିରତ୍ନମଣି । ୨୭ । ଚନ୍ଦନ ଘନ କଲେ ଲେପନ ନ ତାପଇ ତା କାୟେ । କୃଷ୍ଣର କରକମଳ ଲାଗି ଶୀତଳ କାହିଁ ନୋହେ । ୨୮ । ଅମଳ ସ୍ଥଳକମଳ-ଶୋଭି କର-ଚରଣ ତାର । ସେ ହରି ଯାକୁ ରମଣ କରେ ଖେଦ ନାହିଁ ନା ତାର । ୨୯ । ହିମକରର କିରଣେ ତନୁ ନ ଦହଇ ନା ତାର । ମୋହର ପ୍ରାପ୍ତେ ହୋଇଣ କାୟେ ନ ଲୁଠେ ନା ଭୂମିର । ୩୦ । ସଜଳଜଳଧରସୁନ୍ଦର ଯେବଣ [illegible]ରିହର । ତାହାକୁ ଘେନି ଯେଉଁ କାମିନୀ ରତି ବିନୋଦ କରି । ୩୧ । ବିରହଭର ବାଧା ତାହାର ନାହିଁ ନା ଆନ କିଛି । ହୃଦୟଦଳ ଅତି ବିକଳ ନୁହଇ ନା । ଦାହକନକ ପ୍ରାୟକ ସଖି ବସନ କାନ୍ତ ଯାର । ମୃଗାକ୍ଷୀ । ୩୨ । ଦାହକନକ ପ୍ରାୟକ ସଖି ବସନ କାନ୍ତ ଯାର । ମୃଗାକ୍ଷୀ । ୩୨ । ଦାହକନକ ପ୍ରାୟକ

ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତବଚନେନ ।
ପ୍ରବିଶତୁ ହରିରପି ହୃଦୟମନେନ । ୩୮ ।
ମନୋଭବାନନ୍ଦନ ଚନ୍ଦନାନିଲ ପ୍ରସୀଦ ରେ ଦକ୍ଷିଣ ମୁଞ୍ଚ ବାମତାଂ ।
କ୍ଷଣଂ ଜଗତ୍ ପ୍ରାଣ ବିଧାୟ ମାଧବଂ ପୁରୋ ମମ ପ୍ରାଣହରୋ ଭବିଷ୍ୟସି ।
ରିପୁରିବ ସଖୀସମ୍ବାସୋଽୟଂ ଶିଖିବ ହିମାନିଲୋ-
ବିଷମିବ ସୁଧାରଶ୍ମିର୍ୟସ୍ମିନ୍ ଦୁନୋତି ମନୋଗତେ ।
ହୃଦୟମଦୟେ ତସ୍ମିନ୍ନେବଂ ପୁନର୍ବଲତେ ବଲାତ୍
କୁବଲୟଦୃଶାଂ ବାମଃ କାମୋ ନିକାମନିରଙ୍କୁଶଃ । ୪୦ ।

କେତେକ ହସିଲେ ଯହୁଁ ତାପ ନ ପାଇଲି ନା । ଶ୍ୱାସପବନ ବହନ୍ତେ ଘନ ନ ହୋଇଲା ବିମନା । ୩୪ । ସର୍ବଭୁବନେ ଯେତେକ ସଖୀ ଯୁବାପୁରୁଷମାନ । ସବୁରି ବର ସେ ବେଣୁଧର ସମାନ ନାହିଁ ଆନ । ୩୫ । ତାହାର ସଙ୍ଗ କ୍ରୀଡ଼ାର ରଙ୍ଗ କଲାକ ଯେଉଁ ନାରୀ । ନରହିଇ ନା ମନେ ବିମନା କାରୁଣ୍ୟ ଭରେ ବରି ।୩୬। ଜୟଦେବଙ୍କ ରଚିତ ଏହି ଶ୍ରୀହରିରସ ଗୀତ । ସୁଜନଜନ ହୃଦପଦ୍ମରେ ହରି ହେଉନ୍ତୁ ସ୍ଥିତ । ୩୭ । ସୁଜନଜନ କର ଗାୟନ ପାତକ ନାଶ ଯାଉ । ରାଧା କୃଷ୍ଣର ଚରଣେ ଧ୍ୟାନ ଜନ୍ମଜନ୍ମାନ୍ତେ ରହୁ । ୩୮ । ଶୁଣ ଚନ୍ଦନ ସମୀର ମୋର ଅତି ବିନୟ ଘେନ । ମନସିଜର ଆନନ୍ଦକର ହୁଅସି ପରସନ । ୩୯ । ଛାଡ଼ସି ବକ୍ରଭାବ ତୋହର ଚତ୍ତେ ନ ଧର ଆନ । ଜଗତେ ଖ୍ୟାତ ଦକ୍ଷିଣବାତ ମୋହର କି କେ ନାମ । ୪୦ । କ୍ଷଣ ମାତ୍ରକେ ମୋର ଅଗ୍ରତେ ମାଧବ ବେଗେ ଆଣ । ପଛେ ତୋହର ଯେମନ୍ତ ଇଚ୍ଛା ଘେନସି ମୋର ପ୍ରାଣ । ୪୧ । ଜଗତଜୀବଜୀବନ ତୁ ଯେ ସବୁରି ହୃଦେ ଥାଉ । ଏମୋର ଅତି ବିରହ ଗତି କୃଷ୍ଣେ କକେ ନ କହୁ । ୪୨ । ଶୁଣ ସଜନ କହଇ ବାଣୀ ଏ ବନଗୃହ ଯେତେ । ହରିବିରହେ ରିପୁର ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ଜାଣ ମୋତେ । ୪୩ । ହିମ ଶିଶିର ବହନ୍ତେ ଧୀର ଅନଲ ଶିଖାଜାଣି । ସୁଧାକିରଣ ଅତି ଭୀଷଣ ଗରଲ ପ୍ରାୟେ ମଣି । ୪୪ । ଅତି ଉନ୍ନତ ଏ ମନୋରଥ ନୁହଇ

ବାଧାଂ ବିଧେହି ମଲୟାନିଲ ପଞ୍ଚବାଣ
ପ୍ରାଣାନ୍ ଗୃହାଣ ନ ଗୃହଂ ପୁନରାଶ୍ରୟିଷ୍ୟେ ।
କିଂ ତେ କୃତାନ୍ତଭଗିନି କ୍ଷମୟା ତରଙ୍ଗୈ
ରଙ୍ଗାନି ସିଞ୍ଚ ମମ ଶାମ୍ୟତୁ ଦେହଦାହଃ । ୪୧ ।
ପ୍ରାତର୍ନୀଲନିଚୋଳମଚ୍ୟୁତମୁରଃ ସମ୍ବୀତପୀତାଂଶୁକଂ
ରାଧାୟାଶ୍ଚକିତଂ ବିଲୋକ୍ୟ ହସତି ସ୍ୱୈରଂ ସଖୀମଣ୍ଡଳେ ।
ବ୍ରୀଡ଼ାଚଞ୍ଚଲମଞ୍ଚଳଂ ନୟନୟୋରାଧାୟ ରାଧାନନେ
ସ୍ମେର ସ୍ମେରମୁଖୋଽୟମସ୍ତୁ ଜଗଦାନନ୍ଦାୟ ନନ୍ଦାତ୍ମଜଃ । ୪୨ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ବିପ୍ରଲବ୍ଧାବର୍ଣ୍ଣନେ ନାଗର ନାରାୟଣେ
ନାମ ସପ୍ତମଃ ସର୍ଗଃ ।

———o———

ନିବାରଣ । ଦୁର୍ଣ୍ଣୟ କର ମନ ମୋହର ଦହୁଅଛଇ ପ୍ରାଣ । ୪୫ । ନିଷ୍ଠୁରମତି ସେ ଗୋପୀପତି ନିର୍ଦ୍ଦୟ ହୃଦ ଯାର । ତାର ତହିଁକି ବଳେଟି ଚିତ୍ତ ନେଉଛି ଧିର ମୋର ୪୬। ପାଇଣ ତ୍ରାସ ମନେ ନିରାଶ ବୋଲେ ରମଣୀବର । ଶୁଣ ମଳୟ ସମୀର ମୋର ତନୁ ଦହନ କର । ୪୭ । ମୀନକେତନ ପଞ୍ଚମବାଣ ମାର ଜୀବନ ନାଶ । ଯେମନ୍ତ ମୋର ପୁଣ ଗମନ ନୁହଇ ନିଜବାସ । ୪୮ । କ କେ ଶମନଭଗ୍ନୀ କାଳନ୍ଦୀ ଦୟା ତୋହର ଏତେ । ତରଙ୍ଗତର ସିଞ୍ଚଣ ନୀର ଶୀତଳ କରୁମୋତେ ।୪୯। ଗୋବିନ୍ଦ ବିନୁ ମୋହର ତନୁ ଧରିବ ଆଉ କାହିଁ । ତାହାର ଗତ କ୍ରୀଡ଼ା-ବିଷରେ ଯାଉଛି ମୋର ଦେହୀ । ୫୦ । ଶୁଣ ସ୍ୱଜନ ତନୟ ମନ କୃଷ୍ଣ ବିରହେ ରାଧା । ଦହଇ ଚିତ୍ତ ଅତି ଦୁଃଖିତ ମଦନଶରବାଧା । ୫୧ । ହରିଚରିତ ରସ ଅମୃତ ଶ୍ରବଣେ କର ପାନ । ହରିବ ଦୁଃଖ ଲଭିବ ସୁଖ ସଂଶୟ ନାହିଁ ଆନ । ୫୨ । କୃଷ୍ଣର କ୍ରୀଡ଼ାରସବିଶେଷ ଦଶମ ଛନ୍ଦ ବାଣୀ । କହଇ ମୂଢ଼ ଧରଣୀଧର ରଖ ନଳିନପାଣି । ୫୩ । ଆରତଜନ ବିମନମନ ପ୍ରସନ୍ନ ଯଦୁନାଥ । ଭକ୍ତ୍ୟ ବତ୍ସଳ ଦୀନଦୟାଳୁ ଚରଣେ ମୋର ମାଥ । ୫୪ ।

——o✲o——

ଅଷ୍ଟମଃ ସର୍ଗଃ ।

ଅଥ କଥମପି ଯାମିନୀଂ ବିନୀୟ
ସ୍ମରଶରଜର୍ଜ୍ଜରିତାପି ସା ପ୍ରଭାତେ ।
ଅନୁନୟବଚନଂ ବଦନ୍ତମଗ୍ରେ
ପ୍ରଣତମପି ପ୍ରିୟମାହ ସାଭ୍ୟସୂୟଂ । ୧ ।

ଭୈରବରାଗଯତିତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

ସରୋବରସ୍ଥେ ସ୍ଫଟିକସ୍ୟ ମଣ୍ଡପେ ସରୋରୁହୈଃ ଶଙ୍କରମର୍ଚ୍ଚୟନ୍ତୀ ।
ତାଲପ୍ରୟୋଗେ ପ୍ରତିବଦ୍ଧଗୀତା ଗୌରୀତନୁର୍ନାରଦ ଭୈରବୀୟଂ ॥

ରଜନିଜନିତଗୁରୁଜାଗର ରାଗକଷାୟିତମଲସନିମେଷଂ ।
ବହତି ନୟନମନୁରାଗମିବ ସ୍ଫୁଟମୁଦିତରସାଭିନିବେଶଂ ।
ହରିହରି ଯାହି ମାଧବ ଯାହି କେଶବ ମା-ବଦ କୈତବବାଦଂ ।

ଏକାଦଶ ଛାନ୍ଦ । ରାଗ — ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ ।

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ସାଧୁଜନେ ତାପ ପାଇ ମନେ ରାଧା । ଉଜାଗର ହୋଇ ପୁହାଇ ରଜନୀ କରଛି ମଦନବାଧା । ୧ । ଅରୁଣ ଉଦୟ ପ୍ରଭୁ ଦେବରାୟ କାମଶରେ ଖିନ୍ନ କାୟ । ରାଧା ଅଗ୍ରତେ ମିଳି କହେ ଅନନ୍ତ ନମ୍ରତା ଅତି ବିନୟ । ୨ । ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କୁ ଦେଖି ପୂର୍ଣ୍ଣ-ଶଶିମୁଖୀ କୋପରେ ପୂରିତ ଦେହ । ନିରାଶବାଣୀ କହଇ ପୁଣି ପୁଣି ମୋର ସନ୍ନିଧିରୁ ଯାଅ । ୩ । ତୋର ଧୂର୍ତ୍ତପଣ ଯେତେକ ବଚନ ନ କହ ପଦ୍ମଲୋଚନ । ଯେ ତୋ କାମଖେଦ ହରିଲା ବିଷାଦ ତା ପାଶେ କର ଗମନ । ୪ । ନିଦ୍ରା ଦୂର କରି ଯେବଣ ଯୁବତୀ ଭୁଲେ ବଞ୍ଚିଲ ରଜନୀ । ତାର ପୀରତିରେ ଯେତେ ତୋର ମତି କହୁଛି ନୟନ ବେନି । ୫ । ଅମଳକମଳଦଳ ଭଙ୍ଗ ରୋଳ ଅଳସେ କଷା ସଙ୍କାଶ । ସଙ୍କୋଚନୟନ ନିଦ୍ରା ସ୍ଫୁରେ ଘନ ବଦନ ଅତି ବିରସ । ୬ । କେଳି-ରସକାଳେ ତାଙ୍କୁ ସ୍ନେହଭୋଳେ ଲୋଚନେ ଦେଲୁ ଚୁମ୍ବନ । ଏ ତୋର ସୁରଙ୍ଗ ଅଧର ବିରଙ୍ଗ କଜ୍ଜଳେ ଅତି ମଳିନ । ୭ । ଅରୁଣର

ତମନୁସର ସରସୀରୁହଲୋଚନ ଯା ତବ ହରତି ବିଷାଦଂ । ୧ ।
ଧ୍ରୁବପଦମିଦଂ ।
କଜ୍ଜଲ ମଳିନବିଲୋଚନଚୁମ୍ବନ ବିରଚିତନୀଳିମରୂପଂ ।
ଦଶନବସନମରୁଣଂ ତବ କୃଷ୍ଣ ତନୋତି ତନୋରନୁରୂପଂ ।
ବପୁରନୁହରତି ତବ ସ୍ମରସଙ୍ଗରଖରନଖରକ୍ଷତରେଖଂ ।
ମରକତଶକଲକଳିତ କଳଧୌତଲିପେରିବ ରତିଜୟଲେଖଂ ।
ଚରଣକମଳଗଳଦଲକ୍ତକସିକ୍ତମିଦଂ ତବ ହୃଦୟମୁଦାରଂ
ଦର୍ଶୟତୀବ ବହିର୍ମଦନଦ୍ରୁମନବକିଶଲୟପରିବାରଂ । ୫ ।

ଜ୍ୟୋତି ଅଧର କାନ୍ତି ତବ ତନୁ ପ୍ରାୟ ଆଭା । ବଧୁବହ୍ନାନେ
ଯେତେକେ ନୀଳନଳିନପାଖୁଡ଼ାର ପ୍ରାୟ ଶୋଭା । ୮ । ତାର କରରୁହ
କ୍ଷତେ ତୋର ଦେହ ଯେମନ୍ତ ଦିଶଇ ଶୁଣ । ଜମ୍ବୁନଦରେଖା
ଲେଖିଥିଲେ ଶିଖା ଜାଣି ମର୍କତ ପାଷାଣ । ୯ । ମଦନସମର ଗାତ
ସୁରତରେ ଜିଣିଲା ତୋତେ ଅବଳା । ଜୟ କରି ପତ୍ର ଲେଖିଛି
ତରୁଣୀ ଜାଣଇ ବିବିଧ କଳା । ୧୦ । କହୁଅଛି ପୁଣି ଶୁଣ ମୋର
ବାଣୀ ତାହାକୁ ତୋ ସ୍ନେହ ଅତି । କ୍ରୀଡ଼ାରସକାଳେ ନ ଦେଖିଲୁ
ଘାଲେ ହୋଇଲୁ ସେ ଭେଳମତି । ୧୧ । ତାହାର ଚରଣ ଯେନ
ହୃଦୟେଣ ଧଇଲୁ ତୋହର ଆଣି । ଅଳତା ରଙ୍ଗ ଯେସନେ ଦିଶେ
ଅଙ୍ଗ ଶୁଣ କହ ବେଣୁପାଣି । ୧୨ । ହୃଦୟଭିତର କାମତରୁବର ନବ-
ପଲ୍ଲବିତ ହୋଏ । ବାହାରକୁ କିଏ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଅଛି ଦିଶଇ ତେସନ
ପ୍ରାୟେ । ୧୩ । ଏ ତୋର ଅଧର ଦଶନେ ଦଶନଘାତ ଦେଇଅଛି
ରାମା । ଦେଖିଣ ବିଷାଦ ମନେ ମୋର ଖେଦ ଧନ୍ୟ ସେ ରାମା-
ମହିମା । ୧୪ । କହିଲି ଯେତେକ କଥା ଏକୁଏକ ଲୁଗ୍ଣଇବୁ ଅବା
କାହିଁ । ମୋହର ତୋହରେ ଅଭେଦ କହୁ ତୁ ପୂର୍ତ୍ତପଣ କାହିଁ
ଯାଇଁ । ତାହାର ଭିତର ଶୁଦ୍ଧ ନାହିଁ ତୋର କଥାରେ ନ ଭଣ୍ଡ ହରି ।
ଜ କର ଭୃଗତ ଯାଅ ହେ ଶ୍ରୀପତି ଯହିଁ ଅଛି ସେ ନାଗରୀ । ୧୬ ।
ନତ୍ୟେନ୍ଦେ ମକରନ୍ଦଜରାୟୃଶର ତନୁରେ ଯତ ମୋହର । ବନ୍ଧୁତ

ଦଶନପଦ ଭବଦଧରଗତଂ ମମ ଜନୟତି ଚେତସି ଖେଦଂ ।
କଥୟତି କଥମଧୁନାପି ମାୟା ସହ ତବ ବପୁରେତଦଭେଦଃ ।୬।
ବହିରିବ ମଲିନତରଂ ତବ କୃଷ୍ଣ ମନୋଽପି ଭବିଷ୍ୟତି ନୂନଂ ।
କଥମଥ ବଞ୍ଚୟସେ ଜନମନୁଗତମସମଶରଜ୍ୱରଦୂନଂ । ୭ ।
ଭ୍ରମତି ଭବାନବଲାକବଳାୟ ବନେଷୁ କିମତ୍ର ବିଚିତ୍ରଂ ।
ପ୍ରଥୟତି ପୂତନିକୈବ ବଧୂବଧନିର୍ଦ୍ଦୟବାଳଚରିତ୍ରଂ । ୮ ।
ଶ୍ରୀଜୟଦେବଭଣିତରତିବଞ୍ଚିତଖଣ୍ଡିତଯୁବତିବିଲାପଂ ।
ଶୃଣୁତ ସୁଧାମଧୁରଂ ବିବୁଧାଳୟତୋଽପି ଦୁରାପଂ । ୯ ।
ତବେଦଂ ପଶ୍ୟନ୍ତ୍ୟାଃ ପ୍ରସରଦନୁରାଗଂ ବହିରିବ ।
ପ୍ରିୟାପାଦାଲକ୍ତଚ୍ଛୁରିତ ମରୁଣଚ୍ଛାୟ ହୃଦୟଂ ।

ଦୁର୍ଣ୍ଣୟ କର ଦନ୍ତେ ଦେନ୍ତ କହନ୍ତ କାହା ଆଗର । ୧୭ । ଅବଳା କାମିନୀ ହୋଇ ଏକାକିନୀ ବନେ ବନେ ଭ୍ରମୁଥାଇ । ରଜନୀ ଦିବସ ନ ଜାଣଇ ଶେଷ ମରଇ ତୋହର ପାଇଁ । ୧୮ । ଏ ତୋର ହୃଦୟ ନିଷ୍ଠୁର କଠୋର ଭଲେ ଜାଣଇ ମୁଁ କି ନା । ବାଳକାଳେ ସ୍ତନ-ପାନ କରି ହେଲେ ବଧ କଲୁ ତୁ ପୂତନା । ୧୯ । ସ୍ତ୍ରୀହତ୍ୟାକଲୁ କିଛି ନ ମଣିଲୁ ତୋତେ ନ ଲାଗିଲା ସେହି । ମୋତେ ଅରଣ୍ୟ ଭିତରେ ବୁଲାଇବା ଏ କି ବିଚିତ୍ର ଅଟଇ । ୨୦ । ସଙ୍କେତସ୍ଥାନେ ସ୍ୱରକ୍ରୀଡ଼ା ନ ପାଇ ରତି ବିଳାପ ଖଣ୍ଡିତା । ବିବୁଧ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଅମୃତରୁଁ ସୁଲଭ ଜୟଦେବ ଯା କହିଲା । ୨୧ । ପୁନରପି ଶୁଣ ମୋହର ବଚନ ପ୍ରିୟାଙ୍କୁ ତୋ ଅନୁରାଗ । ଅଳତାର ଶୋଭା ଅରୁଣର ପ୍ରଭା ବହିକୁ ହୃଦୟଭାଗ । ୨୨ । ତାର ସ୍ନେହଭରେ ମୋହର ଆଗର ଦେଖାଉ-

ମମାଦ୍ୟ ପ୍ରଖ୍ୟାତପ୍ରଣୟଭରଭଙ୍ଗେନ କିତବ ।
ତ୍ୱଦାଲୋକଃ ଶୋକାଦପି କିମପି ଲଜ୍ଜାଂ ଜନୟତି । ୧୦ ।

ଅନ୍ତର୍ମୋହନମୌଳିଘୂର୍ଣ୍ଣନଚଲନ୍ମନ୍ଦାରବିସ୍ରଂସନ—
ସ୍ତବ୍ଧାକର୍ଷଣଦୃଷ୍ଟିହର୍ଷଣମହାମନ୍ତ୍ରଃ କୁରଙ୍ଗୀଦୃଶାଂ ।
ଦୃପ୍ୟଦ୍ଦାନବଦୂୟମାନଦିବିଷଦ୍ଦୁର୍ବାରଦୁଃଖାପଦାଂ
ଭ୍ରଂଶଃ କଂସରିପୋର୍ବ୍ୟପୋହୟତୁ ବଃ ଶ୍ରେୟାଂସି ବଂଶୀରବଃ । ୧୧ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ଖଣ୍ଡିତାବର୍ଣ୍ଣନେ ବିଲକ୍ଷଲକ୍ଷ୍ମୀପତିର୍ନାମ
ଅଷ୍ଟମଃ ସର୍ଗଃ ।

———o———

ଅଛୁ ମୁରାରି । ଶୋକେ ଦହେ ତନୁ ଲଜ୍ଜା ଅତି ମଣୁ ଚତୁର ଅଟ ଶ୍ରୀହରି । ୧୩ । ବନୟୁବାଣୀ ଯେତେକ ଚକ୍ରପାଣି କହିଲେ ରାଧା ସମୀପ । କେବେହେଁ ଶାନ୍ତ ନୋହିଲା ସେ ସୁମୁଖୀ--ବିଧୁବଦନୀର ତାପ । ୧୪ । କୃଷ୍ଣ କ୍ରୀଡ଼ାରସ ଛାନ୍ଦ ଏକାଦଶ ସରସ ମଧୁର ବାଣୀ । ରସିକଜନର ରସଭର ମନ ସଦନ କି ଏଥୁ ଜାଣି । ୧୫ । କାଳେନ୍ଦୀ-ବଟଲୋଚନ କଲେବର ନୀଳଜଳଧର ଆଭା । ଧରଣୀଧର ଧୀରମତି ଗୃତଜ୍ଞ ତୃଷିତ ମୁକୁନ୍ଦସେବା । ୧୬ ।

———o———

ଦ୍ୱାଦଶ ଛାନ୍ଦ । ରାଗ—କେଦାର

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ କଥା । ରାଧିକାର ମନେ ବ୍ୟଥା । ୧ । କୁସୁମ--ଶରରେ ଖିନ୍ନ । ରତିରସ ବିନୁ ଦୀନ । ୨ । ବିଷାଦିତ ହୋଇବସି ।

ନବମଃ ସର୍ଗଃ ।

ତାମଥ ମନ୍ମଥଖିନ୍ନାଂ ରତିରସଭିନ୍ନାଂ ବିଷାଦସମ୍ପନ୍ନାଂ ।
ଅନୁଚିନ୍ତିତହରିଚରିତାଂ କଲହାନ୍ତରିତାମୁବାଚ ରହଃ ସଖୀ । ୧ ।

ରାମକିରୀରାଗଯତି ତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।
ହରିରଭିସରତି ବହତି ମୃଦୁପବନେ ।
କିମପରମଧିକସୁଖଂ ସଖି ଭବନେ ।
ମାଧବେ ମା କୁରୁ ମାନିନି ମାନମୟେ । ୨ । ଧ୍ରୁବଂ
ତାଳଫଳାଦପି ଗୁରୁମତିସରସଂ ।
କିଂ ବିଫଳୀକୁରୁଷେ କୁଚକଳଶଂ । ୩ ।
କତି ନ କଥିତମିଦମନୁପଦମଚିରଂ ।
ମା ପରିହର ହରିମତିଶୟରୁଚିରଂ । ୪ ।
କିମିତି ବିଷୀଦସି ରୋଦିଷି ବିକଳା ।
ବିହସତି ଯୁବତିସଭା ତବ ସକଳା । ୫ ।

ହରି କଥା ମନେ ଘୋଷି ।୩। କୃଷ୍ଣରେ କଳହ କରି । ଝୁରଇ ନୟନ ବାରି । ୪ । ଏସନ ଦେଖି ସଜନୀ । କହଇ ମଧୁରବାଣୀ । ୫ । ଶୁଣ ସଖୀ ବାଣୀ ମୋର । ମାଧବେ ମାନ ନ କର ; ୬ । ଦେଖ ଏ ବସନ୍ତ କାଳ । ବହଇ ମଳୟାନିଳ । ୭ । ଏସନ ସମୟେ ହରି । ଅଇଲେ ତୋ ଅନୁସରି । ୮ । ଏଥୁ କିସ ଫଳ ଦେଖି । ଲଭିବୁ ଯେ ସୁଖ ସଖି । ୯ । ଏ ତୋର କୁଚ ଯୁଗଳ । ସରସ କି ତାଳଫଳ । ୧୦ । ଏହାକୁ ବିଫଳ କରୁ । କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଅନ୍ତର ଧରୁ । ୧୧ । ହରିକଥା କହେ ଯେତେ । ନ ଘେନୁ ହୃଦୟଗତେ । ୧୨ । ଗୋବିନ୍ଦ ନ ଛାଡ଼ ମିତ । ତ୍ରିପୁରସୁନ୍ଦର କାନ୍ତ । ୧୩ । ବିଷାଦ କିପାଇଁ ମନ । ବିକଳେ କରୁ

ସଜଲନଳିନୀଦଳଶୀତଳଶୟନେ ।
ହରିମବଲୋକୟ ସଫଳୟ ନୟନେ । ୬ ।
ଜନୟସି ମନସି କିମିତି ଗୁରୁଖେଦଂ ।
ଶୃଣୁ ମମ ବଚନମନୀହିତ ଭେଦଂ । ୭ ।
ହରିରୁପୟାତୁ ବଦତୁ ବହୁ ମଧୁରଂ ।
କିମିତି କରୋଷି ହୃଦୟମତି ବଧୁରଂ । ୮ ।
ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବ ଭଣିତମତିଲଳିତଂ ।
ସୁଖୟତୁ ରସିକଜନଂ ହରିଚରିତଂ ।

ସ୍ନିଗ୍ଧେ ଯତ୍ପରୁଷାସି ଯତ୍ ପ୍ରଣମତି ସ୍ତବ୍ଧାସି ଯଦ୍ରାଗିଣୀ
ଦ୍ୱେଷସ୍ଥାସି ଯଦୁନ୍ମୁଖେ ବିମୁଖତାଂ ଯାତାସି ତସ୍ମିନ୍ପ୍ରିୟେ ।
ତଦ୍ୟୁକ୍ତଂ ବିପରୀତକାରିଣି ତବ ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡଚର୍ଚ୍ଚାବିଷଂ
ଶୀତାଂଶୁସ୍ତପନୋ ହିମଂ ହୁତବହଃ କ୍ରୀଡ଼ାମୁଦୋଯାତନାଃ । ୧୦ ।

ରୋଦନ । ୧୫ । ତୋହର ଏସନ ଦେଖି । ହସିବେ ସକଳ ସଖୀ ॥ ସଜଳ ନଳିନୀଦଳ । ସୁସଜ୍ଜ ଶଯ୍ୟା ଶୀତଳ । ୧୬ । ତହିଁରେ ଦେଖ ହରିଙ୍କି । ସଫଳ ହେଉ ତୋ ଆଖି । ୧୭ । ନ ଧର ତୁ ତାପ ମନ । ମୋର ହିତବାଣୀ ଘେନ । ୧୮ । ମନରେ ନ ଧର ଖେଦ । କୃଷ୍ଣରେ ନ କର ଭେଦ । ୧୯ । କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ କହ ମଧୁର । ମନଖେଦ ଦୂର କର । ରସିକଜନଙ୍କ ଚିତ୍ତ । ଅତି ହରଷ ଉଦିତ । ୨୧ । ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବ କଥିତ । କୃଷ୍ଣଚରିତ ଲଳିତ । ୨୨ । ଶୋଭାପୁରୁଷ ମାଧବ । ଦେବଙ୍କ ଉପରେ ଦେବ । ୨୩ । ସେ ଆସି ତୋରେ ବିନୟେ । ମଧୁର ମୃଦୁରେ କହେ । ଉଦେଶ ତାକୁ ନ କହୁ । ବିମୁଖରେ ତାପ ପାଉ । ୨୫ । ଏ ତୋର ନୋହେ ବିହିତ । କାଳେ ହେବ ବିପରୀତ । ୨୬ । ଚନ୍ଦନ ହୋଇବ ବିଷ । ଚନ୍ଦ୍ରକର ଭାନୁହାସ । ୨୭ । ହିମରୁ ହିମ ପବନ । ହେବ ଅନଳ ସମାନ । ୨୮ । କ୍ରୀଡ଼ାରସ ଘେନ ଚତ୍ତେ । ବାଧା କରେ ହୃଦଗତେ । ୨୯ । ଘେନ ସଖି ମୋ ଉତ୍ତର । ହରି ତୋ

ଧାନ୍ତ୍ରାନନ୍ଦପୁରନ୍ଦରସ୍ପୃଦଦଧ୍ବଷଦ୍ବୃନ୍ଦୈରମନ୍ଦାଦର-
ଦାନମ୍ରୈର୍ମୁକୁଟେନ୍ଦ୍ରନୀଳମଣିଭିଃ ସନ୍ଦର୍ଶିତେନ୍ଦୀବରଂ ।
ସ୍ବଚ୍ଛନ୍ଦଂ ମକରନ୍ଦସୁନ୍ଦରଗଳନ୍ମନ୍ଦାକିନୀମେଦୁରଂ ।
ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦପଦାରବିନ୍ଦମଶୁଭସ୍କନ୍ଦାୟ ବନ୍ଦାମହେ । ୧୧ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ କଳହାନ୍ତରିତା ବର୍ଣ୍ଣନେ ମୁଗ୍ଧମୁକୁନ୍ଦୋ
ନାମ ନବମଃ ସର୍ଗଃ ।

—:୦:—

ଦଶମଃ ସର୍ଗଃ ।

ଅତ୍ରାନ୍ତରେ ମସୃଣରୋଷବଶାମସୀମ-
ନିଃଶ୍ୱାସନିଃସହମୁଖୀଂ ସୁମୁଖୀମୁପେତ୍ୟ ।
ସବ୍ରୀଡ଼ମୀକ୍ଷିତସଖୀବଦନାଂ ପ୍ରଦୋଷେ
ସାନନ୍ଦଗଦ୍ଗଦପଦଂ ହରିରିତ୍ୟୁବାଚ । ୧ ।

ପ୍ରାଣଈଶ୍ବର । ୩୦ । ଶୁଣ ସାଧୁ ସୁଜ୍ଞ ପ୍ରାଣୀ । ସଖୀବୋଧ ରସବାଣୀ । ଯେତେ କଥା କହେ ଦୂତୀ । ମଉନ ସରୋଜନେତ୍ରୀ । ୩୨ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ କ୍ରୀଡ଼ାରସ । ଛାନ୍ଦ ଉକତ ଦ୍ୱାଦଶ । ୩୩ । ଗୋବିନ୍ଦ ପାଦଯୁଗଳ । ନବ ବିକଚ କମଳ । ୩୪ । ମକରନ୍ଦ ଅଶେ ଭୃଙ୍ଗ । ଧରଣୀଧର ସଙ୍ଗ । ୩୫ ।

—o—

ତ୍ରୟୋଦଶ ଛାନ୍ଦ । ରାଗ—ବଙ୍ଗଳା ଶ୍ରୀ ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ଅମୀୟମଧୁର ବାଣୀ । ଯେତେ କହଇ ସହଚରୀ ବଚନ ନ ହେଏ ତହିଁ ତରୁଣୀ । ୧ । କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ନ ଦେଖି କ୍ରୋଧଭର ବାମା ଅନ୍ତରେ ଦହେ ମଦନ । ନିଃଶ୍ୱାସର ତାପ ସହି ନ ପାରଇ ବିରସ ଅତି ବଦନ । ୨ । ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦିବସ ଅନ୍ତରେ ବିଜୟ କଲେ ମୁକୁନ୍ଦ । ସଲଜ୍ଜେ ରାଧାବଦନକୁ ଚାହିଁଣ

ଦେଶବରାଡୀରାଗାଷ୍ଟତାଳାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।
ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ।

କୁନ୍ଦେନ୍ଦୁ କାନ୍ତ ତନୁଦେହବଲ୍ଲୀ ଶୁକ୍ଳାମ୍ବରା ସା ପତିତାସୁବେଶୀ ।
ଭର୍ତ୍ତୁଃସ୍ମରନ୍ତୀ ଶୟନେ ବଦଗ୍ଧା ଅକ୍ଷିଦ୍ୟମାନା କଶି ଦେଶିକେୟଂ

ବଦସି ଯଦି କିଞ୍ଚିଦପି ଦନ୍ତରୁଚିକୌମୁଦୀ
ହରତି ଦରତିମିରମତିଘୋରଂ । ୧ ।
ସ୍ଫୁରଦଧରସୀଧବେ ତବ ବଦନଚନ୍ଦ୍ରମା
ରୋଚୟତି ଲୋଚନଚକୋରଂ ।
ପ୍ରିୟେ ଚାରୁଶୀଲେ, ମୁଞ୍ଚ ମୟି ମାନମନିଦାନଂ ।
ସପଦିମଦନାନଲୋ ଦହତି ମମ ମାନସଂ ।
ଦେହି ମୁଖକମଲମଧୁପାନଂ । ୨ । ଧ୍ରୁବଂ ।
ସତ୍ୟମେବାସି ଯଦି ସୁଦତି ମୟି କୋପିନୀ ।
ଦେହି ଖରନୟନଶରଘାତଂ
ଘଟୟ ଭୁଜବନ୍ଧନଂ ଜନୟ ରଦଖଣ୍ଡନଂ
ଯେନ ବା ଭବତି ସୁଖଜାତଂ । ୩ ।

ସାନନ୍ଦ ପରମାନନ୍ଦ । ୩ । ଶୁଣ ଗୋ ସୁନ୍ଦରି ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ମୋହଠାରୁ ଦୂର କର ମାନ । ନିରତେ କାମଅନଳ ଦହେ ମନ ଦିଅ ମୁଖୁ ମଧୁପାନ ॥ କିଞ୍ଚିତ ବଚନ କହ ସଖି ହସି ଦିଶୁ ଦନ୍ତପନ୍ତି ତୋର । ଚନ୍ଦ୍ର-କିରଣ ପ୍ରକାଶ କରି ହରୁ ଏ କାମତିମିର ଘୋର । ୪ । ବେନି ଲୋଚନଚକୋର ମୋର ସୁଧା ଲାଳସେ ଚଞ୍ଚଳ ଅତି । ଉଲ୍ଲସିତେ ତୋର ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ଟେକି ଚାହିଁଲେ ହୋଇବ ଶାନ୍ତ । ୬ । ନିଶ୍ଚୟେ ମାରିବାକୁ ମୋତେ ତୋହର କୋପ ଯେବେ ଅଛି ମନ । ଦିଅ ତୀକ୍ଷ୍ଣଶର ଅପାଙ୍ଗଘାତକୁ ଭୁଜରେ କର ବନ୍ଧନ । ୭ । ଦଶନେ ଖଣ୍ଡନକର କଳେବର ଯେହ୍ନେ ତୋଷ ହୁଏ ଚିତ୍ତ । ଏମନ୍ତ ବିବିଧ ପ୍ରକାରେଣ ଦଣ୍ଡ ସଖି ତୋର ଯେ ଉଚିତ । ୮ । ତୁହି ସେ ମୋହର ଭୂଷଣ ଜୀବନ ତୁହି ଭବସିନ୍ଧୁ ରତ୍ନ । ତୁହି ସେ ନିରତେ ଅନୁରାଗ ।

ସ୍ଥଲକମଳଗଞ୍ଜନଂ ମମ ହୃଦୟ ରଞ୍ଜନଂ
ଜନିତରତିରଙ୍ଗପରଭାଗଂ ।
ଭଣ ମସୃଣବାଣି-କରବାଣି ଚରଣଦ୍ୱୟଂ
ସରସଲସଦଲକ୍ତକରାଗଂ । ୭ ।
ସ୍ମରଗରଲଖଣ୍ଡନଂ ମମ ଶିରସି ମଣ୍ଡନଂ
ଦେହି ପଦପଲ୍ଲବମୁଦାରଂ ।
ଜ୍ୱଲତି ମୟି ଦାରୁଣୋ ମଦନକଦନାନଲୋ-
ହରତୁ ତଦୁପାହିତବିକାରଂ । ୮ ।
ଇତି ଚଟୁଲଚାଟୁପଟୁ ଚାରୁ ମୁରବୈରିଣୋ
ରାଧିକାମଧିବଚନଜାତଂ ।
ଜୟତି-ପଦ୍ମାବତୀରମଣ ଜୟଦେବ କବି-
ଭାରତି ଭଣିତ ମତିଶାତଂ । ୯ ।

ସର୍ବ ଅଙ୍ଗ ମୋର । ୧୭ । ବିନୟ ଚାଟୁବଚନ ଲଳିତ ରାଧାଙ୍କୁ କୃଷ୍ଣ ଯା କହିଲେ । ପଦ୍ମାବତୀଭର୍ତ୍ତା ଜୟଦେବବାଣୀ ଭାବ ଜନେ ହୃଦେ କଲେ । ଏ ତୋର ଯୌବନ ଜଘନ ସଙ୍କଟେ ପଡି ରହିଲା ମୋ ମନ । କୁପିତ ଅନ୍ତର ନ ହୁଅ ଗୋ ମୋତେ ଗାଢେ ଦିଅ ଆଲିଙ୍ଗନ । ୧୮ । ଛାଡ଼ ଏବେ ଆତଙ୍କ ଶଙ୍କିତ ମନ ପ୍ରବେଶ ରମ୍ୟ କାନନ । କେବେଁ ଅବକାଶ ନ ପାଇଲା ଯେଣୁ ତୋର ଉପୁଜିଲା ମାନ । ୧୯ । ଯେବେ ତୋର ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଚିତ୍ତ କୁପିତ ପୁଣ କହଇ ତୋହରେ । ବାହୁଲତା ଭିଡ଼ି ଦନ୍ତଘାତେ କଠିନସ୍ତନେ ପୀଡ ମୋହରେ । ୨୦ । ଏ ତୋର ନୟନ ପଞ୍ଚଶର ମାର ମୋଠାରେ ଯେମନ୍ତ ଇଚ୍ଛା । ଚଣ୍ଡାଳ ମଦନ ହାତରୁ ମାନିନି ତୁ ମୋତେ କରସି ରକ୍ଷା । ୨୧ । ଭ୍ରୂଲତା ବେଶଭରେ କୁଟିଳତର ହୋଇ ଯୁବାଜନଙ୍କର । ବିହ୍ୱଳ ଜନନ କରାଇ ଯେ କାଳସର୍ପୀ ସମାନ ଆକାର । ୨୨ । ଦେଖି ସଖି ଯେଉଁ ଭୟ ହୃଦେ ହୁଏ ତାହା ନିବାରଣ ପାଇଁ । ତୁମ୍ଭ ଅଧର ବିଗଳିତ ମଦିରା ସୁଧା ଯେ ସିଦ୍ଧମନ୍ତ୍ରହିଁ ।

ପରିହର କୃତାତଙ୍କେ ଶଙ୍କାଂ ତ୍ୱୟା ସତତଂ ଘନ-
ସ୍ତନଜଘନୟାକ୍ରାନ୍ତେ ସ୍ୱାନ୍ତେ ପରା ନବକାଶିନି ।
ବିଶତି ବିତନୋରନ୍ୟୋ ଧନ୍ୟୋ ନ କୋଽପି ମମାନ୍ତରଂ
ସ୍ତନଭରପରୀରମ୍ଭାରମ୍ଭେ ବିଧେହି ବିଧେୟତାଂ । ୧୦ ।
ମୁଗ୍ଧେ ବିଧେହି ମୟି ନିର୍ଦ୍ଦୟଦନ୍ତଦଂଶ-
ଦୋର୍ବଲ୍ଲିବନ୍ଧନିବିଡ଼ସ୍ତନପୀଡ଼ନାନି ।
ଚଣ୍ଡି ତ୍ୱମେବ ମୁଦମୁଞ୍ଚ ନ ପଞ୍ଚବାଣ-
ଚଣ୍ଡାଳକାଣ୍ଡଦଳନାଦସବଃ ପ୍ରୟାନ୍ତୁ । ୧୧ ।
ଶଶିମୁଖି ତବ ଭାତି ଭଙ୍ଗୁରଭ୍ରୂ-
ର୍ୟୁବଜନମୋହକରାଳକାଳସର୍ପୀ
ତଦୁଦିତଭୟଭଞ୍ଜନାୟ ଯୂନାଂ
ତ୍ୱଦଧରସୀଧୁସୁଧୈବ ସିଦ୍ଧମନ୍ତ୍ରଃ । ୧୨ ।
ବ୍ୟଥୟତି ବୃଥା ମୌନଂ ତନ୍ୱି ପ୍ରପଞ୍ଚୟ ପଞ୍ଚମଂ ତରୁଣି
ମଧୁରାଳାପୈସ୍ତାପଂ ବିନୋଦୟ ଦୃଷ୍ଟିଭିଃ ।
ସୁମୁଖି ବିମୁଖୀଭାବଂ ତାବଦ୍ୱିମୁଞ୍ଚ ନ ମୁଞ୍ଚ ମା
ସ୍ୱୟମତିଶୟସ୍ନିଗ୍ଧୋ ମୁଗ୍ଧେ ପ୍ରିୟୋଽୟମୁପସ୍ଥିତଃ । ୧୩ ।

ବିଅର୍ଥେ ମଉନ ହେବାର ସୁନ୍ଦରି ପୀଡ଼ା କରେ ମୋର ଚିତ୍ତ ମଧୁରାଳାପ କୋକିଳ ବାଣୀ କହି ମୋ ସନ୍ତାପ ହେଉ ହତ । ୧୪। ଲୀଳାରେ ଅବଲୋକନ କରି ମୋହେ ଖେଦ ନ ରଖି ମନରେ ବିବିଧପ୍ରକାରେ ମୁହିଁ ବୋଲୁଅଛି ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅ ତୁ ମୋରେ । ୧୫ । କାଳେ ତୋର ବଦନକୁ ଆଶ୍ରେ କରି ବିଶ୍ୱ ଜିଣିଲା ମଦନ । ପୁନରପି ଥୋଇ ପୁଷ୍ପ ପଞ୍ଚଶର ପାଶେ କଲେ ଉତ୍ଥ୍ୟପଣ । ୧୬ । ଅଧର ବନ୍ଧୁକ ସୁସ୍ନିଗ୍ଧ୍ୟୋତି ଗଣ୍ଡଯୁଗ ମଧୁକର ଆଭା । ନବୀନନଳିନଲୋଚନ ଲାବଣ୍ୟ ନାସା ତିଳପୁଷ୍ପ ଶୋଭା । ୧୭ । ଦଶନ କୁନ୍ଦକଳିକା ପ୍ରାୟ ଦେଖି ଶଙ୍କା ପାଏ ପଞ୍ଚଶର । ନିର୍ମାଣ କରିଛି ଧାତା ମର୍ତ୍ତେ ତ୍ରିଭୁବନର

ବନ୍ଧୂକଦ୍ୟୁତିବାନ୍ଧବୋଽୟମଧରଃ ସ୍ନିଗ୍ଧୋ ମଧୂକଚ୍ଛବି
ର୍ଗଣ୍ଡେ ଚଣ୍ଡି ଚକାସ୍ତି ନୀଲନଳିନଶ୍ରୀମୋଚନଂ ଲୋଚନଂ ।
ନାସାଭ୍ୟେତି ତିଲପ୍ରସୂନପଦବୀଂ କୁନ୍ଦାଭଦନ୍ତି ପ୍ରିୟେ
ପ୍ରାୟସ୍ତ୍ୱନ୍ମୁଖସେବୟା ବିଜୟତେ ବିଶ୍ୱଂ ସ ପୁଷ୍ପାୟୁଧଃ । ୧୪ ।
ଦୃଶୌ ତବ ମଦାଲସେ ବଦନମିନ୍ଦୁସନ୍ଦୀପନଂ
ଗତିର୍ଜନମନୋରମା ବିଜିତରମ୍ଭମୂରୁଦ୍ୱୟଂ ।
ରତିସ୍ତବ କଳାବତୀରୁଚିରଚିତ୍ରଲେଖେ ଭ୍ରୁବା
ବହୋ ବିବୁଧ ଯୌବତଂ ବହସି ତନ୍ୱି ପୃଥ୍ୱୀଗତା । ୧୫ ।
ପ୍ରୀତିଂ ବସ୍ତନୁତାଂ ହରି କୁବଳୟାପୀଡେନ ସାର୍ଦ୍ଧଂରଣେ
ରାଧାପୀନପୟୋଧରସ୍ମରଣକୃତ୍‌କୁମ୍ଭେନ ସମ୍ଭେଦବାନ୍
ଯତ୍ର ସ୍ୱିଦ୍ୟତି ମୀଲତି କ୍ଷଣମଥ କ୍ଷିପ୍ତେ ଦ୍ୱିପେ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍
କଂସସ୍ୟାଲମଭୂଜ୍ଜିତଂ ଜିତମିତି ବ୍ୟାମୋହକୋଲାହଳଃ ।୧୬।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ମାନିନୀବର୍ଣ୍ଣନେ ମୁଗ୍ଧମାଧବୋ
ନାମ ଦଶମଃ ସର୍ଗଃ ।

ରମଣୀବର । ୩୦ । ଅବନୀରେ ଜନ୍ମି ସ୍ୱର୍ଗବିଦ୍ୟାଧରବୃନ୍ଦ ପ୍ରାୟେ ହେଲେ ଆସି । ଯାହାର ଯେତେକ ଉତ୍ତମ ଗୁଣରେ ଘେନିଲୁ କି ଶୃଗୁଗତ । ବିପରୀତରମ୍ଭାଉରୁଯୁଗଳକୁ ରମ୍ଭା ଦେଖି ପାଏ ଭ୍ରାନ୍ତି । ମଣ୍ଡଳରେ ପୂର୍ଣ୍ଣଅଳସ ଦୃଷ୍ଟି ଯା ମଦାଳସା ଏହା ଭାବ । ବଦନ ତୋହର ଅକଳଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଇନ୍ଦୁବତ ସଦାଭାବ । ୩୧ । ସୁନ୍ଦର ଭ୍ରୂଲତା ସୁରେଖିତା ତୋର ଉରୁ ଚିତ୍ରରେଖାବତୀ । ରତିରସକଳାରେ ଅଟୁ କୁଶଳ ଯେଣୁ ରମା କଳାବତୀ । ୩୨ । ଏମନ୍ତେ ସକଳ ଭୁବନେ ବାଳୀଷ ସମ ନାହିଁ କେହି ତୋତେ । ବିବିଧ ଗୁଣରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟୁ ବିନୟୀ କହିବି କେତେ । ୩୩ । ଏରୂପେ ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ରାଧାଙ୍କୁ କୃଷ୍ଣେ କଲେକ ମୁଗ୍ଧା । ପ୍ରସନ୍ନ କରାଇ କେଳିସଦନକୁ ସୁମନେ ବିଜୟେ

ଏକାଦଶ ସର୍ଗଃ ।

ସୁଚିରମନୁନୟେନ ପ୍ରୀଣୟିତ୍ୱା ମୃଗାକ୍ଷୀଂ
ଗତବତି କୃତବେଶେ କେଶବେ କୁଞ୍ଜଶଯ୍ୟାଂ
ରଚିତରୁଚିରଭୂଷାଂ ଦୃଷ୍ଟିମୋଷେ ପ୍ରଦୋଷେ
ସ୍ଫୁରତି ନିରବସାଦାଂ କାପି ରାଧାଂ ଜଗାଦ । ୧ ।

ବସନ୍ତରାଗଯତିତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ବିରଚିତଚାଟୁ ବଚନରଚନଂ ଚରଣେ ରଚିତ ପ୍ରଣିପାତଂ ।
ସମ୍ପ୍ରତି ମଞ୍ଜୁଲବଞ୍ଜୁଲସୀମନି କେଳିଶୟନମନୁଯାତଂ ।
ମୁଗ୍ଧେ ମଧୁମଥନମନୁଗତମନୁସର ରାଧିକେ । ୨ । ଧ୍ରୁବ ।

କର । ୩୪ । ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ହରିରସ ସୁଧାସିନ୍ଧୁ ଶାନ୍ତିର ଶୀତଳ । କଳୁଷକାନନ ଦହନ କରଇ ଗୋବିନ୍ଦ ନାମ ଅନଳ । ୩୫ । କୃଷ୍ଣ କୁତୂହଳ ତ୍ରୟୋଦଶଛାନ୍ଦ ଧରଣୀଧର ସୁରସ । ହରିପାଦ ଧେନ ସର୍ବ ନିଦେଶରେ କରଇ କଳୁଷ ନାଶ । ୩୬ ।

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଛାନ୍ଦ । ରାଗ—କଳଶା ।

ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ଏଥୁଁ ସୁଧାରସ ବାଣୀ । ରାଧାର ଅଗ୍ରତେ ଦୂତୀ କହେ ପୁଣ ପୁଣି । ୧ । ବହୁତ ବିନୟ କରି ତୋର ପ୍ରାଣନାଥ । ଗମିଲା ଯେବଣ କୁଞ୍ଜଶଯ୍ୟା ସୁରତତ । ୨ । ରୁଚିର ସୁବେଶ ହୋଇ କୁରଙ୍ଗୀ ନୟନ । ହରିପାଶେ ଅଭିସାର କର ଗୋ ମିତଣି । ୩ । ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ମନେ ନ କରସି ଖେଦ । ସନ୍ଧ୍ୟାହୁଁ ପ୍ରବେଶ ଥାଦି ଛାଡ଼ ଗୋ ବିଷାଦ । ୪ । ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ଚାଟୁ କରି ନରହରି ଚରଣେ ତୋହର ଅତି ବିନୟ ସେ କରି । ସୁନ୍ଦର ଅଶୋକ-ବନ ଲତା କେଳିସ୍ଥାନ । ତୋର ଆଶେ ବସିଅଛୁ ଶ୍ରୀମଧୁସୂଦନ । ୬ । ଏ ତୋର ଘନଜଘନ ସ୍ତନଭାର ଭରେ । ବଢ଼ାଅ ଚରଣ ସଖି ଅତି ଧୀରେ ଧୀରେ । ୭ । ରୁଣିତ ଶବଦ କରୁ ଏ ମଣି ନୂପୁର । ଗମନରେ

ଘନଜଘନସ୍ତନଭାରଭରେ ଦରମନ୍ଥରଚରଣବିହାରଂ ।
ମୁଖରିତମଣିମଞ୍ଜୀରମୁପେହି ବିଧେହି ମରାଳନିକାରଂ । ୩ ।
ଶୃଣୁ ରମଣୀୟତରଂ ତରୁଣୀଜନମୋହନମଧୁରିପୁରାବଂ
କୁସୁମଶରାସନଶାସନବନ୍ଦିନି ପିକନିକରେ ଭଜ ଭାବଂ । ୪ ।
ଅନିଲତରଳକିଶଳୟନିକରେଣ କରେଣ ଲତାନିକୁରମ୍ବଂ ।
ପ୍ରେରଣମିବ କରଭୋରୁ କରୋତି ଗତିଂ ପ୍ରତି ମୁଞ୍ଚ ବିଲମ୍ବଂ । ୫ ।
ସ୍ଫୁରିତମନଙ୍ଗତରଙ୍ଗବଶାଦିବ ସୂଚିତହରିପରିରମ୍ଭଂ ।
ପୃଚ୍ଛ ମନୋହରହାରବିମଳଜଳଧାରମମୁଂ କୁଚକୁମ୍ଭଂ । ୬ ।
ଅଧିଗତମଖିଳସଖୀଭିରିଦଂ ତବ ବପୁରପି ରତିରଣସଜ୍ଜଂ ।
ସ୍ମରଶରସୁଭଗନଖେନ କରେଣ ସଖୀମବଲମ୍ବ୍ୟ ସଲୀଳଂ ।
ଚଲ ବଲୟକ୍ୱଣିତୈରବବୋଧୟ ହରିମପି ନିଜଗତିଶୀଳଂ । ୮ ।

ଶୋଭା ପାଉ ମତ୍ତମରାଳର । ୮ । ଶୁଣି ସଖୀ ମଧୁକର ମନୋହର ବାଣୀ । ମୋହ କରୁଅଛୁ ଯୁବା ବିରହୀ ତରୁଣୀ । ୯ । ସୁସ୍ୱର ମଧୁର ପିକ ଘନ ଘନ ବାଣୀ । ମନସିଜ ଆଜ୍ଞା ତୋତେ କହୁଛୁ ମିତଣୀ । ୧୦ । ସଧୀରେ ବହନ୍ତେ ମନ୍ଦ ମଳୟମରୁତ । ଚଳନ୍ତେ ଲତାର ଅଗ୍ରେ ନବ ମୃଦୁପତ୍ର । ୧୧ । କରପଲ୍ଲବରେ କି ଏ ଠାରୁ-ଅଛୁ ତୋତେ । ହରିପାଶେ ଅଭିସାର କର ଗୋ ତୁରିତେ । ୧୨ । ଭରସା ବଳଲା ଭାବ ସୁରତ ତୋହର । କର ତୁ ଗମନ ସଖି ବିଳମ୍ବ ନକର । ୧୩ । ଯେନ ମୋହର ବଚନ ନ ଧର ବିମନ । ହରଷ ହୋଇଣ ଚଳ ନିକୁଞ୍ଜସଦନ । ୧୪ । ମଦନେ ତରଙ୍ଗ ତନୁ ଅତି ବଶ ହୋଇ । କୃଷ୍ଣ ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବାକୁ ମନ ଦେଇ । ୧୫ । ଉଲ୍ଲସିତ ହୁଏ କୁଚକୁମ୍ଭ ବେନି ତୋର । ଚଞ୍ଚଳତର ବିମଳ ମୁକୁତାର ହାର । ୧୬ । ଲଜ୍ଜା ନିବାରଣ ରତିରଣେ ସଜ ହୁଅ ଦେଖନ୍ତୁ ସକଳ ସଖୀ କୃଷ୍ଣ ପାଶେ ଯାଅ । ୧୭ । କଟିମେଖଳା ଶବଦ କରୁ ଏ କଙ୍କିଣୀ । ସୁରତ ସମରେ ବାଦ୍ୟଡିଣ୍ଡିମ ଏ ଜାଣି । ୧୮ ।

କାଶ୍ମୀରଗୌରବପୁଷାମଭିସକାଣରି-
ମାନଦ୍ଧରେଖମଭିତୋ ରୁଚିମଞ୍ଜରୀଭିଃ ।
ଏତତ୍ତମାଲଦଲନୀଲତମଂ ତମିସ୍ରଂ
ତତ୍ପ୍ରେମହେମନିକଷୋପଲତାଂ ତନୋତି । ୧୨ ।
ହାରାବଳୀତରଳ କାଞ୍ଚନକାଞ୍ଚିଦାମ
ମଞ୍ଜୀରକଙ୍କଣମଣିଦ୍ୟୁତିଦୀପିତସ୍ୟ
ଦ୍ୱାରେ ନିକୁଞ୍ଜନିଳୟସ୍ୟ ହରିଂ ବିଲୋକ୍ୟ
ବ୍ରୀଡ଼ାବତୀମଥ ସଖୀମିୟମିତ୍ୟୁବାଚ । ୧୩ ।

ଦେଶବରାଡ଼ିରାଗ ରୂପକତାଲାଭ୍ୟାଂ ଗୀୟତେ ।

ମଞ୍ଜୁତରକୁଞ୍ଜତଲକେଳିସଦନେ ।
ପ୍ରବିଶ ରାଧେ ମାଧବସମୀପମିହ
ବିଲସ ରତିରଭସହସିତବଦନେ । ୧୪ ।

ଲେଖିତ । ୨୯ । ଅଶୀତନିଗ୍ରେଲେ ତନୁ ଆଚ୍ଛାଦନ କର । ଅଭିସାରୀ- ଚତୁରୀ ଅଟଇ ସେ ସୁନ୍ଦରୀ । ୩୦ । ସାତ୍ତ୍ୱିକହୃଦୟ ହୋଇ ହରଣ- ନୟନୀ । ହରକ୍ରୀଡ଼ାରସେ ମଜ୍ଜି ଅଛୁ ମନ ଘେନ ।୩୧। ଗମଇ ନିକୁଞ୍ଜ ଲତାଘନ ଘୋରବନେ । ପତିତନୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରେ ମନେ ମନେ ॥ ଅଭିସାରକାର ବପୁ ଲାବଣ୍ୟ ସୁଜ୍ୟୋତି । କୁଙ୍କୁମେ ଅଙ୍କିତ ସେ ଗଉରବର୍ଣ୍ଣ କାନ୍ତି । ୩୩ । ଘନତମିର ନୀଳତମାଲ ତନୁଆଭା । ଶ୍ୟାମାବର ତନୁ ତଥି ହେମଲତା ଶୋଭା । ୩୪ । ଚରଣେ ନୂପୁର କରେ ରୁଚିର କଙ୍କଣ । ଶବଦବାରତ ସେହୁ କରଛି ବର୍ଦ୍ଧନ । ୩୫। ସତ୍ୟ ହୋଇଣ ମତ୍ତକୁଞ୍ଜରଗମନୀ । ପ୍ରବେଶ କୁଞ୍ଜସଦନେ ସଖୀ ସଙ୍ଗେ ଘେନ । ୩୬ । ତରଳ ବର୍ତ୍ତୁଳ ଅମଳ ମୁକୁତାହାର । କଟି- ତଟେ ମେଖଳା କିଙ୍କିଣୀ ସୁବର୍ଣ୍ଣର । ୩୭ । ନୂପୁର କରଭୂଷଣ ବଳୟ ବରଜେ । ନାନାମଣିଗଣମାନଙ୍କର ଜ୍ୟୋତି ଗଞ୍ଜେ । ୩୮ । ନିକୁଞ୍ଜ ମଦନ ଦ୍ୱାରେ ମିଳ ଶଶିମୁଖୀ । ସଖିକେ ବୋଇଲା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ମୁଖ

ନବଭବଦଶୋକଦଲଶୟନସାରେ ।
ପ୍ରବିଶ ରାଧେ ମାଧବସମୀପମିହ
ବିଲସ କୁଚକଲଶତରଳହାରେ ।୧୫।
କୁସୁମଚୟ ରଚିତଶୁଚିବାସଗେହେ ।
ପ୍ରବିଶ ରାଧେ ମାଧବସମୀପମିହ
ବିଲସ କୁସୁମସୁକୁମାର ଦେହେ ।୧୬।
ଚଳମଲୟବନପବନସୁରଭିଶୀତେ ।
ପ୍ରବିଶ ରାଧେ ମାଧବସମୀପମିହ
ବିଲସ ରତିବଳିତଲଲିତଗୀତେ ।୧୭।
ବିତତବହୁବଲ୍ଲିନବପଲ୍ଲବଘନେ ।
ପ୍ରବିଶ ରାଧେ ମାଧବସମୀପମିହ
ବିଲସ ଚିରମଲସପୀନଜଘନେ ।୧୮।

ଦେଖି ।୩୯। ଉତ୍ସୁକେ ଅପାଙ୍ଗେ ଚାହିଁ ବଦନ ନୁଆଇଁ । କହଇ ସଜନୀ ତୁ ଗୋ ଶୁଣ ପ୍ରାଣସହି ।୪୦। ସୁନ୍ଦର ନିକୁଞ୍ଜଲତା କ୍ରୀଡ଼ାର ମନ୍ଦିର । ପ୍ରବେଶ ହୁଅ ତୁ ମାଧବର ସନ୍ନିଧିର ।୪୧। ମଦନେ ଉନ୍ମତ୍ତ ତୋର ବଦନ ସହାସ୍ୟ । କରସଖି ବିବିଧପ୍ରକାରେ କେଳି ରସ ।୪୨। ନବୀନ ଅଶୋକଦଳ କୋମଳଶଯ୍ୟାରେ । ହରି ତୁଲେ କ୍ରୀଡ଼ା କର ମନରେ ସାଦରେ ।୪୩। ଏ ତୋହର ଘନକୁଚକୁମ୍ଭ ଉପର । ଶୋଭିତ ତରଳ ଅତି ମୁକୁତାର ହାର ।୪୪। ବିବିଧ କୁସୁମ ହୋଇଛନ୍ତି ଆଚ୍ଛାଦନ । ଏଣୁ ମନୋହର ଏହୁ ଲତାର ସଦନ ।୪୫। କୃଷ୍ଣ ତୁଲେ ଏଥି କୁତୂହଳ କର ସହି । କୁସୁମଠୁଁ ଅତି ସୁକୁମାର ତୋର ଦେହୀ ।୪୬। ବହଇ ସୁଗନ୍ଧ ମନ୍ଦ ମଳୟ-ମରୁତ । କର ରତିରଙ୍ଗ ସଖି ଘେନ ଯଦୁନାଥ ।୪୭। ସୁନ୍ଦର ଲଳିତ ତୋର ଆଳାପିତବାଣୀ । ସନ୍ତୋଷ ହେଉ ମାଧବ ଶ୍ରବଣରେ ଶୁଣି ।୪୮। ବହୁତ ପ୍ରକାର ଲତା ପଲ୍ଲବ ଗହନ । ରଚିଅଛି ଶଯ୍ୟା ହରି ବିସ୍ତାର କରିଣ ।୪୯। ଏ ତୋର ଘନଜଘନ ପୀନକୁଚଭର ।